

Opinnäytetyö (AMK)

Hoitotyö

Terveydenhoitotyö

2012

Elina Kapilo ja Raija Savolainen

POTILASJÄRJESTÖJEN VÄLISEN YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

–Teemahaastattelu

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Elina Kapilo ja Raija Savolainen

POTILASJÄRJESTÖJEN VÄLISEN YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN -Teemahaastattelu

Tämän päivän järjestötoiminnassa haasteiksi koetaan muun muassa aktiivitoimijoiden vähäinen määrä ja ikääntyminen, auttamisen vastuun siirtyminen yhä enemmän vapaaehtoisille ja rahallisten resurssien niukkuus. Yhdistysten välisen yhteistyön toivotaan lisääntyvän ja yhteistyön kehittäminen yhdistysten välillä on alkanut herättää kiinnostusta, koska yhteistyö voisi lisätä yhdistysten toimintaedellytyksiä. Yhteistyön odotetaan muun muassa lisäävän aktiivitoimijoiden määrää yhdistyksissä, kasvattavan yhdistysten yhteiskunnallista näkyvyyttä ja tarjoavan mahdollisuuksia entistä monipuolisempiin palveluihin jäsenistölle. Nykyisin myös yhdistystoiminnan rahoittajat edellyttävät yhdistysten tekevän yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Tämän tutkimuksen toimeksiantaja on Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää jäsenyhdistysten yhteistyön mahdollisuuksia ja esteitä SYTY ry:n jäsenyhdistysten näkökulmasta. Tavoitteena on kehittää vapaaehtoisjärjestöjen yhteistyötä. Tämän laadullisen tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelulla ja viidessä eri haastattelussa edustettuina olivat kuusi SYTY ry:n jäsenyhdistystä. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysiä käyttäen. Tämä tutkimus on julkaistu ammattikorkeakoulujen Theseus-julkaisuarkistossa.

Yhdistysten välisen yhteistyön tarkastelua varten tämä tutkimus tarjoaa ajankohtaisia näkökulmia ja tuloksia. Niiden mukaan yhdistysten välisen yhteistyön kehittämisen lähtökohdat ovat yhdistysten suhtautuminen yhteistyöhön, tarve yhteistyölle ja yhteistyölle asetetut odotukset. Olennaista yhteistyön kehittämisen kannalta on selvittää mahdollisia yhteistyön muotoja ja saavutettavia etuja. Yhteistyötä voivat vaikeuttaa jaksamiseen ja sitoutumishaluun liittyvät tekijät sekä vähäinen toimijoiden määrä. Yhteistyötä voivat rajoittaa henkilösuhteisiin ja käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat, aikaisemmat kokemukset ja yhteistyöhön kohdistuvat ennakkoluulot. Yhteistyötä voivat helpottaa rohkeus, avarakatseisuus ja ennakkoluuloton suhtautuminen sekä kanssakäyminen eri yhdistysten välillä. Yhteistyön perustana voisi olla jo olemassa olevien hyväksi havaittujen toimintatapojen tarjoaminen muille yhdistyksille. SYTY ry koetaan hyvänä yhteistyökumppanina, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia sekä edellytyksiä jäsenyhdistystensä väliselle yhteistyölle.

Johtopäätöksinä todetaan, että yhteistyön kehittämiseen yhdistyksissä on valmiuksia, mutta ensin tulisi pyrkiä löytämään yhteisiä tavoitteita, jotka voitaisiin saavuttaa yhteistyöllä. Yhteistyön kehittämisen tulisi lähteä liikkeelle pienistä asioista, yksittäisten jäsenten kuulemisesta ja heidän toiveistaan. Askel kerrallaan etenemällä jäsenistön hyvinvointia tukien saataisiin onnistumisen kokemuksia yhteistyöstä ja rakennusaineeksi vaativallekin yhteistyölle.

ASIASANAT: yhdistys, potilasyhdistys, järjestö, yhteistyö, kehittäminen, teemahaastattelu

Elina Kapilo and Raija Savolainen

THE DEVELOPMENT OF COOPERATION BETWEEN PATIENT ASSOCIATIONS -Focused interview

Limited number of active members and their ageing, increased responsibility of volunteers in giving a helping hand, and the restricted financial resources are considered as challenges to patient associations today. Cooperation between associations could contribute to their foundation for operating. It is expected that the cooperation between associations could assist in bringing more active members into associations, increasing the social significance of the associations and bringing along more versatile services to the associate members. Moreover, the financing institutions require cooperation.

The subject of this thesis originated from "Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry" which is a cooperation organization for patient associations in Salo. Firstly, this study aims to investigate possibilities and barriers to cooperation between the associations from the point of view of SYTY ry member associations. Secondly, this study aims to develop the cooperation between the patient associations. The research material for this qualitative study was collected from focused interviews for six SYTY ry members associations. The data was analysed using content analysis. This bachelor's thesis is published in Theseus (Open Repository of the Universities of Applied Sciences).

This study offers useful and current findings for the consideration of cooperation between associations. According to the results of this thesis the basis of the development of cooperation is mainly based on members' attitudes, the need for cooperation and the expectations about the cooperation. It is essential that the potential forms of cooperation and the possible advantages are made clear in the development of cooperation. Limited number of active members and their decreased physical and mental motivation may cause difficulties in the cooperation. Moreover, the cooperation may be affected by personal relationships and restricted by practical problems, former experiences, and prejudices. The cooperation can be enhanced by a brave, broad minded attitude and open social relationships. It is suggested that an association could build its cooperation by sharing its good working practices with other associations. Among the associations SYTY ry is known as a good partner that contributes to cooperation between associations in many ways.

In conclusion, there is readiness for cooperation in associations. However, the cooperation should be based on shared objectives. The development of the cooperation could begin with listening to the members and supporting their well-being. Furthermore, step by step, foundation for high-quality cooperation between patient associations could be laid through successful experiences.

KEYWORDS: association, patient association, organization, cooperation, development, focused interview

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 YHDISTYSTOIMINTA	7
2.1 Yhdistykset osana kolmatta sektoria	7
2.2 Vapaaehtoistyö	10
2.3 Vertaistuki	14
2.4 Järjestötoiminnan haasteet	15
3 YHDISTYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ	18
3.1 Yhteistyön kehittäminen ja edellytykset yhteistyölle	19
3.2 Yhteistyöstä saatavia hyötyjä	22
3.3 Yhteistyötä vaikeuttavia tekijöitä	24
4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT	25
5 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN	26
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET	32
6.1 Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä	32
6.2 Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä	39
6.3 Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä	49
7 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	62
8 POHDINTA	66
LÄHTEET	71

LIITTEET

- Liite 1. Toimeksiantosopimus
- Liite 2. Alustava kysely
- Liite 3. Tutkimuslupa
- Liite 4. Teemarunko
- Liite 5. Saatekirje
- Liite 6. Teema B
- Liite 7. Teema C
- Liite 8. Teema D

KUVAT

Kuva 1. Vapaaehtoismotivaation timanttimalli	12
--	----

TAULUKOT

Taulukko 1 Järjestöjen toiminta-alueet YTY ry (2011) mukailleen	9
Taulukko 2 Kehittyvän ja taantuvan yhteistyön tuntomerkkejä	20
Taulukko 3 Yhteistyöhön suhtautuminen	32
Taulukko 4 Yhteistyön tarve	34
Taulukko 5 Yhteistyölle asetetut odotukset	35
Taulukko 6 Yhteistyön muotoja	36
Taulukko 7 Yhteistyön tuomat edut	37
Taulukko 8 Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	40
Taulukko 9 Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	43
Taulukko 10 Henkilösuhteisiin liittyvät ongelmat	44
Taulukko 11 Käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat.	45
Taulukko 12 Aikaisemman yhteistyön päättymisen syyt	46
Taulukko 13 Yhteistyöhön kohdistuvat ennakkoluulot	47
Taulukko 14 Yhteistyötä helpottavat tekijät	49
Taulukko 15 Yhteistyötä helpottavat tekijät	51
Taulukko 16 Asiantuntemus ja hyväksi havaitut toimintatavat	54
Taulukko 17 Yhteistyön kehittämisen valmiudet	55
Taulukko 18 SYTY ry:n roolin huomiointi	57
Taulukko 19 SYTY ry:n roolinhuomiointi	59

1 JOHDANTO

Aktiivisten kansalaisten muodostamat yhdistykset, kansanliikkeet, osuuskunnat ja säätiöt muodostavat kolmannen sektorin, joka toimii julkisen ja yksityisen sektorin rinnalla (Raninen ym. 2007, 37). Kolmannella sektorilla ja järjestöillä on lukuisia mahdollisuuksia ja erityislaatuisia ominaisuuksia palveluiden tarjoajana. Ne keskittyvät yleensä omaan alueeseensa, tuntevat hyvin oman jäsenistönsä ja ovat vahvasti sitoutuneet hyvinvoinnin edistämiseen. Niillä on myös arkielämän asiantuntijuutta ja herkkyyttä sekä ihmisläheisyyttä, mikä ei sulje pois ammatillisuutta. (Karjalainen 2010.)

Potilasyhdistysten yhteistyön kehittäminen on tärkeää, sillä sen kautta monen yksittäisen yhdistyksen toimintamahdollisuudet voisivat laajentua ja yksittäisen jäsenen saatavissa olevien palveluiden valikoima kasvaa. Yhteistyön kehittäminen on tärkeää myös siksi, että siten voidaan parantaa yhdistysten toimintaedellytyksiä ja vastata vaatimuksiin, joita yhdistystoiminnan rahoittajat nykypäivänä asettavat.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja oli Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry. Yhdistys perustettiin vuonna 2004 auttamaan ja kehittämään alueellaan toimivien potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyötä ja se toimii yhdistysten kattojärjestönä. Tässä työssä tarkasteltiin yhdistysten yhteistyötä SYTY ry:n jäsenyhdistysten näkökulmasta.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry:n jäsenyhdistysten yhteistyön mahdollisuuksia ja esteitä. Tämän työn tavoitteena on kehittää vapaaehtoisjärjestöjen yhteistyötä. Tämän tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelulla ja aineisto analysoitiin sisällönanalyysia käyttäen.

2 YHDISTYSTOIMINTA

2.1 Yhdistykset osana kolmatta sektoria

Suomen perustuslaissa määrätään, että jokaisella suomalaisella on yhdistymisvapaus. Lain myötä kullakin on oikeus perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen. Yhdistyksen määritelmän täyttää yhteenliittymä, jossa on vähintään kolme jäsentä, sillä on aatteellinen tarkoitus ja sen toiminta on tarkoitettu pysyväksi. Jäsenenä yhdistyksissä voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. (Luoma 2007, 19 - 21.) Luonnollisella henkilöllä tarkoitetaan ihmistä, kun taas oikeushenkilö voi olla esimerkiksi osuuskunta, osakeyhtiö, säätiö, kunta tai merkitty yhdistys. Yksittäisen yhdistyksen jäsenistö voi muodostua sekä luonnollisista että oikeushenkilöistä. (Luoma 2007, 41.)

Suomessa kolmannen sektorin muodostavat julkisen ja yksityisen sektorin rinnalla toimivat järjestäytyneet toimijat, kuten esimerkiksi kansalaisten muodostamat yhdistykset, osuuskunnat ja säätiöt. Siisiäinen (2002) kuvaa kolmannen sektorin olevan toimintojen tila tai kenttien kokonaisuus, joka toimii eri sektorien välillä. Kolmannen sektorin toiminta muodostuu erilaisesta kansalaisten organisoimasta toiminnasta ja se koostuu kaikista kentän toimijoiden elementeistä. Kolmannen sektorin kentän toimijoista keskeisimpiä toimijoita ovat yhdistykset. (Siisiäinen 2002, 7 - 9.)

Kolmatta sektoria voi luonnehtia sanoin yleishyödyllinen, voittoa tavoittelematon, riippumaton, yhteisöllinen, joustava ja vapaaehtoisperustainen (Harju 2003, 15 – 16). Arkielämän näkökulmasta katsottaessa kolmannen sektorin voi nähdä kenttinä, joiden resurssit rakentuvat kentän toimijoiden mielenkiinnonkohteiden sekä taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen pääomien mukaan (Raninen ym. 2008, 73).

Järjestöjen tehtävät ovat selkeästi vapaaehtoistoimintaa ylläpitäviä ja yhteisöllisyyttä vahvistavia. Lisäksi tehtävät voivat liittyä vertaistoimintaan tai asiantuntijuuteen, tiedon tuottamiseen ja tutkimustoimintaan. Järjestön tehtäviin

voi kuulua myös erilaisten palveluiden tuottaminen. (Möttönen & Niemelä 2005, 59 – 60; Luoma 2007, 19 – 21.)

Möttönen ja Niemelä (2005) ovat hahmotelleet myös järjestöjen toiminnan keskeisiä tehtäviä. Toiminnan tehtävä voi liittyä kiinteästi sosiaalisen pääoman ja hyvinvoinnin lisäämiseen erilaisin keinoin. Toiminnan tarkoituksena voi myös olla välittämisen ja jakamisen tunteen kokemisen mahdollisuuksien tarjoaminen. Lisäksi toiminta voi tarjota toimijoille rakennusaineita heidän identiteettinsä rakentamiseen ja toimia uskon luojana tulevaisuuteen. Työskentely voi tapahtua myös heikommassa asemassa olevien hyväksi ja näin toimia niin sanottuna äänettömien äänenä. (Möttönen & Niemelä 2005, 67.)

Järjestöillä voi olla myös asetettuja tavoitteita, joihin he pyrkivät. Tavoitteita voivat olla esimerkiksi elämänlaadun parantaminen, terveyden edistäminen, vertaistuen tarjoaminen, asenteiden muuttaminen sekä inhimillisten arvojen puolustaminen. Lisäksi pyrkimyksinä voivat olla tutkimustoiminnan lisääminen sekä jo olemassa olevien palveluiden täydentäminen. (Raninen ym. 2008, 62 - 63.)

Tietyn sosiaali- ja terveystajärjestön syntyminen tai toiminta kuvastaa jonkin sosiaalisen- tai terveydellisen ongelman olemassaoloa. Se kertoo myös siihen liittyvän ihmisryhmän eli asiakkaan tai hänen läheisensä olemassaolosta ja heidän toimintatarpeestaan. (Möttönen & Niemelä 2005, 57.) Sosiaali- ja terveystajärjestöjen toiminnanjohtajat kokoontuivat vuoden 2010 alussa kehittämissuorumiin, jonka järjestivät Sosiaali- ja terveystajärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry yhteistyössä Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton kanssa. Suorumissa pohdittiin järjestöjen tehtäviä ja tavoitteita. Pohdinnan pohjalta luotiin tiivistelmä järjestöjen toiminnasta. (Sosiaali- ja terveystajärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry 2011, 6.)

Järjestöjen toiminnan keskeisimmät osa-alueet on esitetty taulukossa 1. Järjestöjen toiminta-alueet on jaoteltu kuudeksi eri teemaksi, joita ovat arvot, vaikeuksissa olevien ihmisten asioiden ajaminen, toiminnan järjestäminen, avun ja tuen tarjoaminen sekä vaikuttaminen paikallisella ja yhteiskunnallisella

tasolla. Kunkin teeman alle on koottu järjestöjen konkreettisia tehtäviä ja tavoitteita. (Sosiaali- ja terveystieteiden yhdistys YTY ry 2011, 6 – 7.)

Taulukko 1 Järjestöjen toiminta-alueet YTY ry (2011) mukailten

<p>Arvojen kantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Ihmisen, ihmisarvon ja elämän kunnioittaminen on perusarvo. Järjestöt puolustavat ihmisoikeuksia, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Kunkin järjestön omat arvot rakentuvat niiden ihmisten tarpeista, joita varten järjestö on olemassa. Järjestöt vaalivat ihmisten osallisuutta ja yhteisöjen voimaa. 	<p>Vaikeuksissa olevien ihmisten äänitorvena toimiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Järjestöt valvovat perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Järjestöt välittävät ihmisille tietoa heidän oikeuksistaan ja palveluista sekä neuvovat, ohjaavat ja tarjoavat tukea. Järjestöt välittävät tietoa ihmisten tarpeista päätöksentekoon ja palvelujärjestelmään sekä vaikuttavat lainsäädäntöön ja sen toteutumiseen.
<p>Osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen ja luominen</p> <ul style="list-style-type: none"> Ihmisillä on mahdollisuus kokea kuuluvansa johonkin, olla osallisia. Samassa elämäntilanteessa olevat ihmiset voivat tulla yhteen, saada ja antaa tukea ja jakaa kokemuksiaan. Osallistumismahdollisuuksia tarjotaan erilaisissa elämäntilanteissa ja vaikeuksissa oleville ihmisille. Järjestöissä on mahdollisuus rakentaa omaa elämäänsä ja vahvistaa omaa identiteettiään. Järjestötoiminta antaa hyvää mieltä, tietoa ja kokemuksia. Järjestöissä on mahdollisuus oppia, auttaa muita ja kantaa yhteisvastuuta. Järjestöissä voi myös tuntea aatteen paloa, toteuttaa unelmia ja omia kiinnostuksen kohteita. Toimintaan voi osallistua monin eri tavoin: voi sitoutua pitkäkestoisesti tai projektikohtaisesti. Osa kansalaistoiminnasta organisoituu järjestöjen ulkopuolelle. 	<p>Tuen ja avun tarjoaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Järjestöjen tarjoama tuki ja apu ulottuvat vapaaehtoistoiminnasta vertaistukeen ja erikoistuneeseen ammattiosaamiseen. Vertaistuki on arvokasta elämäntilanteissa ja kantaa vaikeissakin elämäntilanteissa. Järjestöt tarjoavat joustavia matalan kynnyksen vaihtoehtoja sekä ammatillista ja kokemukseen perustuvaa asiantuntemusta, joka syntyy kontakteissa jäsenistöön ja arkeen. Järjestöt tarjoavat reilua palvelua. Luottamus syntyy vahvasta asiantuntemuksesta ja siitä, että toiminnalla ei tavoitella voittoa. Järjestöillä on merkittävä rooli palvelujen kehittäjänä. Ne menevät rohkeasti uusille alueille ja kehittävät palveluja yhteiskunnassa esille nouseviin tarpeisiin.
<p>Paikallinen vaikuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Järjestöt ovat vaikuttajina arkipäivän asiantuntijoita. Vaikuttamisen kohteena on erityisesti palvelujen saatavuus ja laatu. Järjestöt puhuvat sekä erityisryhmien että laajojen väestönosien puolesta. Järjestöt luovat uusia ja toimivia rakenteita järjestöjen ja kuntien yhteistyöhön. 	<p>Yhteiskunnan muutosvoimana toimiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Ihmiset ovat merkittävä muutosvoima. Järjestöt ovat kanava heidän äänelleen. Järjestöt toimivat eriarvoistumista vastaan ja ihmisyyden puolustus on niiden ensisijainen tehtävä. Muutostarpeet lähtevät jäsenistöstä ja siksi järjestöillä voi olla keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Vaikuttaminen yhteiskunnan kehityssuuntiin on järjestöjen jatkuva haaste.

Järjestöihin liittyen puhutaan myös niin sanotuista sateentekijävaikutuksista eli myös järjestöihin kuulumattomat henkilöt voivat päästä osalliseksi järjestötoiminnan tuotoksista. Yhteiskuntatieteissä on tunnettua, että järjestöjäsenyydet ovat usein yhteydessä ihmisen korkeampaan luottamukseen toisiin kansalaisiin ja yhteiskunnallisiin instituutioihin. Järjestöissä aktiivisesti toimivan jäsenistön ulkopuolelle kuitenkin siirtyy myös vaikutuksia. Tämä voi ilmetä muun muassa niin, että yleistynyt luottamus kasvaa järjestöissä

toimimattomienkin keskuudessa sitä enemmän, mitä enemmän ihmisiä toimii aktiivisesti järjestöissä. (Kouvo 2011, 212.) Toiminnasta hyötyvät ensisijaisesti järjestöjen jäsenet ja muut mukana toiminnassa olevat läheisineen, mutta hyöty ulottuu laajemmalle ja siitä hyötyvät järjestöjen asiakkaat ja siitä voivat hyötyä myös toiminnan ulkopuoliset ryhmät. Laajimmillaan toiminnan nähdään kehittävän koko yhteiskunnan toimintaa. Vapaaehtoiset kokevat itse saamansa hyödyn korvaamattomaksi ja toimintansa tarjoaman tuen ainutlaatuiseksi, jota muualta ei voi saada. (Pessi & Oravasaari 2010, 88 – 92.)

2.2 Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistoimintaan liittyviä käsityksiä, mielikuvia ja kohteita on tutkinut Yeung (2001). Kyseinen tutkimus on ensimmäinen kattava tutkimus suomalaisten asenteista ja osallistumisesta vapaaehtoistoimintaan. Tutkimukseen haastateltiin 997 henkilöä, jotka olivat iältään 15 – 74 -vuotiaita (Yeung 2001, 10). Järjestöt kanavoivat vapaaehtoistoimintaa, sillä se vapaaehtoistoiminta, johon suomalaiset osallistuvat, on useimmiten jonkin yhdistyksen tai säätiön organisoimaa (Yeung 2001, 70).

Vapaaehtoistyö käsitteenä korostaa yksilön toimintaa. Vapaaehtoistyössä yksilö tekee oman vapaavalintaisen päätöksen toiminnastaan. Yksilön toiminta on kuitenkin osa jotakin laajempaa organisoitua toimintaa. Vapaaehtoistyöntekijä toimii yleensä palkatta, mutta vapaaehtoistyötä organisoiva henkilö voi saada työstään rahallisen korvauksen. (Koskiaho 2001, 15 - 17.)

Vapaaehtoistyötä tekevät ihmiset toimivat omasta halustaan ja omien ehtojensa mukaisesti vapaa-ajallaan. Kuitenkin vapaaehtoistoimintaa ohjaavat erilaiset periaatteet. Niitä ovat muun muassa tasa-arvoisuus, vastavuoroisuus, luottamuksellisuus, suvaitsevaisuus, yhteisöllisyys, toimimisen ilo sekä oikeus tukeen ja ohjaukseen. (Raninen ym. 2008, 82 - 83.)

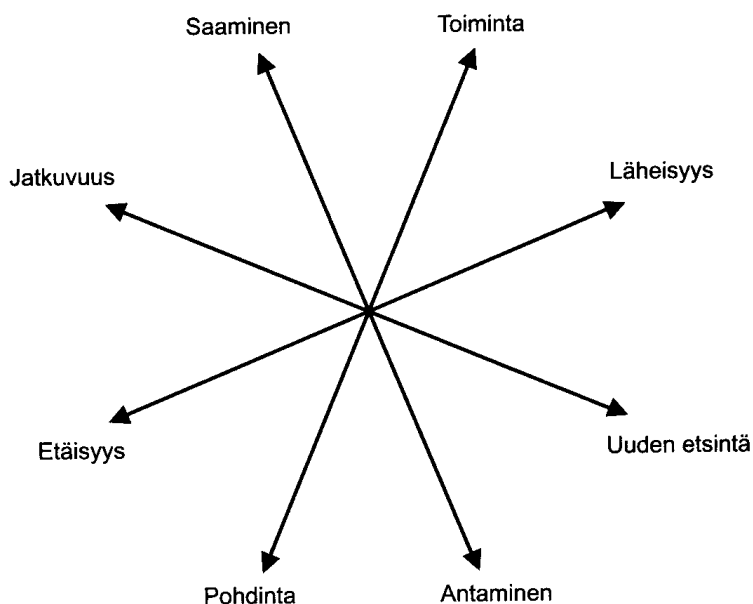
Yeungin (2001) mukaan vapaaehtoistoimintaan suomalaiset liittävät positiivisia ja monipuolisia mielikuvia kuten auttaminen, hyväntekeväisyys, palkattomuus sekä hyväksi koetun asian edistäminen. Vapaaehtoistoimintaan liitetään spontaanisti jokin kohde tai järjestö. (Yeung 2001, 70.)

Yeungin (2001) tutkimuksen mukaan suosituin vapaaehtoistoiminnan alue on urheilu ja toiseksi suosituin on sosiaali- ja terveysalaan liittyvä vapaaehtoistyö. Vapaaehtoistoimintaan osallistutaan vilkkaasti ja noin reilu kolmannes (37 %) suomalaisista on osallistunut siihen. Merkittävä tulos on myös se, että puolet suomalaisista olisi halukkaita lähtemään mukaan vapaaehtoistoimintaan siihen pyydettyä. Tärkein motivoiva tekijä on halu auttaa muita. (Yeung 2001, 70.)

Yeungin (2001) esittämät tutkimustulokset osoittavat suomalaisten keskinäisen osallisuuden ja luottamuksen olemassaolon. Vapaaehtoistoiminta kuuluu suomalaiseen kansalaisyhteiskuntaan ja siihen liittyy paljon vielä kanavoimattomia mahdollisuuksia. (Yeung 2001, 72.)

Pessi ja Oravasaari (2010) ovat selvittäneet vapaaehtoistoiminnan merkityksiä. Merkityksellisinä seikkoina esille nousivat toiminnan merkitys itse järjestölle, mutta myös ihmisten väliselle vuorovaikutukselle sekä kansalaistoiminnan edistämiseksi. Lisäksi vapaaehtoistoiminnan nähtiin vaikuttavan yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin rakentamiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Toiminnan merkityksellisyyden koettiin ulottuvan myös vertaistuen toteutumiseen ja kuntoutumiseen. (Pessi & Oravasaari 2010, 113 - 114.)

Yeung (2005) on luonut kuvassa 1 esitetyn timanttimallin tekijöistä, jotka motivoivat ihmisiä vapaaehtoistoimintaan. Malli on luotu Suomen evankelisluterilaisen kirkon tai kirkollisen yhdistyksen vapaaehtoisille (n=18) tehdyn teemahaastattelun pohjalta. Teemahaastattelussa esille nousi kokonaisuudessaan 767 elementtiä, jotka vaikuttivat vapaaehtoisten motivaatioon. (Yeung 2005, 107.)

Kuva 1. Vapaaehtoismotivaation timanttimalli (Yeung 2005, 107).

Kuvassa 1 motivaatioelementit on jaoteltu neljään eri ulottuvuuteen, Ensimmäinen ulottuvuus on saaminen – antaminen. Tämä kuvastaa ihmisten kokemuksia siitä, että he pitävät vapaaehtoistoimintaa antoisana ja kokevat olevansa avuksi. Lisäksi he ajattelevat oman kuin myös toisten hyvinvoinnin lisääntyvän. (Yeung 2005, 109 – 111.)

Toinen ulottuvuus on jatkuvuus – uuden etsintä. Tämä kuvastaa ihmisten kokemuksia siitä, että he voivat käyttää jo olemassa olevia taitojaan hyväksi, mutta lisäksi oppia uutta ja kokea haasteita. (Yeung 2005, 112 - 113.)

Kolmas ulottuvuus on etäisyys – läheisyys. Tämä kertoo siitä, että ihmiset kokevat vapaaehtoistoiminnan olevan sopivan etäällä tapahtuvaa ja joustavaa. Toisaalta ihmiset kokevat, että vapaaehtoistoiminnan myötä he kuuluvat tiettyyn ryhmään ja heillä on mahdollisuus olla vuorovaikutuksessa toisten toimijoiden kanssa. (Yeung 2005, 113 – 115.)

Neljäs ulottuvuus on pohdinta – toiminta. Tämä ilmentää ihmisten kokemuksia siitä, että vapaaehtoisuuden myötä heillä on tilaisuus tarkastella omia arvojaan sekä keskustella niistä muiden kanssa. Toiminnan kautta ihmiset kokevat

voivansa käytännössä menetellä arvojensa mukaisesti. (Yeung 2005, 116 – 117.)

Yeungin (2005) mukaan vapaaehtoistoiminnan sosiaaliset kontaktit ja ihmisten halu auttaa korostuvat timanttimalissa. Lisäksi mahdollisuus oppia uutta ja saada uusia näkökulmia vaikuttavat ihmisten motivaatioon. Kokonaisuudessaan vapaaehtoistointa voi suuntautua itseen, mutta myös itsestä ulospäin. Yksilöitä motivoivat seikat voivat rakentua ulottuvuuksien kumpaankin päähän kuuluvista tekijöistä. (Yeung 2005, 120 - 123.)

Pessi ja Oravasaari (2010) ovat käyttäneet tutkimuksessaan hyväksi Yeungin vapaaehtoisuuden timanttimalia. Vastajille esitettiin timanttimalin neljä ulottuvuutta ja tämän jälkeen heillä oli mahdollisuus vapaasti kertoa motiivinsa vapaaehtoistointaan mukaan lähtemiseen. Vapaamuotoisissa vastauksissa kolmeksi pääteemaksi nousivat tärkeimpinä halu auttaa, oma kokemus sekä vertaistuki ja murros elämässä. Tulosten mukaan timanttimalin ulottuvuuksista motivaatio painottuu eniten antamiseen, toiminnallisuuteen ja jatkuvuuteen. (Pessi & Oravasaari 2010, 145 -147.)

Pessin ja Oravasaaren (2010) tutkimustulosten perusteella selvitettiin myös vapaaehtoistoiminnan sisäisiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä vapaaehtoistoiminnan ulkoisia mahdollisuuksia ja ulkoisia uhkia. Vahvuutena vapaaehtoistoinnassa on ihmisten aito halu auttaa, hyvä yhteishenki sekä ihmisten kokemus yhteisestä vastuusta. Suurena heikkoutena vapaaehtoistyössä koetaan aktiivitoimijoiden vähäinen määrä sekä siitä johtuva suuren työmäärän kasautuminen yhdelle toimijalle. (Pessi & Oravasaari 2010, 135 – 140.)

Vapaaehtoistoiminnan ulkoiset mahdollisuudet liittyvät siihen, että ihmiset ovat halukkaita toimimaan yhdessä, auttamaan toisiaan sekä myös arvostamaan tätä toimintaa. Myös kunta- ja järjestöyhteistyötä pidetään tärkeänä mahdollisuutena, mutta ei välttämättä merkittävänä mahdollisuutena oman järjestön toiminnan kannalta. Tutkimustulokset antavat viitteitä siitä, että yhteistyötä kuntien tai muiden järjestöjen kanssa ei koeta yhtä tärkeäksi kuin yhteistyötä seurakunnan ja oppilaitosten kanssa. Ulkoisena uhkana

vapaaehtoistyössä pidetään sitä, että avun tarpeen jatkuvasti kasvaessa auttamisen vastuuta siirretään aikaisempaa enemmän vapaaehtoisille ja järjestöille. (Pessi & Oravasaari 2010, 135 – 140.)

2.3 Vertaistuki

Potilasjärjestöt ovat toimijoita, jotka pääosin ylläpitävät monentasoista vertaistukitoimintaa. Potilasjärjestöillä on keskeinen rooli muun muassa vertaistuesta tiedottamisessa. (Mikkonen 2009.) Ihmisen sosiaalisessa verkostossa tulisi olla ihmisiä, joiden kanssa on mahdollista jakaa yhteisiä kokemuksia. Yhteiset kokemukset voivat rakentua yhteisen sairauden ympärille. Tämä luo pohjan vertaistuelle. Vertaistuen tarve muodostuu ihmisen tarpeesta saada ja antaa tukea. Vertaistuen myötä ihmiselle tarjoutuu tilaisuus pohtia oman elämän ja voimavarojen sekä sairauden ja sen kanssa elämisen samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia suhteessa jonkun toisen elämään. Vertaistuki antaa sairastuneelle motivaatiota ja halua selviytyä esimerkiksi sairaudesta, kun hän voi verrata omaa tilannettaan muiden tilanteeseen. (Kukkurainen 2007.)

Vertaistukea antavan ihmisen tiedon ja osaamisen pohjana toimivat omakohtainen kokemus ainutlaatuisesta elämäntilanteesta. Vertaistukihenkilöiden kokemukset ovat arvokkaita tukea tarvitseville kuin myös alan järjestöille sekä vertaistukitoiminnan kehittämiseksi. (Raninen ym. 2008, 83 – 84.)

Vertaistukitoiminta saa aikaan yhteiskunnassa hyvinvoinnin rakentumista ja tuottaa sosiaalista pääomaa. Viranomaistoimijoiden kykyjen ollessa rajalliset vertaistukitoiminnan tuottamat hyvinvointi ja sosiaalinen pääoma ovat luonteeltaan erityislaatuisia. Vertaistuen merkitys korostuu elämän vaikeissa tilanteissa, mutta vaikutus on suuri myös arkipäivän elämänlaadun vahvistajana. (Klemola & Peräkylä 2003, 19.)

Mikkosen (2009) tutkimuksen mukaan sairastuneille vertaistuki merkitsee tiedonsaantia, tukea ja turvaa sekä tarjoaa ongelmanratkaisukeinoja. Vertaistuki ei korvaa julkisia sosiaali- ja terveysalan palveluita, mutta ilman vertaistukea

niitä jouduttaisiin käyttämään enemmän. (Mikkonen 2009.) Kuuskosken (2003) mukaan vertaistuki ei ole ammattiavun kilpailija, vaan ne täydentävät toinen toisiaan. On esitetty, että ammattiauttajien piirissä vertaistukea jopa väheksyttäisiin. Vertaistuen kautta voidaan välttyä asioiden kriisiytymiseltä ja se voi olla väylä ammattiavun piiriin. Toisaalta terveysalan ammattilaiset voivat antaa tietoa vertaistuen mahdollisuuksista ja kannustaa siten ottamaan yhteyttä erilaisiin vertaisryhmiin. (Kuuskoski 2003, 34.)

Pessin ja Oravasaaren (2010) tutkimuksessa tarkasteltiin, millaisin keinoin järjestöt tukevat toimijoitaan. Vapaaehtoiset kokivat, että suurimmat tuen muodot ovat erilaiset virkistystilaisuudet sekä opastuksien ja koulutuksien tarjoaminen. Myös ryhmässä toiminen, vertaistuki ja henkilökohtaiset keskustelut nähtiin toimintaa tukevaksi keinoksi. Lisäksi kokemukset siitä, että on mahdollisuus tuoda esiin omia mielipiteitä ja vaikuttaa, kannustivat vapaaehtoisia toimimaan. (Pessi & Oravasaari 2010, 106.)

Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry:n jäsenyhdistykset käsittävä VERTO-vertaistukitoiminnan kehittämishanke on esimerkki vertaistukitoiminnan kehittämisestä potilasyhdistysten kesken. VERTO:n tuloksena muodostettiin vertaistukihenkilörekisteri, laadittiin koulutusmalli ja koulutusmateriaalia vertaistukihenkilöille sekä kehitettiin sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöille työkaluksi yhteystietotarra, jonka avulla tietoa vertaistuesta voidaan välittää helposti potilaalle ja omaisille. (Forss-Mäkinen & Nurmi 2011.)

2.4 Järjestötoiminnan haasteet

Järjestöissä toimiminen herättää ihmisten keskuudessa erilaisia näkemyksiä. Raninen ym. (2008) ovat koonneet yhteen järjestössä toimimista estävä tekijöitä. Ihmiset kertovat muun muassa ajan ja jaksamisen rajallisuuden sekä liiallisen sitoutumisen ja loppuun palamisen pelon vaikuttavan kielteisesti haluun osallistua järjestötoimintaan. Lisäksi uudet harrastukset ja tyytymättömyys toiminnan antiin voivat syrjäyttää järjestöissä toimimisen. Myös vanhanaikaiset

toimintatavat ja järjestöjen välinen mustasukkaisuus vaikuttivat alentavasti haluun toimia osana järjestöä. (Raninen ym. 2008, 72 - 73.)

Harju (2003) on selvittänyt kansalaistoiminnan kohtaamia haasteita. Aktiivitoimijoiden ikääntyminen asettaa yhden suurimmista haasteista toiminnalle. Ikääntyminen voi tuoda mukanaan lisää kokemusta ja viisautta toimintaan, mutta se voi myös jarruttaa halua kehittää toimintaa. Lisäksi muuttoliike harvaan asutuilta alueilta lähemmäs suurempia asutuskeskuksia luo haasteita toiminnalle. Muuttoliikkeen vaikutuksesta monen eri järjestön toiminnan pyörittäminen on useasti samojen ihmisten harteilla ja kokonaisuudessaan ihmisten halu toimia aktiivisesti on vähenevä. (Harju 2003, 142 - 146.)

Myös tietotekniikalla ja koulutuksella on vaikutuksia kansalaistoimintaan. Tietotekniikka helpottaa, nopeuttaa ja se on edullinen tapa tiedottaa sekä etsiä tietoa. Kuitenkin laitteiden hankinta on suuri investointi ja tekniikan käyttö vaatii erityisosaamista. Koulutustaso sen sijaan vaikuttaa ihmisten asenteisiin. Ihmiset ovat yhä enemmän tietoisia siitä, mitä laadukas toiminta on ja toivovat järjestöiltä selkeitä tavoitteita ja toimintalinjoja. (Harju 2003, 148 - 151.)

Haasteeksi nousevat myös keinot, joilla olisi mahdollista luoda aito sekä vuorovaikutteinen kontakti toimijoihin ja säilyttää toiminnan herkkyys, joka on toiminnan kulmakivi. Herkkyyttä voi luonnehtia sanoin kuulevat korvat, aistivat silmät ja tunteva sydän. (Harju 2003, 160.)

Pihlaja (2010) on tutkinut järjestötoimintaan kohdistuvia nykypäivän odotuksia ja haasteita erityisesti yhdistyvien maaseutukuntien palveluiden tuottajina. Tutkimusta varten tehtiin sähköinen kysely 111 maaseutukunnan edustajalle. Lisäksi aineistoa kerättiin yhteensä 22 teemahaastattelulla yhdeksältä kunnan ja kolmeltatoista järjestön edustajalta. (Pihlaja, 17 - 20.)

Järjestötoiminnan arvoiksi tutkimuksessa nousivat sosiaalinen kanssakäyminen, hauskanpito ja viihtyvyyden lisääminen (Pihlaja 2010, 67). Järjestöt nähdään myös tärkeinä tapahtumien järjestäjinä, sosiaalisen verkon luojina sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen vahvistajina. Huolen aiheiksi haastatteluissa

kuitenkin nousivat toisista huolehtimisen ja yhteisöllisyyden tunteen heikkeneminen maaseudulla. (Pihlaja 2010, 76 - 78.) Haasteeksi järjestöjen toiminnalle muotoutuivat rahoituksen epävarmuus, ikääntynyt järjestöväki ja puute aktiivisista toimijoista. Lisäksi haastetta luovat pitkät välimatkat ja harva asutus. (Pihlaja 2010, 41 - 43.)

Kansalaistoiminnan jatkuminen ja kehittyminen edellyttävät, että toiminnan tekijöillä on selkeä näkemys tulevaisuudesta. Toiminnan kehittäminen vaatii paljon työtä, keskusteluja ja vuorovaikutusta järjestön omien jäsenten keskuudessa, mutta myös järjestöjen kesken. Kansalaistoiminnan itselleen asettamien tarpeiden lisäksi myös ulkopuoliset toimijat asettavat toiveita ja paineita toiminnan kehittämiseksi. Esimerkkinä tästä toimii kansalaisjärjestöjen roolin kasvattaminen julkisen sekä yksityisen sektorin rinnalla ja palvelujen tuotannon laajentaminen. Lisäksi on keskusteltu kansalaistoiminnan roolista yhteisöllisyyden vahvistajana sekä sosiaalisen pääoman lisääjänä, sillä aikaisempi tieto osoittaa, että kansalaistoiminta on tehokas kanava tukea yhteisöllisyyttä ja kasvattaa sosiaalista pääomaa. (Harju 2003, 140 – 141.)

3 YHDISTYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Teoreettisesti määriteltynä yhteistyö tarkoittaa yhteisen tavoitteen tunnistamista ja toimintaa sen saavuttamiseksi tehokkaalla ja onnistuneella tavalla. Toiminnan lisäksi yhteistyöhön liittyvät myös sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutus. (Isoherranen ym. 2008, 27; Vornanen 1995, 97.)

Pessin ja Oravasaaren (2010) mukaan kolmannes järjestöistä toimii yhteistyössä toisten saman alan järjestöjen kanssa. Muita vapaaehtoistyön kanssa yhteistyössä toimivia tahoja ovat eri aloilla toimivat järjestöt sekä kirkko ja seurakunnat. Yhteistyötä tehdään lisäksi kuntien, yritysten ja oppilaitosten kanssa. (Pessi & Oravasaari 2010, 52 – 56.) Myös yhdistyksen oma valtakunnallinen järjestö on yleisimpiä yhteistyökumppaneita (Peltosalmi & Särkelä 2011, 37).

Vuoden 2011 alussa tehtiin Järjestöbarometrikysely ja vastanneiden 1198 yhdistyksen kyselyaineistosta saatujen tulosten perusteella yhteistyöverkoston merkitys on erilainen eri yhdistyksille. Osalle yhdistyksistä yhteistyöverkostoilla ei juuri ole merkitystä varsinaisen toiminnan kannalta, mutta osalle ne ovat välttämättömiä resursseja yhdistyksen toiminnan kannalta. Kysyttäessä järjestöjen tyytyväisyyttä yhteistyöhön toisten järjestöjen ja kuntien kanssa hieman alle puolet järjestöistä (45 %) on tyytyväisiä yhteistyöhön toisten yhdistysten kanssa. Kuntayhteistyöhön tyytyväisiä on 41 % järjestöistä. (Peltosalmi & Särkelä 2011, 37.)

Merkittävää on, että suuntaus yhdistysten verkoston kehittämisessä on ollut viime vuosien aikana myönteinen. Yhteistyöverkostojaan on onnistunut laajentamaan lähes puolet yhdistyksistä (45 %). Näistä eniten laajentumista on yleisimmin tapahtunut vanhusten yleis-, asumis- ja palveluyhdistyksissä sekä taloudeltaan suurimmissa yhdistyksissä sekä myös yhdistyksissä, jotka ovat palkanneet henkilökuntaa. Ennallaan yhdistysverkostot ovat pysyneet 48 %:lla yhdistyksistä. (Peltosalmi & Särkelä 2011, 38 – 39.)

Monet sosiaali- ja terveysalan järjestöistä ovat syntyneet siksi, että niiden kautta halutaan vaikuttaa asioihin, eli tuoda esille julkiseen keskusteluun ja

päätöksentekijöiden tietoon ongelmia ja ratkaisumahdollisuuksia niihin. Järjestöt voivat käyttää vaikuttamistoimintaa myös yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa. Tärkeimpiä asioita, joihin järjestöjen tulisi omasta mielestään vaikuttaa yhteistyössä toisten järjestöjen kanssa, ovat järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen, palveluihin vaikuttaminen sekä kansalaisten köyhyyden ehkäiseminen ja perusturvaan vaikuttaminen. Ne tärkeimmät vaikuttamistahot, joihin järjestöjen tulisi yhdessä vaikuttaa, ovat järjestöjen mielestä eduskunta ja kansanedustajat, kunnat ja päätöksentekijät sekä ministeriöt ja ministeriöiden viranhaltijat. (Peltosalmi 2010 ym. 114 – 121.)

Käytännön esimerkkejä yhdistysten välisestä yhteistyöstä ovat tapahtumien järjestäminen, koulutustilaisuudet ja tiedon välittäminen sekä tiedon jakaminen. Tärkeänä nähdään, että yhteistyö on jotakin konkreettista ja selkeästi havaittavaa eikä vain esimerkiksi ajatustenvaihtoa. (Pessi & Oravasaari 2010, 52 – 56; Wihinen 2010, 26.)

3.1 Yhteistyön kehittäminen ja edellytykset yhteistyölle

Yhteistyön kehittämiseen liittyy dialogin käsite, joka voidaan ymmärtää yhdessä ajattelemisen muotona ja jossa tarvitaan neljää eri perustaitoa. Näitä ovat kuunteleminen, kunnioittaminen, odottaminen sekä avoimuus. Parhaimmillaan dialogin tuloksena siirrytään yksilöllisestä tiedosta yhteisölliseen tietoon ja yhteinen jaettu ymmärrys ja kokonaiskuva rakentuvat kartoitettavasta ilmiöstä. Dialogissa toisen näkökantaa jaksetaan kuunnella ilman, että sitä välittömästi arvioidaan ja väitetään vastaan, vaikka toisen näkökulma ei olisikaan mieleinen. Ratkaisujen löytäminen vie aikaa ja kunkin tulee esittää avoimesti omat näkökulmansa. (Isoherranen ym. 2008, 65 - 66.)

Puro & Matikainen (2000) ovat käsitelleet yhteistyön merkitystä työyhteisöille ja esittävät, että elävä yhteistyö on voimavara ja lähde jaksamiselle. Tiivistetysti voidaan esittää kehittyvään ja taantuvaan yhteistyöhön liittyviä tuntomerkkejä taulukon 2 muodossa.

Taulukko 2 Kehittyvän ja taantuvan yhteistyön tuntomerkkejä (Puron & Matikaisen mukaan 2000, 62).

KEHITTYVÄ YHTEISTYÖ	TAANTUVA YHTEISTYÖ
Yhteisyyden kokemus	Muodolliset yhteiset päämäärät
Keskinäinen luottamus	Kilpailu, vastakkainolo
Toisilta oppiminen, avoin suhtautuminen palautteelle, uusille näkökulmille ja itsensä kehittämiseksi	Itseriittoisuus, omahyväisyys
Tilaa monenlaisille käsityksille	Oikeassa olemisen tarve
Moniäänisyys, kaikkien yhtäläinen oikeus osallistua	Yksiaänisyys, vahva pyrkimys yksimielisyyteen, herruus
Vuoropuhelu, dialogi	Väittely, monologi
Yhteisestä hyvinvoinnista huolehtiminen, itselle nauraminen ja yhdessä nauraminen	Toisten häpäiseminen, nolaaminen, ryppyotsaisuus
Kunnioittaminen ja arvostus	Oma virheettömyys: ”Minähän sanoin.”
Tärkeää, mikä on oikein.	Tärkeää, kuka on oikeassa

Jurvansuu (2002) on tarkastellut tutkimuksessaan paikallisyhdistysten menestystekijöitä ja on selvittänyt edellytyksiä toiminnan vireälle jatkumiselle. Tutkimusaineisto kerättiin viideltä eri aloja edustavalta paikallisyhdistykseltä. Mukana olivat sosiaali- ja terveysalan järjestö, kulttuuri- ja nuorisoalan järjestö, urheilu- ja liikuntajärjestö, eläintensuojelujärjestö sekä maailmankauppaliike. (Jurvansuu 2002, 27.)

Hyviksi käytännöiksi yhdistysten yhteistyössä on todettu muun muassa muiden lähiympäristön toimijoiden mahdollisen jo olemassa olevan toiminnan kartoitus,

kun ollaan itse aloittamassa uutta projektia tiettyyn samaan aiheeseen liittyen. Vaihtelevalla menestyksellä on järjestetty myös kokouksia yhteistyömahdollisuuksien selvittämiseksi. (Jurvansuu 2002, 154.)

Jurvansuun (2002) mukaan varsinkin vakiintuneille järjestöille avoimuus ja sektorirajat ylittäviin hankkeisiin osallistuminen on toiminnan vireyttämisen kannalta välttämätöntä. Yhteistyö edellyttää kuitenkin toimijoilta aloitteellisuutta ja rohkeutta tarttua uusiin haasteisiin. Järjestöyhteistyöhön kuuluu myös vastavuoroisuuden periaate, eli osallistutaan myös muiden järjestämään toimintaan ja tuetaan sitä, eikä pelkästään odoteta muiden osallistuvan omiin projekteihin ja tapahtumiin. Vastavuoroisuus voi toteutua myös lainarahastoina, korottomina lainoina tai lahjoituksina yhdistysten välillä. Yhdistykset pyrkivät pitkäaikaisiin yhteistyösuhteisiin, joiden kautta luottamus ja vastavuoroisuus edelleen kehittyvät. (Jurvansuu 2002, 154.)

Laurikainen (2008) on tutkinut yhdistysverkoston yhteistyötä toimintatutkimuksessaan rajanylittämisen näkökulmasta. Yhdistystoiminnassa rajanylittäminen voidaan kuvata vuorovaikutustapahtumaksi, jossa yhdistyksissä toimivat henkilöt ylittävät esimerkiksi itselleen tuttujen toimintatapojen, oman yhdistyksensä ja oman tietämyksensä rajat. Rajoja ylittävässä toiminnassa ja yhteistyössä ovat mukana osallistujien arvot, asenteet, vuorovaikutustaidot ja tavat, kieli ja käsitteet, luottamus ja erilaiset ryhmäilmiöt. (Laurikainen 2008, 5, 33.)

Rajanylittämistä ja siten verkostoitumista ja yhteistyötä tukee se, että yhdistys on ensin määritellyt oman tarkoituksensa ja perustehtävänsä. Myös eri ryhmien välinen vapaamuotoinen toiminta, keskustelut ja tutustuminen toisiin toimijoihin tukee rajanylittämistä. Yhteistyön osapuolille on myös tärkeää, että he voivat kokea tuovansa toimintaan omaa osaamistaan ja että he voivat jakaa verkostossa omia kokemuksiaan. Edelleen yhteistyötä edistää yhteinen huolen jakaminen ja pohdiskelu, vertaisuuden kokeminen ja tapaamisten tasa-arvoisuus, toisten työtä ja osaamista arvostava, rento ja innostunut ilmapiiri. Myös yhteistyötä koordinoivan henkilön roolissa korostuu hänen toimintansa

ihmistä arvostavana ja vuoropuhelua edistävänä toimijana. (Laurikainen 2008, 54, 55, 92.)

3.2 Yhteistyöstä saatavia hyötyjä

Yhteistyön tulisi tuottaa toiminnalle lisäarvoa, eikä se saa olla itsetarkoitus. Yhteistyö voi olla asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tehostamiskeino, sen avulla voidaan vahvistaa yhteiskunnallisia vaikutuksia, tehostaa tiedon ja kokemusten jakamista sekä soveltaa käytäntöön uusia tutkimustuloksia. (RAY 2011.)

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjä taloudellisesti tukeva RAY haluaa rohkaista järjestöjä yhteistyöhön ja kumppanuuksiin eri hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa (RAY 2011). Kumppanuutta pidetään yritysmaailmassa yrityksen talouden hoitamisen ydintaitona ja kilpailukyvyn perustana. Kumppanuus voi kehittyä operatiiviseen kumppanuuden ja taktisen kumppanuuden kautta strategisen kumppanuuden tasolle. Operatiivisessa kumppanuudessa tavoitteena on muun muassa alentaa kustannuksia. Taktisella kumppanuudella voidaan oppia tehokkaampia toimintatapoja ja poistaa päällekkäisiä toimintoja. Strateginen kumppanuus on kumppanuuden vaativin ja antoisin muoto, jonka perustana ovat luottamukselliset suhteet. Suhteiden varmistaminen ei perustu ainoastaan kirjalliseen sopimukseen, vaan keskinäiseen luottamukseen. Strategisessa kumppanuudessa luodaan ja hyödynnetään jatkuvasti yhdessä tietopääomaa ja tuloksena voidaan luoda strategisesti merkittävää lisäarvoa, jonka avulla voidaan saavuttaa sellaista osaamista, jota kumpikaan ei pystyisi saavuttamaan yksin. (Stähle & Laento 2000, 101 – 103.)

Järjestöjen verkostoituminen ja yhteistyö voi mahdollistaa järjestöjen vaikutusmahdollisuuksien kasvun yhteiskunnassa. Tämä puolestaan houkuttelee mukaan uusia aktiivisia toimijoita, jotka eivät välttämättä halua sitoutua yhden järjestön jäsenyyteen, mutta jotka haluavat vaikuttaa esimerkiksi ympäristöasioissa laajempiin kokonaisuuksiin. Kun huolehditaan toiminnan monipuolisuudesta sekä erilaisten toimintojen ja projektien tuottamisesta, jäsenistöä voidaan palvella ilman, että vaaditaan täydellistä sitoutumista

jäsenyyteen. (Jurvansuu 2002, 153.) Sellaiset järjestöt ja yhteenliittymät, jotka ovat moniarvoisia ja perustuvat laajoihin intresseihin, edistävät parhaiten yleistynyttä luottamusta ja solidaarisuuden tunnetta sekä kokoavat ihmisiä tehokkaimmin yhteen toisilleen vieraista kansalaisryhmistä. Esimerkkejä tällaisista yhteenliittymistä ovat muun muassa urheilu-, kulttuuri- ja harrastusjärjestöt. (Kouvo 2010, 226.)

Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen välisen yhteistyön on koettu tukevan yhdistysten menestystekijöitä inhimillisen, sosiaalisen ja fyysisen pääoman alueilla (Jurvansuu 2002, 131). Laurikainen (2008, 72) on ryhmitellyt rajanylittämisen hyötyjä käyttäen edellä mainittua jaottelua omiin tutkimustuloksiinsa.

Inhimillistä pääomaa ovat muun muassa tiedon lisääntyminen muiden yhdistysten toimintavoista, yhteistyön mahdollisuuksista sekä ajankohtaisista asioista. Erityisesti kokemusperäisen tiedon saamista yhteistyön tuloksena on pidetty arvokkaana. Käytännössä tämä voi toteutua esimerkiksi yhteisinä koulutustapahtumina ja työpajoina tai yhteisenä tiedottamisena esimerkiksi yhteisillä nettisivuilla. (Laurikainen 2008, 72 – 74.)

Sosiaalisen pääoman kasvu voi näkyä siten, että yhdistykset verkostoituvat, tutustuvat toisiinsa ja saavat aikaan monipuolista toimintaa. Yhteistyöhön liittyvät hyvät kokemukset yhteenkuuluvuudesta ja toista arvostavasta ilmapiiristä kannustavat toimijoita myös oman yhdistyksensä toiminnassa. Yhteistyön tuloksena voidaan esimerkiksi ideoida uusia käytäntöjä uusien aktiivijäsenten tai työntekijöiden rekrytointiin, saada yhdistyksille näkyvyyttä yhteiskunnassa ja elävöittää yhdistystoiminnasta muodostunutta yleistä käsitystä. (Laurikainen 2008, 83 – 84.)

Yhteistyöllä voidaan vaikuttaa myös fyysiseen pääomaan, jota on esimerkiksi taloudellinen pääoma. Yhdistysten näkyvyyden kasvu yhteistyön myötä voi tuoda lisää rahoitusmahdollisuuksia ja toisaalta yhteishankkeilla voi olla mahdollista hankkia rahoitusta yksittäisillekin yhdistyksille. (Laurikainen 2008, 84.)

Etuina Wihisen (2010) tutkimassa yhdistysten yhteistyössä nähtiin mahdollisuus järjestää yhdessä isompia tapahtumia tai saada enemmän yhdessä aikaan kuin mihin yksin pystyttäisiin. Yhteistyö voi antaa mahdollisuuden myös saada uusia ideoita ja oppia uusia toimintatapoja. Tärkeäksi eduksi koettiin myös mahdollisuus jakaa kustannuksia, saada lisää näkyvyyttä ja lisätä jäsenmäärää. (Wihinen 2010, 29.)

3.3 Yhteistyötä vaikeuttavia tekijöitä

Haasteeksi yhdistysten yhteistyössä voi muodostua se, että toiminnassa on mukana erilaisia ihmisiä samalla toimintakentällä. Toisaalta yhteistyön tekemisen kokemuksista voi heijastua myös positiivisuus ja yhteinen tekeminen. Lisäksi vuorovaikutus voi olla toimivaa ja se koetaan hauskana sekä antoisana. (Laurikainen 2008, 33, 34.) Yhteistyössä korostuu henkilökemia, jossa on kyse ihmisten erilaisten persoonallisuuksien vaikutuksesta vuorovaikutustilanteisiin ja yhteistyöhön (Dunderfelt 1998, 12 - 14).

Käytännössä esteinä yhteistyölle yhdistysten välillä koetaan pitkät välimatkat, ajan ja resurssien puute sekä myös tietämättömyys lähipaikkakuntien yhdistysten toiminnasta. Joissakin yhdistyksissä myös koetaan, että yhteistyölle ei ole tarvetta. (Wihinen 2010, 27.)

Wihisen (2010) mukaan yhdistykset ovat halukkaita yhteistyöhön, mutta pienen yhdistyksen toiminnan ylläpitäminen pienellä paikkakunnalla vie voimavaroja eikä yhteistyölle tunnu jäävän aikaa tai varoja. Tärkeä huomio on, että yhdistysten hallitusten jäsenet toivoisivat myös sellaista yhdistysten välistä yhteistyötä, joka hyödyttäisi yhdistystä itseään. Tämä tarkoittaa sitä, että tapahtumia suunnattaisiin myös yhdistykseen itseensä ja yhteistyönä järjestettäisiin esimerkiksi hallituksen jäsenille koulutusta ja kokouksia. Näistä yhdistykset saisivat uusia voimia ja voisivat siten edelleen kehittää toimintaansa. (Wihinen 2010, 29.)

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry:n jäsenyhdistysten yhteistyön mahdollisuuksia ja esteitä. Työn tavoitteena on kehittää vapaaehtoisjärjestöjen yhteistyötä.

Tutkimusongelmat:

1. Mitä voitaisiin tehdä yhteistyön edistämiseksi?
2. Mitkä ovat esteitä potilasjärjestöjen väliselle yhteistyölle?
3. Miten yhteistyön esteitä voidaan poistaa?

5 TUTKIMUKSEN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN

Tämän opinnäytetyön aihe-ehdotus saatiin Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry:ltä, jonka kanssa allekirjoitettiin toimeksiantosopimus (liite 1).

Tämä tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus ja aineiston keräämis- ja tulkitsemisvälineenä käytettiin fenomenologis - hermeneuttista menetelmää. Fenomenologisen tutkimuksen tarkoituksena on käsitteellistää tutkittavaa ilmiötä eli kokemuksen merkitystä ja siten lisätä ymmärrystä elämän ilmiöstä, johon usein liittyy ongelmia tai kehittämistarpeita (Laine 2001, 42 – 43). Fenomenologiassa tavoitteena on asioiden kuvaaminen mahdollisimman ennakkoluulottomasti (Moilanen & Rähä 2001, 50). Hermeneutiikalla tarkoitetaan yleisesti ymmärtämisen ja tulkinnan teoriaa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 34 - 35.) Hermeneutiikassa tulkinnan prosessin käynnistymisen kannalta tutkijan ennakkoluulot ovat välttämättömiä. Ennakkoluulojen takia tulkinta voi olla puutteellista, mutta sitä on mahdollista korjata prosessin edetessä. (Moilanen & Rähä 2001, 50.)

Moilasan & Rähän (2001) mukaan tutkijan ei ole aiheellista valita fenomenologian tai hermeneutiikan välillä, vaan tärkeintä on tiedostaa omat ennakkoluulonsa ja aiempi ymmärryksensä tutkimuksen etenemisen kannalta. Tulkintojen syventämisessä ja oman aiemman ymmärryksen tiedostamisessa voi auttaa kirjallisuuteen tutustuminen ja keskustelukumppanin käyttö (Moilanen & Rähä 2001, 51). Tämän vuoksi kirjallisuuskatsauksen tekeminen tähän tutkimukseen liittyen ja tutkimuksen tekeminen yhteistyössä työparin kanssa oli perusteltua. Kirjallisuuskatsausta varten tehtiin tiedonhaku hakusanoilla potilasjärjestö, potilasyhdistys, kolmas sektori ja yhdistysten välinen yhteistyö tietokannoista Medic, Theseus, Medline Ovid, PubMed, Chinal, Volter ja Linda. Tietoa yhdistyksistä, kolmannesta sektorista ja yhteistyöstä löytyi sellaisenaan, mutta yhdistysten välisestä yhteistyöstä tutkittua tietoa löytyi vain niukasti suomenkielisenä. Hakujen tuloksina löytynyt englanninkielinen materiaali käsitteli maakohtaisia järjestöasioita, mutta tässä työssä haluttiin keskittyä ainoastaan suomalaisen järjestökentän toimintaan. Kirjallisuushakuja tehtiin

myös kirjastojen kokoelmatietokannoista, joista löytyi kolmatta sektoria ja järjestöjä käsittelevää kirjallisuutta. Lisäksi julkaisuja etsittiin Raha-automaattiyhdistys RAY:n verkkosivuilta, SOSTE:n verkkosivuilta (aikaisemmin YTY ry, nykyisin Suomen sosiaali ja terveys ry) ja KansalaisAreena ry:n verkkosivuilta.

Laadullisen tutkimuksen tiedekäsitys on tulkitseva tai ymmärtävä. Todellisuus halutaan tavoittaa kokemusten kautta. Ilmiöitä ja niiden välisiä yhteyksiä kuvataan sekä pyritään ymmärtämään tutkittavien näkökulmasta luonnollisissa yhteyksissä. Aineiston keruussa voidaan käyttää esimerkiksi teemahaastattelua, tutkimusaineisto on usein sanallista ja tavoitteena on teoreettisten rakenteiden kehittäminen. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1997, 20.) Kerätty tutkimusaineisto voidaan analysoida induktiivisella eli aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108).

Tässä tutkimuksessa lähtökohtana oli tutkimusaineiston kerääminen teemahaastattelulla. Ennen tutkimusaineiston keräämistä kahdeksalle sattumanvaraisesti valitulle salolaiselle SYTY ry:n jäsenyhdistykselle välitettiin alustava kysely SYTY ry:n kautta. Alustavassa kyselyssä (liite 2) esiteltiin opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite, tutkijoiden yhteystiedot sekä tiedusteltiin halukkuutta osallistua haastattelututkimukseen sekä yhdistyksen yhteystietoja käytettäväksi myöhempää yhteydenottoa varten. Tutkimukseen osallistumisesta saatiin myöntävä vastaus kuudelta yhdistykseltä. Hyväksytyn tutkimussuunnitelman perusteella saatiin tutkimuslupa (liite 3) eli lupa tutkimuksen aineiston kokoamiseen teemahaastattelulla.

Teemahaastattelusta käytetään myös nimeä puolistrukturoitu haastattelu. Haastattelun kulku rakentuu tiettyjen etukäteen valittujen teemojen ja niihin liittyvien tarkentavien kysymysten ympärille. Tälle menetelmälle tyypillistä on samojen teemojen toistuminen haastatteluista toiseen, kuitenkin kysymysten muotoilu ja järjestys voivat vaihdella. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73, 75; Ruusuvoori & Tiitula 2005, 11.) Teemahaastattelulla ei välttämättä pyritä osoittamaan ennalta asetettujen hypoteesien todenmukaisuutta, vaan tarkoituksenmukaisempaa on pyrkiä hypoteesin löytämiseen ja tutkittavan

ilmiön perusluonteen hahmottamiseen (Hirsjärvi & Hurme 2009, 66). Teemahaastattelun pyrkimyksenä on löytää merkityksellisiä vastauksia tutkimuksen tarkoitusta, tavoitteita ja tutkimusongelmia mukaillen. Valitut teemat perustuvat tutkimuksen viitekehykseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.) Tätä tutkimusta varten suunniteltiin haastattelutilanteissa käytettävä teemarunko, joka on esitetty liitteessä 4. Teemarunko käsitti taustatietojen lisäksi kolme erilaista teemaa. Taustatietoihin (teema A) sisältyi kysymys aikaisemmista kokemuksista yhdistysten välisestä yhteistyöstä. Teema B käsitti yhdistysten yhteistyön mahdollisuudet ja hyödyt, teema C yhteistyötä rajoittavat tekijät ja teema D oli yhteistyön toteuttaminen. Kukin teema sisälsi tarkempia kysymyksiä ja ne oli ryhmitelty vastaamaan tutkimusongelmiin siten, että teeman B kysymysten kautta saataisiin vastauksia sille, mitä voitaisiin tehdä yhteistyön edistämiseksi. Teemaan C:n liittyvien vastausten odotettiin kertovan yhteistyön esteistä ja teeman D odotettiin vastaavan kysymykseen yhteistyön esteiden poistamisesta.

Tätä tutkimusta varten haastatteluajat sovittiin puhelimitse kuuden mukaan lupautuneen yhdistyksen edustajan kanssa. Haastateltaville toimitettiin sähköpostitse muistutus sovitusta haastatteluajasta ja saatekirje etukäteen ennen haastatteluajankohtia. Saatekirjeessä (liite 5) esiteltiin haastateltavien oikeudet sekä kerrottiin tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet. Laadullisia tutkimusmenetelmiä käsittelevä kirjallisuus suosittelee, että haastateltaville annetaan mahdollisuus tutustua teemoihin ja kysymyksiin etukäteen (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73). Haastateltaviksi lupautuneille lähetettiin sähköpostitse etukäteen myös haastattelun teemarunko.

Tämän tutkimuksen teemahaastattelut tehtiin haastatteleamalla kunkin yhdistyksen edustajaa erikseen SYTY ry:n toimitiloissa. Tila oli otollinen ympäristö haastattelulle, sillä se oli entuudestaan sijainniltaan kaikille tuttu. Jokaista haastattelua varten oli varattu erillinen ovella suljettava, viihtyisä ja tilava kokoushuone, jossa istuttiin yhteisen pöydän ääressä ja josta haastattelun aikana puhe ei kuulunut ulkopuolelle eikä ulkopuolisia häiriötekijöitä ollut. Jokaisessa haastattelussa olivat mukana molemmat tutkijat sekä haastateltava. Tutkijat esittivät kysymyksiä haastateltavalle vuorotellen. Haastattelut kestivät

noin 1 – 1,5 tuntia. Haastatteluaineistot kerätään nykyisin yleensä nauhoittamalla (Ruusuvuori 2010, 424 – 425). Tässä tutkimuksessa haastattelut nauhoitettiin kahdella nauhurilla (Philips Voice Tracer 7620 ja digitaalinen Olympus Digital Voice Recorder VN-7800 PC), koska haluttiin varmistua nauhoituksesta siinäkin tapauksessa, että toinen nauhureista olisi sammunut teknisen vian takia. Tallennus nauhurilla mahdollistaa luontevan ja vapaan keskustelun ilman, että tutkija kirjaa tapahtumia ylös. Nauhoittamisen avulla haastattelutilanteesta voidaan säilyttää olennaisia seikkoja ja tarkastella niitä tarkemmin jälkikäteen. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 92.) Haastattelun etuina haastateltavan näkökulmasta voidaan pitää mahdollisuutta tuoda asioita esille mahdollisimman vapaasti. Haastattelu antaa taas haastattelijalle mahdollisuuden selventää vastauksia ja syventää saatavia tietoja. Lisäksi kummallakin osapuolella on tilaisuus esittää lisäkysymyksiä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 35.)

Tässä tutkimuksessa haastattelutilanteessa tutkijoiden oli mahdollista keskittyä kuuntelemiseen ja kysymysten esittämiseen eikä muistiinpanojen tekemiselle kirjoittamalla ollut tarvetta. Digitaalisesta nauhurista haastattelut oli mahdollista siirtää tietokoneelle. Siirtomahdollisuus tietokoneelle oli olennaista haastattelumateriaalin käsittelyn ja varmuuskopioiden kannalta. Haastattelutilanteissa haastattelijat pitivät huolen siitä, että kaikki teemarungossa esitetyt kysymykset käytiin haastattelujen aikana läpi. Haastattelutilanteiden päätyttyä tutkijat kävivät vielä läpi haastattelutilanteiden tärkeimpiä havaintoja ja kokemuksiaan. Haastatteluista voidaan pitää päiväkirjaa, johon voidaan merkitä muistiinpanoja haastateltavista ja miten haastattelut ovat sujuneet. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 184). Tässä tutkimuksessa haastattelupäiväkirjaan merkittiin havaintoja haastattelujen tunnelmasta, kulusta, tutkijoiden työnjaosta ja haastattelujen kestosta.

Kun haastattelut on tehty, haastatteluaineiston käsittely alkaa litteroinnilla eli kirjoittamalla haastattelu tekstimuotoon (Ruusuvuori 2010, 424 – 425). Litteroinnin sopiva tarkkuus määräytyy tutkimusongelman ja tutkimusmenetelmän perusteella. Esimerkiksi kiinnostuksen kohdistuessa asiasisältöihin kovin yksityiskohtainen litterointi ei ole tarpeen (Ruusuvuori

2010, 424 - 425). Haastatteluaineistojen litterointi suoritettiin asiasisältöä korostaen ja tutkimuksen kannalta epäoleellimmat kohdat, kuten esimerkiksi haastateltavan henkilökohtaiset asiat jätettiin kirjoittamatta. Tutkijat jakoivat haastattelut keskenään ja kirjoittivat ne itse. Eskolan (2001) mukaan yhden haastattelutunnin litterointiin kannattaa varata yksi työpäivä (Eskola 2001, 133). Haastattelut olivat kaikki kestoiltaan noin tunnin mittaisia ja litterointiin käytettiin aikaa noin yhden työpäivän verran aina yhtä haastattelua kohden. Litteroidun tekstin määrä oli 57 A4-sivua rivivälillä 1,5, Arial-fontilla koko 11 kirjoitettuna.

Haastattelemalla saatu aineisto kuvastaa tutkittavaa ilmiötä, johon sisällönanalyysin kautta on tarkoitus luoda sanallinen ja selkeä kuvaus. Analyysillä pyritään tiivistämään aineistoa kadottamatta kuitenkaan sen sisältämää tietoa. Pääasiallisena tarkoituksena on luoda hajanaisen aineiston pohjalta yhtenäistä, havainnollista ja järjestettyä informaatiota, jonka pohjalta tutkijat voivat tehdä johtopäätöksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103, 108.) Tässä tutkimuksessa sisällönanalyysi toteutettiin induktiivisesti eli aineistolähtöisesti. Tarkoituksena oli luokitella haastattelusta saatua materiaalia ja pyrkiä luomaan yksittäisten kommenttien pohjalta yleisiä näkemyksiä yhdistysten yhteistyömahdollisuuksista.

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi etenee vaiheittain litteroidusta aineistosta. Teoriassa tämä tarkoittaa sitä, että ensimmäisenä analysoinnin vaiheena toimii redusointi eli pelkistäminen. Tutkimusongelmat ohjaavat aineiston pelkistämistä ja aineistosta etsitään sekä poimitaan yksittäisiä ilmaisuja, joiden avulla analyysin kautta pyritään saamaan vastauksia ongelmiin. Alkuperäisilmaisut muokataan sisällönanalyysissä pelkistetyiksi ilmaisuiksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 109, 112.) Tässä tutkimuksessa aineiston analyysi aloitettiin poimimalla litteroidusta aineistosta suoria ilmaisuja. Jokainen teema käytiin erikseen läpi ja jokaisen teeman alla oleviin kysymyksiin haettiin vastauksiksi suoria ilmaisuja aineistosta. Sen jälkeen suorista ilmaisuista tehtiin pelkistettyjä ilmaisuja.

Redusoinnin jälkeen aineistosta poimitut ilmaisut klusteroidaan eli ryhmitellään. Tämän tarkoituksena on etsiä pelkistetyistä ilmauksista samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia. Samankaltaiset ilmaukset ryhmitellään kuuluvaksi samaan

luokkaan ja luokka nimetään sisältöä kuvaavalla termillä. Luotuja termejä kuvataan alaluokkina. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110.) Tässä tutkimuksessa samankaltaiset pelkistetyt ilmaisut ryhmiteltiin kysymyksittäin ryhmiksi, jotka muodostivat kunkin teeman alle alaluokat.

Klusteroinnin jälkeen käsitteellistämisen eli abstrahoinnin avulla erotetaan alaluokista tutkimuksen kannalta oleellinen tieto. Käsitteellistämisen tarkoituksena on edetä alkuperäisinformaation ilmauksista teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 111.) Tässä tutkimuksessa kunkin teeman sisällä samansisältöiset alaluokat ryhmiteltiin yläluokiksi. Viimeiseksi jokaiseen teemaan muodostettiin yläluokista pääluokka, joka vastasi tutkimusongelmaan. Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä tarkasteltiin teeman B (liite 6) avulla. Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä tarkasteltiin teeman C (liite 7) avulla. Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä tarkasteltiin teeman D (liite 8) avulla.

Laadullisen aineiston analyysivaiheiden jälkeen olisi hyvä jatkaa käsittelyä synteesivaiheeseen, jossa tavoitteena on kokonaiskäsityksen esittäminen tutkittavasta ilmiöstä tai uuden näkökulman löytäminen. (Hirsjärvi ym. 2007, 224 - 225). Tämän tutkimuksen tulokset esitettiin Turun ammattikorkeakoulun opinnäytetöiden raportointiseminaarissa keväällä 2012 ja toimeksiantajalle kesällä 2012. Tämä tutkimus on julkaistu ammattikorkeakoulujen Theseus-julkaisuarkistossa.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tätä tutkimusta varten haastatteluja tehtiin yhteensä viisi ja niissä edustettuina olivat kuusi SYTY y:n jäsenyhdistystä. Haastateltavien taustatietoja selvitettiin teemarungon teeman A avulla (liite 3). Yhdistysten edustajat olivat yhdistysten toiminnassa aktiivisesti mukana olevia henkilöitä. Aikaisempaa yhteistyötä yhdistykset olivat tehneet järjestämällä yhteisiä luentoja ja yleisöiltoja sekä retkiä. Lisäksi yhdistykset olivat yhteistyössä ajaneet asioita sekä järjestäneet harrastustoimintaa ja liikuntaryhmiä.

Tutkimustulosten pääluokiksi rakentuivat yhteistyön edistämistä mahdollistavat tekijät, yhteistyötä rajoittavat tekijät ja yhteistyön rajoitteita poistavat tekijät. Seuraavissa kappaleissa esitetään haastatteluaineiston sisällönanalysista saadut tulokset.

6.1 Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä

Aineiston tarkastelussa ensimmäisen pääluokan muodostivat yhteistyön edistämistä mahdollistavat tekijät. Pääluokka rakentui viidestä eri yläluokasta, jotka olivat suhtautuminen yhteistyöhön, yhteistyön tarve, yhteistyölle asetetut odotukset, yhteistyön muodot ja yhteistyön tuomat edut. Yhteistyön edistämistä mahdollistavat tekijät (teema B) on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 6.

Yhteistyöhön suhtautumisen (taulukko 3) muodostivat yhteistyön näkeminen positiivisena mahdollisuutena, yhteistyön rakentumisen mahdollisuus, tiedon jakaminen yhteistyön avulla ja yhteistyön uhat omaa yhdistystä kohtaan.

Taulukko 3 Yhteistyöhön suhtautuminen

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Positiiviset ajatukset	Yhteistyön näkeminen positiivisena mahdollisuutena	Suhtautuminen yhteistyöhön	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Myönteinen suhtautuminen			
Yhteistyö ei ole pahasta			
Yhteistyön kannattaminen			
Mahdollisuuksien suuri määrä			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Hyödyllisyys	Yhteistyön näkeminen positiivisena mahdollisuutena	Suhtautuminen yhteistyöhön	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Mukavuus			
Järkevyys			
Aiheena ajankohtainen			
Yhdistävät tekijät yhdistysten välillä	Yhteistyön rakentuminen mahdollista		
Yhteisiä kiinnostuksen kohteita			
Valmius avoimeen ajatusten vaihtoon			
Ajatusten ja näkemysten vaihto			
Laajakatseisempi näkemys	Tiedon jakaminen yhteistyön avulla		
Halutaan yhteistyötä myös terveystalan ammattilaisten kanssa			
Kilpailu jäsenistä	Yhteistyön uhat omaa yhdistystä kohtaan		
Saadaan enemmän huomiota, kun tapahtuma järjestetään vain oman yhdistyksen kesken			
Säästötoimiin painostaminen			

Yhteistyön näkeminen positiivisena mahdollisuutena ilmeni muun muassa siten, että yhteistyö herätti positiivisia ajatuksia, siihen suhtauduttiin myönteisesti ja sen ei nähty olevan pahasta. Yhteistyötä kannatettiin ja siinä nähtiin suuri määrä mahdollisuuksia. Yhteistyötä pidettiin myös hyödyllisenä, mukavana ja järkevänä. Lisäksi yhdistysten välinen yhteistyö koettiin ajankohtaiseksi aiheeksi.

”Mä ainakin kauheasti kannattaisin yhteistyötä”

”Mun yks tän hetkinen puheenaiheeni on tää yhdistysten välinen yhteistyö.”

Yhteistyön rakentuminen eri yhdistysten välille koettiin mahdolliseksi. Yhdistysten välillä nähtiin olevan yhdistäviä tekijöitä ja yhteisiä kiinnostuksen kohteita. Lisäksi aineistosta ilmeni valmius avoimeen ajatusten ja näkemysten vaihtoon.

”Olis ihan tervettäkin vaihtaa niitä ajatuksia ja näkökantoja”

Yhteistyön yhdeksi mahdollisuudeksi nousi tiedon jakamisen mahdollisuus. Tiedon jakamisen avulla voitaisiin saavuttaa laajakatseisempi näkemys.

Kiinnostuneita oltiin myös yhteistyön tekemisestä terveysalan ammattilaisten kanssa.

Suhtautumisessa yhdistysten väliseen yhteistyöhön nähtiin myös uhkia omaa yhdistystä kohtaan. Yhteistyön koettiin tuovan mukanaan kilpailua jäsenistä. Lisäksi tuli esille ajatus siitä, että järjestämällä tapahtuma vain oman yhdistyksen kesken saadaan enemmän huomiota. Uhkaavaksi seikaksi omaa yhdistystä kohtaan koettiin myös painostaminen yhteistyöhön pienempien kulujen takia.

”Kyllä se välillä tuntuu painostavaltakin...ku ne on yhtyny keskenään niin että tuota säästö...säästölinja on.”

Yhteistyön tarve (taulukko 4) koettiin siten, että yhteistyölle on tarvetta, yhteistyölle ei ole välitöntä tarvetta ja rahoittaja vaatii yhteistyötä.

Taulukko 4 Yhteistyön tarve

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Selkeästi on tarvetta	On tarvetta	Tarve yhteistyölle	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Nähdään tarvetta			
Isompien tapahtumien järjestämisessä			
Liikuntaryhmien saamisessa			
Tutustuminen yhdessä vammaisten arkea helpottaviin välineisiin	Ei välitöntä tarvetta		
Ei tällä hetkellä			
Ei tarvetta yksittäisissä tapahtumissa	Rahoittajan vaatimus yhteistyöstä		
Liitot edellyttävät yhteistyön tekemistä			
RAY edellyttää yhteistyön lisäämistä			

Yhteistyölle nähtiin tarvetta erityisesti isompien tapahtumien järjestämisessä, liikuntaryhmien saamisessa ja vammaisten arkea helpottaviin välineisiin tutustumisessa. Välitöntä yhteistyön tarvetta ei nähty yksittäisten tapahtumien järjestämisessä. Näiden lisäksi yhteistyön tarvetta määritteli myös rahoittajien esimerkiksi liittojen ja RAY:n vaatimus yhteistyön tekemisestä.

”Mutta nyt on liitot viime vuonna vähän patistanut ja pakottanut kun me ollaan kerran saatu RAY:n rahaa.”

Yhteistyötä kohtaan asetetut odotukset (taulukko 5) kohdistuivat yhdessä sovittujen toimintatapojen noudattamiseen, ulkopuoliseen tukeen yhteistyölle, sosiaalisiin kontakteihin, yhteistyöstä saataviin hyötyihin, yhteistyön vaikuttamismahdollisuuksiin ja kiinnostuksen herättämiseen yhteistyössä toimimiseen.

Taulukko 5 Yhteistyölle asetetut odotukset

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Asioiden sopiminen yhteisesti ja sopimusten pitäminen	Yhdessä sovittujen toimintatapojen noudattaminen	Odotukset yhteistyölle	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Pelissäännöistä kiinnipitäminen			
Toivotaan kärsivällisyyttä			
Ei toimita omin päin			
Toimivuus			
Kustannusten jakaminen puoliksi			
Liitot voisivat ohjailla	Ulkopuolinen tuki yhteistyölle		
Eri yhdistysten henkilöt voisivat tutustua SYTY ry:n kautta			
Kanssakäyminen	Sosiaaliset kontaktit		
Hyödyllisen asian hoitaminen	Yhteistyöstä saatava hyöty		
Toivotaan isompia osallistujamääriä			
Yhteisien asioiden ajaminen	Yhteiset vaikuttamismahdollisuudet		
Yhdessä eri yhdistykset koonneet asioita vammaispoliittiseenohjelmaan			
Miten jäsenet tekemään	Kiinnostuksen herättäminen yhdessä toimimiseen		
Miten saada jäsenistö liikkeelle			
Miten saa ihmiset liikkeelle			

Tärkeäksi koettiin yhdessä sovittujen toimintatapojen noudattaminen. Esimerkkeinä tästä esille nousivat asioiden sopiminen yhteisesti ja yhteisistä sopimuksista sekä pelissäännöistä kiinni pitäminen. Yhteistyökumppaneilta toivottiin kärsivällisyyttä ja toimintaa, joka ei tapahdu pelkästään omin päin. Yhteistyöltä odotettiin myös toimivuutta ja kustannusten tasapuolista jakamista.

”Mut et pelisäännöt nyt suurin piirtein pitäis paikkansa.”

”Mut tärkeintä et se yhteistyö onnistuis niin pitää olla niin kärsivällinen ihminen että jaksaa odottaa et jos on huono päivä että se ei kaadu siihen.”

Yhteistyölle odotettiin myös ulkopuolista tukea liitoilta ja SYTY ry:ltä. Odotukseksi yhteistyölle asetettiin myös sosiaaliset kontaktit, joiden kautta kanssakäyminen olisi mahdollista.

Yhteistyön odotettiin tuovan myös hyötyjä. Sen myötä olisi mahdollisuus hoitaa hyödyllisiä asioita ja tavoittaa isompia osallistujamääriä. Lisäksi yhteistyö nähtiin mahdollisuutena vaikuttaa yhdessä asioiden ajamiseen. Vaikutusmahdollisuutena esille nousi myös eri yhdistysten osallistuminen yhdessä vammaispoliittisen ohjelman kokoamiseen.

Odotukseksi yhteistyölle nousi myös kiinnostuksen herättäminen yhdessä toimimiseen. Esille nousi pohdintoja siitä, miten jäsenet saisi tekemään ja miten jäsenistön ja ihmiset saisi liikkeelle.

Yhteistyötä edistäviksi yhteistyömuodoiksi (taulukko 6) koettiin huvitoiminta, tiedonvälitystoiminta ja yhdistysten väliset vapaamuotoiset tapaamiset.

Taulukko 6 Yhteistyön muotoja

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Retkiä, matkoja, messuja ja myyjäisiä	Huvitoiminta	Yhteistyön muodot	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Yhteiset teatterimatkat			
Atk-opetusta ja sen tapaista	Tiedonvälitys-toiminta		
Esitteiden saaminen			
Johonkin asiayhteyteen liitetyt yhteiset tapaamiset			
Yhteiset luennot			
Isot tapahtumat			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Vapaat tapaamiset	Yhdistysten väliset vapaamuotoiset tapaamiset	Yhteistyön muodot	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Puheenjohtajien tai aktiivijäsenten kokoontumisia ja vapaata keskustelua			
Vierailuja yhdistyksiin ja vastavierailuja			

Huvitoiminnasta esimerkkeinä mainittiin retket, yhteiset teatterimatkat, messut ja myyjäiset. Tiedonvälitystoiminnan osa-alueiksi muodostuivat atk-opetus, esitteiden saaminen, johonkin asiayhteyteen liitetyt yhteiset tapaamiset, yhteiset luennot ja isot tapahtumat. Vapaamuotoisia tapaamisia ja keskusteluja toivottiin eri yhdistysten puheenjohtajien ja aktiivijäsenten välille. Lisäksi haluttiin vierailuja toisiin yhdistyksiin sekä vastavierailuja.

"He tekee teatterimatkoja me tehdään teatterimatkoja et niitä vois tehdä niinku yhdessä."

"Ihan tommosii vapaita tapaamisii."

Yhteistyön edistämisen viimeisenä esille tulleen osa-alueena olivat **yhteistyön tuomat edut** (taulukko 7). Eduiksi muodostuivat yhteistyön mahdollistamat kustannussäästöt, tiedon lisääminen yhdistysten toiminnasta ja sairauksista, monipuolisempi yhdistystoiminta, yhdistyksessä toimijoiden määrän kasvattaminen ja jäsenten hyvinvoinnin tukeminen.

Taulukko 7 Yhteistyön tuomat edut

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Kustannussäästöt	Yhteistyön mahdollistamat kustannussäästöt	Yhteistyön tuomat edut	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Pienemmät kustannukset			
Säästöt matkakuluissa			
Yhdessä järjestäminen edullisempaa			
Suurempi osallistujamäärä mahdollistaa edullisemmat kulut			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Informointi ja markkinointi	Tiedon lisääminen yhdistysten toiminnasta ja sairauksista	Yhteistyön tuomat edut	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Tunnetuksi ja nähdyksi tuleminen			
Ajantasaisin tieto tapahtumista			
Yhteistyön myötä tiedonsaanti toisten yhdistysten toiminnasta			
Tiedon saaminen eri yhdistyksistä ja sairauksista			
Tiedottaminen aikatauluista vähentää päällekkäisiä tapahtumia			
Eri tavalla vammautuneiden ja sairaiden ymmärtäminen			
Eri yhdistysten voimavaroihin tutustuminen			
Uudet avartavat näkökannat	Monipuolisempi yhdistystoiminta		
Vinkkejä			
Enemmän virikkeitä			
Rikastuttaminen			
Vaikuttaminen asenteisiin	Yhdistyksessä toimijoiden määrän kasvattaminen		
Uusien jäsenten saaminen			
Yhteistyön myötä osallistujamäärän kasvattaminen	Jäsenien hyvinvoinnin tukeminen		
Eri-ikäisten ja erilaisia kokemuksia omaavien ihmisten tapaaminen			
Tutustuminen			
Sairauden alussa tarvitaan ryhmiä			
Ryhmistä ihmiset saisivat muutakin ajateltavaa			
Sairauden unohtaminen			

Yhteistyön koettiin mahdollistavan kustannussäästöjä ja pienemmät kustannukset esimerkiksi matkakuluissa. Myös yhteisten tapahtumien järjestämisen nähtiin olevan edullisempää. Lisäksi esille tuli ajatus, että yhteistyön myötä suurempi osallistujamäärä mahdollistaisi edullisemmat kulut.

”Kyl se edullisemmaksi aina tulee kun on monta yhdistystä järjestämässä.”

Eduksi nähtiin myös tiedon lisääminen yhdistysten toiminnasta ja sairauksista. Informoinnin ja markkinoinnin avulla voidaan tehdä yhdistyksen toimintaa

näkyväksi ja tunnetuksi. Lisäksi sen kautta voidaan saada ajantasaisin tieto tapahtumista ja muiden yhdistysten toiminnasta. Tietoa voidaan saada myös eri yhdistyksistä ja sairauksista. Tiedottamisen aikatauluista nähtiin vähentävän päällekkäisiä tapahtumia. Tiedon lisäämisen kautta voidaan myös ymmärtää eri tavalla sairaita ja vammautuneita sekä tutustua eri yhdistysten voimavaroihin.

”Nähtäis tän yhteistyön myötä... nähtäis sitä että tota mitä teijän yhdistykses tehdään ja mitä meijän yhdistykses.”

”Jonku verran on vähentänyt sitä päällekkäisyyttä se että on ilmoitettu toisillemme että joku voi vaikka puolella tunnilla siirtää ku on tää aikatauluttaminenkin et muutenhan me läkähdytään.”

Yhteistyön nähtiin myös lisäävän monipuolisuutta yhdistystoiminnassa. Esimerkkeinä mainittiin uudet avartavat näkökannat, vinkit ja virikkeet yhdistystoimintaan sekä toiminnan rikastuttaminen. Lisäksi yhteistyön myötä mahdollisuudeksi koettiin toimijoiden määrän kasvattaminen ja uusien jäsenien saaminen.

Yhteistyön koettiin tuovan etuja myös jäsenten hyvinvoinnin tukemiseen. Yhteistyön kautta tarjoutuu mahdollisuus tavata eri-ikäisiä ja erilaisia kokemuksia omaavia ihmisiä sekä tutustua heihin. Erityisesti nähtiin, että sairauden alussa tarvitaan ryhmiä. Esille nousi myös ajatus, että ryhmistä ihmiset saisivat muutakin ajateltavaa ja voisivat unohtaa sairauden.

”Eri ikäisten ja erilaisten kokemusten omaavien ihmisten tapaaminen niin must se on niin antoisaa.”

”Et ihmiset puhuis monista monista asioista...et vois niit sairausasioit unohtaa välillä.”

6.2 Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä

Aineiston tarkastelussa toisen pääluokan muodostivat yhteistyötä rajoittavat tekijät. Pääluokka rakentui viidestä eri yläluokasta, jotka olivat yhteistyötä vaikeuttavat tekijät, henkilösuhteisiin liittyvät ongelmat, käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat, aikaisemmat yhteistyön päättymisen syyt ja yhteistyöhön

kohdistuvat ennakkoluulot. Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä (teema C) on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 7.

Yhteistyötä **vaikeuttaviksi tekijöiksi** (taulukko 8) ilmenivät vähäinen aktiivisten toimijoiden määrä, pitäytyminen oman yhdistyksen toiminnassa, vaihteleva sitoutumishalu toimintaan, haastava uusien kontaktien luominen ja rahallisten resurssien vähäisyys.

Taulukko 8 Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Ihmisten passiivisuus	Vähäinen määrä aktiivisia toimijoita	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Kukaan ei viitsi tehdä			
Halukkaita toimijoita vähän			
Samat aktiivit vuodesta toiseen			
Samat ihmiset tekevät			
Ihmiset eivät lähde minnekään			
Osallistumisen peruuttaminen			
Ulkopuolelta ei tuoda mitään myytäväksi			
Pelko jäsenten lähtemisestä	Pitäytyminen oman yhdistyksen toiminnassa	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Kilpailu jäsenistä			
Jokainen kiinni omassaan			
Oma rajattu näkemys			
Avoimuuden lisäämisessä paljon tekemistä			
Lupauksia ei pidetä	Halu sitoutua toimintaan vaihtelee	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Vastuunkannon puuttuminen			
Asennekysymykset			
Välinpitämätön suhtautuminen ilmaiseen toimintaan			
Mikään ei kelpaa			
Ei viitsitä pyytää			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Ennestään tunteminen ehdotonta	Uusien kontaktien luominen haastavaa	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Yksin harva lähtee tuntemattomien joukkoon			
Ei voi mennä vain ovesta sisään			
Kuka tekee aloitteen			
Ei yhteydenottoja			
Aikaisemmin oltu tiiviisti yhdessä oman kanssa			
Ihmisten kohtelu hyvää tai huonoa mainosta			
Kukaan ei huomioi, tervehdi, ota vastaan			
Kukaan ei toivota tervetulleeksi			
Tiedottamisesta monia käytäntöjä			
Kalliit matkustuskustannukset	Rahallisten resurssien rajallisuus		
Luennoimistilojen suuret maksut			
Erilaiset jäsenedut			
Rahoituksen saannin tiukentaminen rajoittaa toimintaa			

Vähäinen aktiivisten toimijoiden määrä ilmeni muun muassa esiin siten, että ihmisten koettiin olevan passiivisia eivätkä ihmiset viitsi tehdä. Myös halukkaita toimijoita on vähän ja samat aktiivit toimivat sekä tekevät työtä yhdistyksissä vuodesta toiseen. Kokemuksia oli myös siitä, että ihmiset eivät lähde minnekään ja peruuttavat osallistumisiaan viime hetkellä. Lisäksi kokemuksia oli myyjäisistä, joihin ulkopuoliset eivät osallistuneet tuomalla myytävää toiveista huolimatta.

"No haasteellista on kun ihmiset on niin passiivisia."

"Sielläkin tahtoo olla ne samat ihmiset yhdistyksist."

"Mut sit aina vähä ennen ku tapahtuma on nii voi ei hän sitten pääsekään."

"Toivotaan et tuovat jotain myytäväks se on tosi vähän mitä sinne sit tuodaan...en oo viel nähny yhtäkään joka olis tuonu ulkopuolelt mitään."

Pitäytyminen oman yhdistyksen toiminnassa vaikeuttaa yhteistyötä. Tähän liittyvät pelko jäsenten lähtemisestä sekä kilpailu jäsenistä eri yhdistysten välillä.

Ajatuksia heräsi myös siitä, että jokainen yhdistys on kiinni omassaan ja yhdistyksillä on omat rajatut näkemyksensä. Kokemuksia nousi esiin myös siitä, että avoimuuden lisäämisessä yhdistyksissä on paljon tekemistä.

"Mut voiskoos siinä vähän vaikuttaa myös se pelko että lähteeks mun jäsenet ton leiriin."

"Justiinsa tämä jäsenien hankinta...kumpaa sää liittysit tuu meille vaan me ollaan parempia."

"Et se avoimuus on niinku lisääntyny kuitenkin joskin siin on viel paljon tekemistä."

Halu sitoutua yhdistysten toimintaan vaihtelee. Esille nousi seikkoja, että lupauksia ei pidetä ja vastuunkanto puuttuu. Lisäksi asennekysymyksillä nähtiin olevan vaikutuksia toimintaan sitoutumisessa. Koettiin esimerkiksi, että ilmaiseen toimintaan suhtaudutaan välinpitämättömästi. Ihmisten koettiin olevan myös valikoivia tekemisen suhteen. Ajatus heräsi myös siitä, että aina ei viitsitä pyytää ihmisiä toimimaan.

"Ihmisiltä tuntuu puuttuvan semmonen niin sanottu pieni vastuu asioista."

"Niin se sit mikään maksa sama se sit meneks mä sinne vai enks mä mee."

"Välillä tuntuu et en mä viitti ruveta pyytämäänkään."

Uusien kontaktien luomisen haasteellisuus vaikeuttaa yhteistyötä. Kontaktien luomiselle ehdottomaksi edellytykseksi koettiin ennalta tunteminen ja esimerkiksi esille nousi, että harva lähtee yksin tuntemattomien joukkoon. Lisäksi koettiin, ettei toisiin yhdistyksiin voi vain mennä ovesta sisään. Kuitenkin heräsi kysymys siitä, kuka tekee aloitteen. Esille nousi myös, että yhteydenottoja ei juuri ole ollut ja aikaisemmin ollaan oltu vain tiiviisti yhdessä oman yhdistyksen kanssa. Ihmisten kohtelun koettiin tuovan yhdistykselle hyvää tai huonoa mainosta. Kokemuksia nousi muun muassa esille siitä, että kukaan ei huomioi, toivota tervetulleeksi eikä tervehdi tai ota vastaan. Lisäksi tiedottamisen monet käytännöt asettivat haasteita uusien kontaktien luomiselle.

"Aika ehdoton et pitää tuntee jo ennestään."

"On aika harva henkilö joka lähtee jonnekin yksin jossa ei tunne ketään."

”Jos tämmönen henkilö yksinäski tulee ja sit mimmosen kohtelun saa kun se sinne menee kylhän se on se paras mainos tai huonoin.”

”Kuka tekee sen aloitteen..lähetäänks kimppaan?”

Rahallisten resurssien rajallisuudella nähtiin olevan vaikutuksia yhteistyön tekemiseen. Kalliit matkustuskustannukset ja luennoimistilojen suuret kustannukset vaikeuttavat yhteistyön tekemistä. Lisäksi erilaiset jäsenedut ja rahoituksen saannin tiukentuminen rajoittavat toimintaa.

Yhteistyötä **vaikeuttaviksi tekijöiksi** (taulukko 9) ilmenivät lisäksi välimatkat, kokoontumistilojen rajallisuus, vaikeus löytää yhteistä aikaa ja ihmisten rajalliset voimavarat.

Taulukko 9 Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Matkat vaikuttavat osallistumiseen	Välimatkat	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Saloon ei jakseta tulla kauempaa			
Ei ajella huvikseen			
Kokoontumistilan puute	Kokoontumistilojen rajallisuus		
SYTY ry:n tiloihin ei mahduta			
Tiloihin ei mahdu			
Koulujen tilat ovat varattuja			
Täydet ryhmät	Vaikeus löytää yhteistä aikaa		
Aikataulu			
Koskaan ei sovi kaikille			
Aikakysymykset			
Osa ihmisistä töissä osa ei	Ihmisten rajalliset voimavarat		
Ihmisten jaksaminen			
Ei ehditä ei jakseta			
Ei jakseta			

Välimatkojen koettiin vaikeuttavan yhteistyön tekemistä. Matkoilla on vaikutusta ihmisten osallistumiseen ja Saloon ei jakseta tulla kauempaa eikä matkoja ajella huvikseen. Kokoontumistilojen rajallisuuden nähtiin vaikeuttavan yhteistyötä. Esille nousi seikkoja, että tiloihin ei mahduta, tiloista on puutetta ja esimerkiksi koulujen tilat ovat varattuja. Lisäksi rajalliset tilat vaikuttavat ryhmäkokoihin ja ryhmät ovat täynnä.

Toimijoiden kesken koettiin olevan vaikeaa löytää myös yhteistä aikaa. Aikataulujen sovittaminen nähtiin vaikeaksi eikä koskaan tietty aika sovi kaikille. Aikakysymykset nousevat esille esimerkiksi silloin, kun osa ihmisistä on työssä ja osa ei. Ihmisten voimavarat ovat myös rajalliset. Ajatuksia nousi esille myös ihmisten jaksamisesta. Esimerkkeinä mainittiin, etteivät ihmiset jaksakaan eivätkä ehdi.

Henkilösuhteisiin liittyvät ongelmat (taulukko 10) aiheutuvat muun muassa hankalista henkilösuhteista, hallitsevasta yhteistyökumppanista, yhdistysten tuntemattomuudesta ja omien ajatusten esille tuomisen haasteellisuudesta.

Taulukko 10 Henkilösuhteisiin liittyvät ongelmat

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Kaikki eivät tule toimeen keskenään	Hankalat henkilösuhteet	Henkilösuhteisiin liittyvät ongelmat	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Kemiat eivät kohtaa			
Ei haluta olla tekemisissä toisten kanssa			
Sosiaaliset suhteet			
Hallitseva henkilö	Hallitseva yhteistyökumppani		
Hallitsevat henkilöt			
Paljon omaa yhdistystä ja omaa juttua			
Ei suunvuoroa toisille			
Vaaditaan toisen yhdistyksen tuntemista	Yhdistysten tuntemattomuus		
Yhdistys ei pääse mukaan remmiin			
Oma asia ei aina etene eikä muut innostu	Omien ajatusten esille tuomisen haasteellisuus		
Spesiaalit ajatukset			

Hankalat henkilösuhteet ilmenivät muun muassa siten, että kaikki ihmiset eivät tule toimeen keskenään eivätkä kaikkien kemiat kohtaa. Mahdollista voi myös olla, etteivät ihmiset halua olla toisten kanssa tekemisissä ja luoda sosiaalisia suhteita. Yhteistyössä myös toinen kumppani voi olla hallitseva. Esimerkkeinä tästä esille nousivat tilanteet, joissa toinen osapuoli tuo esille paljon omaa yhdistystään tai joissa toinen osapuoli ei anna suunvuoroa muille.

”Kaikki ei tuu kaikkien kanssa toimeen.”

”Jos siel on semmosii henkilöi joukos et mä oon vaan aina oikeessa ja mä puhun kaikessa ja oon aina en anna toisille suun vuoroa ja näin niin eihän semmonen yhteistyö pelaa.”

Yhdistysten tuntemattomuuden nähtiin vaikuttavan henkilösuhteisiin. Ajatuksia nousi esiin siitä, että yhteistyö vaatii toisen yhdistyksen tuntemista ja yhdistys ei pääse mukaan toisen toimintaan kunnolla, ellei toisia tunneta. Esille tuli myös seikka, että yhdistyksen oma asia ei välttämättä aina etene eivätkä muut innostu. Lisäksi yhdistyksellä voi myös olla omia spesiaaleja ajatuksia ja tällöin omien ajatusten esille tuominen voi muodostua haasteelliseksi.

”Vaatii sen tuntemuksen siihen toiseen yhdistykseen.”

”Kyllä se vaatii aika paljo...et yhteistyö on semmosta että oma asia ei aina etene eikä muut aina innostu.”

Käytännön järjestelyihin liittyvien ongelmien (taulukko 11) koettiin vaikeuttavan yhteistyön tekemistä. Ongelmat liittyivät aloittamisen vaativuuteen, yhteistyön sujumiseen, vähäiseen toimijoiden ja rahan määrään, toimijoiden ja aktiivisuuden loppumiseen, raha-asioiden sopimiseen, ajan riittämättömyyteen ja huonoihin kulkuyhteyksiin.

Taulukko 11 Käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat.

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Aloitteen tekoa ei ajateltu	Aloittamisen vaativuus	Käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Tekemisen kynnys on suuri			
Ei toiminut niin kuin olisi pitänyt	Yhteistyö ei sujunut odotetusti		
Ei toimintaa jatkavia aktiiveja	Vähäinen toimijoiden ja rahan määrä		
Resurssipula			
Aktiivisuuden loppuminen	Toimijoiden ja aktiivisuuden loppuminen		
Henkilöresurssien loppuminen			
Jäsenmaksujen kattamattomuus	Raha-asioiden sopiminen vaikeaa		
Kuluja vaikea jakaa tasan			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Ajan puute	Ajan riittämättömyys	Käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Aika ei riitä			
Autoja ei enää kulje	Huonot kulkuyhteydet		

Ongelmaksi voi muun muassa muodostua se, että yhteistyön aloittamista ei ole ajateltu lainkaan tai että tekemisen kynnyks on suuri. Ongelmana voi olla myös se, että yhteistyö ei ole sujunut odotetusti eikä aikaisempi yhteistyö ole toiminut niin kuin olisi pitänyt. Lisäksi ongelmina koettiin vähäinen toimintaa jatkavien aktiivien määrä ja resurssipula sekä toimijoiden aktiivisuuden ja henkilöresurssien loppuminen. Käytännön järjestelyihin liittyviin ongelmiin liittyi myös raha-asioista sopiminen. Esille nousi jäsenmaksujen kattamattomuus ja vaikeudet jakaa kuluja tasan. Myös ajan puute ja riittämättömyys koettiin ongelmiksi. Ajatus esitettiin myös siitä, että huonot kulkuyhteydet rajoittavat käytännössä yhteistyön tekemistä tai että autoja ei enää kulje.

”Se määrä pienenee aina vaan aina vaan ja sit vähitellen niidenki resurssi loppuu”

”Ku sitte pitää taas jotain tehdä et varmaan kaikista suurin kynnyks tämmösessä on se tekeminen ihmiset ajattelee et mulla on tässä niin helppo olla.”

Aikaisemman yhteistyön päättymisen syiden (taulukko 12) nähtiin vaikuttavan yhteistyön tekemiseen. Syiksi yhteistyön päättymiselle nousivat liian vähäinen toimijoiden määrä, erilaiset toimintatavat sekä projektin päättyminen. Yhteistyö oli päätynyt myös siksi, että yhteistyön jatkaminen ei onnistunut.

Taulukko 12 Aikaisemman yhteistyön päättymisen syyt

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Ei haluttu jatkaa	Yhteistyön jatkaminen ei onnistunut	Aikaisemman yhteistyön päättymisen syyt	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Mekään emme jatkaneet sitä enempää			
Meihin ei ole sen jälkeen otettu yhteyttä			
Odotukset seuraavista tapaamisista eivät toteutuneet			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Pois jääminen liian pienen porukan vuoksi	Liian vähän toimijoita	Aikaisemman yhteistyön päättymisen syyt	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Sopimuksia ei noudatettu	Erilaiset toimintatavat		
Toinen oli määräilevä			
Määrätyn projektin päättyminen	Projektin päättyminen		

Yhteistyön jatkamisen epäonnistumisen syiksi nähtiin, ettei yhteistyötä vain haluttu jatkaa eikä sitä jatkettu sen enempää. Lisäksi koettiin, ettei yhteistyön toinen osapuoli ole yhteistyön jälkeen ottanut yhteyttä ja etteivät odotukset seuraavista tapaamisista toteutuneet. Yhteistyö oli myös päätetty liian pienen porukan vuoksi. Päätymisen syiksi nousivat myös erilaiset toimintatavat, minkä seurauksena sopimuksia ei oltu noudatettu tai toinen osapuoli oli ollut määräilevä. Yhteistyö oli päättänyt myös määrätyn projektin päättymisen myötä.

"Me odotettiin vähä sitte sitä et sit ois joku muu yhdistys seuraavaks ottanu kans tämmösen minne ois voitu tulla kaikki yhdessä et näin mut se kuoli siihen."

Yhteistyöhön kohdistui myös ennakkoluuloja (taulukko 13). Ennakkoluulot käsittelivät epäröintiä uudistuksia kohtaan, yhteystietojen väärin käsiin joutumista, yhteisten keskusteluaiheiden puuttumista, omien ja toisten juttujen erillään näkemistä, yhteydenoton johtamista jäsenten menettämiseen, yksin toimiessa saavutettavia suurempia hyötyjä ja muiden oireiden näkemistä vähäisempinä tai suurempina kuin omat.

Taulukko 13 Yhteistyöhön kohdistuvat ennakkoluulot

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Vanhoilliset ajatukset	Epäröinti uudistuksia kohtaan	Yhteistyöhön kohdistuvat ennakkoluulot	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Pelätään uutta			
Epäröidään nimen antamista postituslistalle	Yhteystietojen joutuminen väärin käsiin		

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Ei ole mitään puhuttavaa	Yhteisiä keskustelun aiheita ei löydy	Yhteistyöhön kohdistuvat ennakkoluulot	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Toisten juttuihin ei puututa	Omat ja toisten jutut erikseen		
Toisen leiriin ei voi mennä			
Peikkona yhteyden ottamisessa epäily jäsenten lähtemisestä	Yhteydenotto johtaa jäsenten menettämiseen		
Omasta luennosta enemmän huomiota	Yksin toimiessa saavutetaan suuremmat hyödyt		
Koettujen oireiden vertailu	Muiden oireet vähäisempiä/ suurempia kuin omat		

Ajatuksia tuotiin esille siitä, että yhdistyksissä on epäröintiä uudistuksia kohtaan. Esimerkiksi yhdistyksissä esiintyy vanhoillisia ajatuksia ja pelkoa uutta kohtaan. Esille tuli myös kokemus siitä, että nimen antamista postituslistalle epäröidään, koska pelätään yhteystietojen vääriin käsiin joutumista. Ennakkoluuloksi mainittiin lisäksi ajatus siitä, että keskustelun aiheita yhdistysten välille ei löydy eikä yhdistysten välillä ole näin mitään puhuttavaa. Lisäksi esitettiin, että omat ja toisten jutut ovat erikseen. Tästä esimerkkinä mainittiin, ettei toisten juttuihin puututa tai toisten leiriin ei voi mennä. Yhteistyön puitteissa otettuun yhteydenottoon liittyi epäily jäsenten menettämisestä. Ennakkoluuloksi nousi myös ajatus siitä, että yksin toimiessa yhdistys voisi saavuttaa suuremmat hyödyt. Esimerkiksi omasta luennosta yhdistys saisi enemmän huomiota. Lisäksi mainittiin, että koettuja oireita voidaan vertailla ennakkoluuloisesti ja toisten oireita voidaan pitää vähäisempinä tai suurempina kuin omia.

”En mä anna mun nimeäni postituslistal ties mihin ne menee.”

”Vai onks se sit vaan et me ollaan joku niin että tää on meidän juttu ja toi noitten juttu ja me ei niihin puututa vai mikä siin on.”

"Kukaan muu ole ottanut kehenkään yhteyttä niin sitä nyt vähä aattelee et mä nyt ton leiriin voi mennä."

"Uskallanks mä ottaa tohon yhteyttä että jos täältä lähtee kaks kyt ihmistä sinne niin siin saattaa olla vähän tämmönen olla niinku peikkona siellä."

"Mä oon kipeämpi et eihän sun sairauteen mitään kipuja kuulu."

6.3 Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä

Kolmannen pääluokan aineistossa muodostivat yhteistyön rajoitteita poistavat tekijät. Näitä yläluokkia olivat yhteistyötä helpottavat tekijät, asiantuntemuksen ja hyväksi havaittujen toimintatapojen tarjoaminen, valmiudet kehittää yhteistyötä sekä SYTY ry:n roolin huomiointi. Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä (teema D) on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 8.

Yhteistyötä helpottavina tekijöinä (taulukko 14) esille nousivat avarakatseisempi ja ennakkoluuloton suhtautuminen, toteuttamiskeinojen ideointi yhdessä ja rohkeus yhteistyön käynnistämiseen.

Taulukko 14 Yhteistyötä helpottavat tekijät

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Oltaisi avoimempia	Avarakatseisempi suhtautuminen	Yhteistyötä helpottavat tekijät	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Avoimuutta ja tietoa enemmän yhdistyksistä			
Tiedottaminen yhdistyspalstalla ja nettisivuilla			
Asenteiden muokkaus, avoimuus ja ennakkoluulottomuus olisivat paikallaan			
Ei oltaisi niin oman muurin sisällä			
Ei olla salaperäisiä			
Ei oltaisi niin nurkkapatriotteja			
Kaikki voisivat olla kaikkien kanssa ilman rajoja			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Asennekasvatus	Ennakkoluuloton suhtautuminen	Yhteistyötä helpottavat tekijät	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Tervetulleeksi toivottaminen			
Mielipiteen kysyminen hiljaisemmiltakin			
Hyväksyttävä ettei kaikkien kanssa ole yhtä kivaa			
Yhteisen tekemisen löytäminen	Toteuttamis-keinojen ideointi yhdessä		
Yhdessä pohditaan mitä tehtäisiin			
Sovussa yhteistyön toteuttamisen pohtiminen			
Keksimällä uutta yllirajojen menevää yhteistyötä			
Jonkun rohkean täytyy olla aloitteen tekijä	Tarvitaan rohkeutta yhteistyön käynnistämiseen		
Vaatii rohkeutta			

Avarakatseisempi suhtautuminen käsitti avoimuuden, tiedon saamisen yhdistyksistä ja tiedottamisen lisäämisen yhdistyspalstalla ja nettisivuilla sekä asenteiden muokkauksen. Avarakatseisempi suhtautuminen edellyttäisi, että ei oltaisi pelkästään oman yhdistyksen sisällä ja ettei oltaisi salaperäisiä tai nurkkapatriootteja. Lisäksi toivottiin, että kaikki voisivat olla kaikkien kanssa ilman rajoja. Ennakkoluulotonta suhtautumista koettiin voitavan edistää asennekasvatuksella, tervetulleeksi toivottamisella ja mielipiteen kysymisellä hiljaisemmiltakin jäseniltä. Koettiin myös, että tulisi hyväksyä se, että kaikkien kanssa ei ole yhtä kivaa.

”Asennemuokkaus olis niinku aika paikallaan ja sit jotenki semmonen avoimuus ja semmonen ennakkoluulottomuus.”

”Mulla ei oo niinku mitään rajoja siinä kohtaa tykkään et vois olla kaikkien kanssa ja näin.”

”Ovella aina joku joka toivottaa tervetulleeks.”

Yhteistyön helpottamiseksi tuli esille myös yhteistyön toteuttamiskeinojen ideointi yhdessä. Esitettiin, että yhdessä sovussa löydettäisiin yhteistä tekemistä ja pohdittaisiin, mitä tehtäisiin. Lisäksi koettiin, että voitaisiin keksiä

uutta yli rajojen menevää yhteistyötä. Esille nousi myös se, että tarvitaan rohkeutta yhteistyön käynnistämiseen ja jonkun rohkean pitäisi olla aloitteentekijä.

”Pitää löytää se mikä on se yhteinen tekijä mitä voitais niinku harrastaa.”

”Istua tämmösen pöydän äärelle ja pohtia miten toteutamme yhteistyötä hyvässä sovussa.”

Lisäksi yhteistyötä helpottavaksi tekijöiksi (taulukko 15) nousivat tapaamiset ja kanssakäyminen eri yhdistysten välillä, aktiiviset osallistujat, kutsun saaminen valmiiksi järjestettyyn tapahtumaan, vastuunottaminen, esteettömät kokoustilat, verkkoyhteydet, kiinnostusta herättävät asiat ja yhteistyön lisääntyminen opinnäytetyön myötä.

Taulukko 15 Yhteistyötä helpottavat tekijät

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Yhteistyö lähtisi pyörimään toisten tuntemisen myötä	Tapaamiset ja kanssakäyminen eri yhdistysten välillä	Yhteistyötä helpottavat tekijät	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Olemalla aktiivisempi			
Eri yhdistysten jäsenistö olisi yhteydessä			
Vapaa keskustelu syventäisi mahdollisesti yhteistyön tekemistä			
Yhdistysten yhteisiä tapaamisia enemmän			
Sopimukset yhdistysten kohtaamisesta			
Vieraillemalla, tutustumalla muihin ja muiden voimavaroihin			
Hallitusten ja aktiivitoimijoiden kesken enemmän tapaamisia	Aktiiviset osallistujat		
Aktiivisia jäseniä tarvitsee löytyä			
Määrätyt ihmiset tekisivät valmiiksi ja toiset vain tulisivat	Kutsun saaminen valmiiksi järjestettyyn tapahtumaan		
SYTY ry voisi olla kutsuja			
Oma vastatuita täytyy olla ja täytyy ottaa	Vastuunottaminen		

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Isompi paikka	Esteettömät kokoontumistilat	Yhteistyötä helpottavat tekijät	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Amk:lla ja lukiollakin pidetty tilaisuuksia kun niihin pääsee hyvin sisälle			
Puolueeton paikka			
Omasta tilasta ei tarvitse maksaa			
Kaikilla olisi nettiyhteys	Verkkoyhteydet		
Nettisivut hienot jos vain päivitetään			
Hyvä ruoka voisi helpottaa ihmisten saantia	Kiinnostusta herättävät asiat		
Harvinaisempi saa ihmiset tulemaan			
Silloin innostuttaisiin ja kuuluttaisiin samaan poppooseen ja pidettäisiin viran- ja luottamustoimenhaltijat hereillä			
Opinnäytetyö lisää yhteistyötä	Yhteistyö lisääntyisi opinnäytetyön myötä		

Tapaamiset ja kanssakäyminen eri yhdistysten välillä todettiin yhteistyötä helpottaviksi asioiksi. Koettiin, että yhteistyö lähtisi pyörimään toisten tuntemisen myötä, olemalla aktiivisempi ja olemalla enemmän yhteydessä toisiin. Myös vapaan keskustelun koettiin syventävän yhteistyön tekemistä. Eri yhdistysten yhteisiä sovittuja tapaamisia voisi olla enemmän ja kohtaamisista tehtäisiin sopimuksia. Jäsenistö voisi olla yhteydessä vieraillemalla, tutustumalla muihin ja muiden voimavaroihin. Myös hallitusten ja aktiivijäsenten kesken esitettiin enemmän tapaamisia. Lisäksi esille nostettiin myös aktiiviset osallistujat ja aktiivisten jäsenten riittävyys yhdistyksessä.

"Voimia on erilaisia voimavaroja monessakin yhdistyksessä..et pitäis enemmän vieraila..voi löytyä kun niihin vaan tutustuu."

"Semmost vapaat juttelu ihmisten kesken jollon voi niinku olis mahdollisuus niinku syventää sitä yhteistyön tekemist."

"Tarvis olla niin pal löytyy sitä aktiivist jäsent."

Aineistosta tuli esille myös se, että myös kutsun saaminen määrättyjen ihmisten valmiiksi järjestämään tai SYTY ry:n koolle kutsumaan tapahtumaan voisi helpottaa yhteistyön tekemistä. Toisaalta esille nostettiin myös oman vastuun ottaminen omassa yhdistyksessä.

Käytännön tekijöistä yhteistyötä helpottaviksi asioiksi esitettiin esteettömiä kokoontumistiloja, joista esimerkkeinä nousivat riittävän isot tilat, sisäänkäynnin helppous kuten esimerkiksi ammattikorkeakoululla ja kokoontumispaikan puolueettomuus. Todettiin myös, että omista tiloista ei tarvitse maksaa. Helpottaviksi tekijöiksi koettiin myös verkkoyhteydet. Edellytyksiksi nousi ajatuksia siitä, että kaikilla toimijoilla olisi nettiyhteys ja että verkkosivuja päivitetäisiin.

”..amk:llakin on pidetty lukiollakin pidetty semmosia tilaisuuksia ku niihin pääsee niin hyvin sisälle.”

”Nythän on tietenkun kauheen hieno kun on noi nettisivut mistä saadaan et jos niit vaan päivitetään.”

Kiinnostusta herättävät asiat voisivat helpottaa yhteistyön tekemistä. Aineistosta kävi ilmi, että hyvä ruoka tai jokin harvemmin esille tuleva asia voisi lisätä osallistujien määrää. Kiinnostusta herättävän asian koettiin innostavan ja lisäävän kokemusta kuulumisesta samaan joukkoon ja siten olisi mahdollista pitää viran- ja luottamustoimenhaltijat hereillä. Myös tämän opinnäytetyön toivottiin lisäävän yhteistyön tekemistä.

Asiantuntemuksen ja hyväksi havaittujen toimintatapojen tarjoaminen (taulukko 16) toimii myös yhteistyön rajoitteita poistavana tekijänä. Esille nousivat erilaiset yhteydenpitokeinot jäsenistöön, aktiiviset osallistujat, hyvä ilmapiiri, sairaus- keskeisyyden välttäminen, toiminnan sopivuus monelle, yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen ja aikaisempi kokemus yhteistyöstä.

Taulukko 16 Asiantuntemus ja hyväksi havaitut toimintatavat

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Vertaistukipalvelut	Erilaiset yhteydenpito-keinot jäsenistöön	Asiantuntemuksen ja hyväksi havaittujen toimintatapojen tarjoaminen	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Facebookryhmä			
Viikottain palveluasema, jossa voi puhua muistakin yhdistyksistä			
Ihmiset osallistuvat teatterimatkat toimii	Aktiiviset osallistujat		
Osallistuvat ihmiset			
Reiluus ja rehellisyys	Hyvä ilmapiiri		
Huumorin tärkeys			
Hulvatonta touhua			
Värikäs toiminta ja saa olla oma itsensä			
Muu toiminta kuin sairaudesta puhuminen	Sairauskeskeisyyden välttäminen		
Koetetaan unohtaa mahdollisimman paljon sairaudet ja autetaan kun joku tarvitsee apua			
Mukana nuoria ja vanhoja jäseniä	Toiminnan sopivuus monelle		
Mukana pariskuntia ja miehiä			
Ei olla asiantuntijoita vaan tavallisia jäseniä			
Samanlaiset asut voivat yhdistää	Yhteenkuuluvuuden lisääminen samantyyppisillä asusteilla		
Toimintaa yli yhdistysrajojen	Aikaisempi kokemus yhteistyöstä		

Hyviksi toimintatavoiksi mainittiin erilaiset yhteydenpitokeinot jäsenistöön, esimerkiksi vertaistukipalvelut, Facebook-ryhmä ja viikoittain avoinna oleva palveluasema, jossa voi puhua muistakin yhdistyksistä. Myös aktiiviset osallistujat sekä toimivat teatterimatkat nähtiin hyviin toimintatapoihin perustuviksi seikoksi. Esille nousi myös hyvä ilmapiiri, jossa vallitsee reiluus ja rehellisyys sekä huumori ja hulvaton touhu. Hyvään ilmapiiriin kuuluu myös värikäs toiminta ja lupa olla oma itsensä.

Sairauskeskeisyyden välttäminen koettiin myös hyväksi toimintatavaksi. Tällöin voidaan keskittyä muuhun kuin sairaudesta puhumiseen ja voidaan koettaa unohtaa sairaus mahdollisimman paljon. Kuitenkin toisia autetaan aina silloin, kun joku tarvitsee apua. Lisäksi hyvien toimintatapojen nähtiin ilmenevän toiminnan sopivuutena mahdollisimman monelle. Käytännössä mukana toiminnassa on vanhoja ja nuoria jäseniä sekä pariskuntia ja miehiä. Ajatus nousi esille myös siitä, että yhdistyksessä ei olla asiantuntijoita vaan tavallisia jäseniä.

Yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen nousi esille myös hyvänä toimintatapana. Esimerkiksi samanlaisten asujen koettiin yhdistävän toimijoita. Myös aiemmat kokemukset yhteistyöstä yli yhdistysrajojen koettiin olennaisiksi seikoiksi puhuttaessa asiantuntemuksesta ja hyväksi havaittujen toimintatapojen tarjoamisesta.

Yhteistyön kehittämisen valmiudet (taulukko 17) tulivat esille siten, että yhdistyksissä ollaan valmiita lähtemään kehittämään yhteistyötä, yhteisiä ohjaajia voitaisiin käyttää, uusia ideoita voitaisiin kerätä, muita yhdistyksiä voitaisiin kutsua ja yhteistyö voisi tapahtua SYTY ry:n kautta.

Taulukko 17 Yhteistyön kehittämisen valmiudet

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Kyllä me voitaisiin lähteä	Ollaan valmiita lähtemään kehittää yhteistyötä	Yhteistyön kehittämisen valmiudet	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Viestin laitto valmiudesta tulla			
Voidaan tehdä jotain kun saadaan ihmiset liikkeelle			
Ohjaajat sijaistavat toinen toisiaan	Yhteisien ohjaajien käyttäminen		
Jokaisen ohjaajan oma yhdistys antaa matkakorvauksia			
Mitä muilla paikkakunnilla tehtiin ja miten sitä voisi toteuttaa täällä	Uusien ideoiden kerääminen		

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Yhdistyksen kutsuminen tilaisuuksiin	Muiden yhdistysten kutsuminen	Yhteistyön kehittämisen valmiudet	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Vieraiden kutsuminen			
Toiminnan järjestäminen kaikille ketä toiminta koskee			
Useampi mukaan luentoihin			
Kaikkien toivottaminen tervetulleeksi			
Muutkin yhdistykset tervetulleita kuuntelemaan			
SYTY ry:n puolesta puhuminen	Yhteistyö SYTY ry:n kautta		

Yhteistyön kehittämiseen oltiin valmiita lähtemään. Esille nousi kommentteja siitä, että mukaan voitaisiin lähteä ja jotakin voitaisiin tehdä, kunhan vain saataisiin ihmiset liikkeelle. Valmiuksien yhteydessä mainittiin myös yhteisten ohjaajien käyttäminen. Tällöin ohjaajat sijaistaisivat toinen toisiaan ja jokaisen ohjaajan oma yhdistys antaisi matkakorvaukset. Lisäksi esiin tuli myös ajatus uusien ideoiden keräämisestä. Tästä esimerkkinä mainittiin tarkastelu, mitä muilla paikkakunnilla tehtiin ja pohdinta, miten sitä voisi toteuttaa omalla paikkakunnalla.

Yhteistyön kehittämisen yhtenä osa-alueena pidettiin muiden yhdistysten kutsumista. Esitettiin, että toisia yhdistyksiä voisi kutsua tilaisuuksiin mukaan tai vieraaksi yhdistykseen. Lisäksi esille nousi ajatus, että toimintaa järjestettäisiin kaikille, joita toiminta koskee. Tätä kautta voitaisiin saada useampia toimijoita mukaan esimerkiksi luentoihin. Lisäksi esille nostettiin kaikkien toivottaminen tervetulleeksi mukaan toimintaan. Yhteistyötä voitaisiin tehdä SYTY ry:n kautta ja esille nousi, että SYTY ry:n puolesta oltaisiin valmiita puhumaan.

”Silloin mun mielestäni jos asia koskee jotaki toista niin järjestetään kaikille vaikka ei sitä jäsenmaksuu meille maksetakkaan niin et tota ei ei niin rajallinen olla saa.”

”Kyl sit jotaki voidaan tehdäkkä kunhan saa lähteä ne ihmiset liikkeelle.”

SYTY ry:n roolin huomiointi (taulukko 18) nousi esille myös yhteistyön rajoitteita poistavana tekijänä. SYTY ry:n rooli nähtiin muun muassa tapahtumien ja koulutuksien järjestäjänä, yhteistyön edellytyksien tarjoajana ja hyväksi havaittuna yhteistyökumppanina.

Taulukko 18 SYTY ry:n roolin huomiointi

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
SYTY:n järjestämä kevät/kesärieha erittäin hyvä	Tapahtumien järjestäjä	SYTY ry:n roolin huomiointi	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Kevät/kesärieha			
SYTY ry järjestää virkistäytymistilaisuuksia eri yhdistysten vapaaehtoistyöntekijöille			
Vapaa-ajan päivät			
Ryhmä ohjauksia, koulutuksia, viestintää	Koulutusten järjestäjä		
Tarpeellista atk-opetusta ja muuta			
SYTY järjestää vertaistukikoulutusta			
Yhteistyö lähtisi SYTY ry:n kautta pyörimään	Tarjoaa edellytyksiä yhteistyölle		
SYTY ry keskipisteessä yhteistoiminnan luojana			
SYTY ry:llä mahdollisuus tehdä yhteistyötä			
SYTY ry yhdistävä tekijä			
SYTY ry:n näkeminen yhteistyöntekijänä			
Liittyminen Syty ry:n toi avaruutta toimintaan kun lupa kokoontua SYTY ry:n tiloissa			
Avoin toimintamuoto			
Puolueeton paikka ja paljon mahdollisuuksia			
Voi tulla päivittäin istumaan ja olemaan			
Toiminta paikallisyhdistysten kanssa SYTY ry:n kautta			
Kaikki eri yhdistykset SYTY ry:hyn			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Monella tavalla tehtyä työtä eikä ollenkaan moitittavaa	Hyväksi koettu yhteistyökumppani	SYTY ry:n roolin huomiointi	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
SYTY ry ehdottoman hyvä asia			
Järjestää paljon ja järjestää myös ehdotuksien mukaan			
Edullinen toimintamuoto yhdistyksille			
Kahviakin saa			

SYTY ry mainittiin tapahtumien järjestäjänä. Esimerkeiksi SYTY ry:n järjestämistä tapahtumista mainittiin kevät-kesärieha, virkistäytymistilaisuudet vapaaehtoisille ja vapaa-ajanpäivät. SYTY ry:n rooli nostettiin esille lisäksi koulutuksien järjestäjänä. Esimerkkeinä näistä mainittiin ryhmäohjaukset, viestinnän koulutukset, atk-opetus ja vertaistukikoulutus.

”Erittäin hyvä on semmonen kun on Syty järjestäny meil on aina semmonen kevät kesä rieha.”

”Nyt mä ilmoittauuin kun Syty järjestää tämmösen vertaistukikoulutuksen on niitä ollut aikaisemminkin.”

SYTY ry:n rooli yhteistyön edellytyksien tarjoajana tuotiin esille. Ajatuksia nousi esiin siitä, että yhteistyö lähtisi pyörimään SYTY ry:n kautta ja SYTY ry on keskipisteessä yhteistoiminnan luojana sekä yhteistyön mahdollistajana. SYTY ry nähtiin yhdistäväksi tekijäksi ja yhteistyön tekijäksi yhdistyksille. Esille nousi myös, että SYTY ry:hyn liittymisen myötä on saatu lupa kokoontua SYTY ry:n tiloissa ja liittyminen toi avaruutta yhdistyksen toimintaan. SYTY ry:n toimintaa kuvailtiin avoimeksi puolueettomaksi toimintamuodoksi, jolla paljon mahdollisuuksia. Lisäksi mainittiin, että SYTY ry:n tila on paikka, jonne voi tulla päivittäin istumaan ja olemaan. SYTY ry:n koettiin mahdollistavan yhteistyön paikallisyhdistysten kautta ja kaikkia eri yhdistyksiä toivottiin mukaan SYTY ry:n toimintaan.

”Mä nyt sälyttäis sillä lailla sytyn niskaan kaikkea mut et sil on niinku mahdollisuus tehdä sitä yhteistyötä.”

”Siis kyllä mun mielestä Syty on iha tosi keskipisteessä eihän tänkään vertaa yhteistoimintaa olisi jollei Sytyä olisi.”

Yhteistyön rajoitteita poistavaksi tekijäksi muodostui myös SYTY ry:n kokeminen hyvänä yhteistyökumppanina. SYTY ry:n koettiin tekevän monella tavalla hyödyllistä työtä ja SYTY ry nähtiin ehdottoman hyvänä asiana. Lisäksi koettiin, että SYTY ry järjestää paljon toimintaa ja ottaa huomioon ehdotukset. SYTY ry:n toiminnan mainittiin olevan myös edullista toimintaa yhdistyksen näkökulmasta. Ajatus nousi esille myös siitä, että SYTY ry:ssä on kahviakin tarjolla.

”Kylhän Syty järjestää hirveen paljon kaikenlaista ja on myöskin valmis järjestämään sen mukaan kun joku ehdottaa jottai.”

SYTY ry:n roolin huomioinnissa (taulukko 19) SYTY ry:n rooli nähtiin lisäksi tärkeänä tiedottajana, tärkeänä kokoontumistilojen tarjoajana ja ainutlaatuisena toimijana. Myös SYTY ry:n toiminnanjohtaja on pidetty henkilö ja SYTY ry on ollut apuna rahoituksen hankkimisessa. SYTY ry on kuitenkin vielä joillekin tuntematon toimija.

Taulukko 19 SYTY ry:n roolinhuomiointi

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
SYTY ry:stä löytyy kaikkien yhdistysten paperit	Tärkeä rooli tiedottajana	SYTY ry:n roolin huomiointi	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Henkilökunta hakee vastauksia ja toimii välittäjänä			
SYTY ry paikka jossa helpoin tiedottaa			
SYTY ry:n kautta kulkevat tiedotukset			
SYTY ry:n kautta ilmoitusten näkeminen ilmoitustaululta			
SYTY ry:n Sanomat hyvä			
SYTY erittäin tärkeä tiedon antaja valtakunnallisista asioista ja avartaa toimintaa	Tärkeä kokoontumistilojen tarjoaja		
SYTY ry:ssä saa kokoontua			
Ei muodostu paineita rahasta tai tilasta			
Samoissa tiloissa voi kokoontua kaksikin yhdistystä ja hoitaa asioita			
SYTY ry:n tilat hyvät ja keskeisellä paikkaa			

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Suomessa ei vastaavanlaista toimintaa	Ainutlaatuinen toimija	SYTY ry:n roolin huomiointi	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Epäily ettei näin toimivaa muualla			
Ympäri Suomea arvataan mikä SYTY ry on			
SYTY ry:tä voisi lähteä markkinoimaan	SYTY ry:n toiminnanjohtaja pidetty henkilö		
SYTY ry yhdistävä tekijä ja toiminnan johtajan saanti ollut onni			
Toiminnanjohtaja tietää, jaksaa kertoa ja on joustava	Apuna rahoituksen hankkimisessa		
Asiat eivät voisi olla paremmin anomuksien tekoon ja rahoituksen saantiin liittyen			
Eivät tienneet SYTY ry:stä	Joillekin SYTY ry tuntematon toimija		

SYTY ry rooli mainittiin tärkeänä puhuttaessa tiedottamisesta. Esille nousi, että SYTY ry:stä löytyvät kaikkien yhdistysten paperit ja henkilökunta hakee vastauksia kysymyksiin sekä toimii tietojen välittäjänä. Lisäksi SYTY ry koettiin paikaksi, jossa on helppo tiedottaa ja tiedotukset kulkevat hyvin SYTY ry:n kautta. Esille tuotiin myös, että ilmoituksia näkee muun muassa ilmoitustaululta ja SYTY ry:n Sanomat on hyvä tiedotusväline. SYTY ry:llä mainittiin olevan myös erittäin tärkeä rooli valtakunnallisten asioiden tiedottajana ja yhdistyksen toiminnan avartajana.

”Sytytyn kauttahan kulkee ne tiedotukset mitä on kenelläkin tulossa niin voi mennä jos jaksaa ja pääsee.”

”Syty on se paikka kuitenkin niin missä kaikkein eniten ja kaikkein helpoimmin on ollu tehdä sitä työtä sitte mikä liittyy tiedottamiseen ja..”

”Sytytyn sanomatkin on kovin hyvä.”

SYTY ry:n rooli tuotiin esille myös tärkeänä kokoontumistilojen tarjoajana. SYTY ry:n tiloissa saa kokoontua eikä se muodosta paineita rahasta eikä tilasta. Lisäksi samoissa tiloissa mainittiin voivan kokoontua ja hoitavan asioita kaksikin yhdistystä kerralla. Tilojen mainittiin olevan myös hyvällä ja keskeisellä paikalla.

”Täällä on hyvät tilat ja keskeisellä paikkaa.”

"Voidaan kaikki sillai et meil ei oo paineita et meijän tila tai teijän tila tai meijän rahoja tai teijän rahoja."

Esille nousi myös ajatuksia siitä, että SYTY ry on ainutlaatuinen toimija. Esimerkkeinä mainittiin, ettei Suomessa ole vastaavaa ja näin hyvin toimivaa toimijaa. Lisäksi esille tuotiin näkemykset siitä, että ympäri Suomea arvataan mikä SYTY ry on ja SYTY ry:tä voisi lähteä markkinoimaan muualle.

"On näitä muuallakin mutta vähän epäilen että ei oo näin hyvin toimivaa muualla!"

"Tästä vois vaikka lähteä me just juteltiin et tätä vois vaikka lähteä markkinoimaan jonnekki muualle."

SYTY ry:n toiminnasta puhuttaessa esille nousi myös, että toiminnanjohtaja on pidetty henkilö. Toiminnanjohtajan saamisen kuvattiin olevan onni. Lisäksi toiminnanjohtajan kerrottiin tietävän ja jaksavan selvittää asioita sekä olevan joustava. SYTY ry:ltä koettiin saaneen myös apua rahoituksen hankkimisessa. Apua kuvailtiin sanoin, etteivät asiat voisi olla paremmin anomusten tekoon ja rahoituksen saantiin liittyen. Aineistosta esille nousi myös maininta siitä, että joillekin SYTY ry on vielä tuntematon toimija, eivätkä kaikki tiedneet SYTY ry:stä.

7 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisten periaatteiden huomioiminen on yksi osa laadullisen tutkimuksen luotettavuutta. Tärkeimpiä eettisiä periaatteita ihmisiin kohdistuvissa tutkimuksissa ovat vapaaehtoisen suostumuksen pyytäminen ja riittävän tiedon antaminen tutkimukseen osallistuville ja haastateltaville sekä luottamuksellisuus ja yksityisyyden varjeleminen kaikissa eri tutkimuksen vaiheissa. Lisäksi tulee huomioida tutkimuksen tulosten raportoinnin ja julkaisemisen mahdolliset seuraukset tutkimusta varten haastatelluille tai heitä koskeville ryhmille tai instituutioille. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 20.; Tuomi & Sarajärvi 2009, 131. Tutkimuksen valmistumisen ja tulosten julkaisemisen jälkeen tutkijoiden on päätettävä, säilytetäänkö aineisto vai hävitetäänkö se. (Mäkinen 2006, 120).

Tutkimuksen eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyy myös hyvien tutkimuskäytäntöjen noudattaminen. Hyviä käytäntöjä ovat muun muassa rehellisyys ja tarkkuus tutkimustyössä sekä kriittisyys tiedonhankinnassa. Lisäksi tutkimustyön tekemiseen liittyy muiden tutkijoiden aikaisempien tutkimusten tulosten asianmukainen ja kunnioittava huomioiminen. Tutkimuksen luotettavuuteen liittyy myös tutkimussuunnitelman tekeminen, tutkimuksen toteuttaminen ja raportointi tutkimuksesta hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002, 3.) Tämän tutkimuksen hyvän laadun varmistamiseksi käytettiin internetpohjaista URKUND-plagioinninestojärjestelmää.

Tässä tutkimuksessa eettisyys on pyritty ottamaan huomioon tutkimuksen eri vaiheissa. Ennen haastatteluja haastateltaville lähetettiin tietoa tutkimuksen tarkoituksesta, tutkimusmenetelmästä sekä pyydettiin suostumusta haastattelun tekemiseen. Saatekirjeessä, joka toimi myös suostumuslomakkeena, esiteltiin haastateltavien oikeudet, muun muassa tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus, oikeus haastattelun keskeyttämiseen sekä tieto siitä, että haastattelu tullaan nauhoittamaan, ellei haastateltava esitä muuta toivetta tallentamisen suhteen. Lisäksi kerrottiin, että haastateltavan yksityisyyttä varjellaan siten, että haastateltavien henkilöllisyys tai muut tunnistettavat tiedot ovat ainoastaan opinnäytetyön tekijöiden tiedossa koko tutkimuksen ajan eikä

yksittäisten vastaajien henkilöllisyys käy ilmi lopullisesta raportistakaan. Lisäksi haastateltavien yksityisyyden suojaamiseksi tähän tutkimukseen liittyvä sähköinen ja kirjallinen materiaali hävitettiin opinnäytetyöprojektin päättymisen jälkeen.

Haastattelututkimuksen laatuun tulee kiinnittää huomiota tutkimuksen kaikissa eri vaiheissa. Aineiston keruuvaiheen laaduntarkkailuun liittyy muun muassa hyvän teemahaastattelurungon tekeminen etukäteen (Hirsjärvi & Hurme 2009, 184.) Tässä tutkimuksessa teemahaastattelurunko sisälsi pääteemat ja niihin liittyviä tarkentavia kysymyksiä. Teemarungon toivottiin helpottavan haastateltavan valmistautumista ja osallistumista haastatteluun. Siksi saatekirjeen mukana lähetettiin haastateltaville haastattelussa käytettävä teemarunko etukäteen. Teemarungon käyttäminen lisäsi haastattelujen luotettavuutta tutkijoiden kannalta siten, että eri teemoja päästiin lähestymään usealta eri suunnalta ja haastatteluissa pysyttiin aiheessa. Lisäksi teemarungon käyttäminen lisäsi varmuutta siitä, että vastauksia saatiin tutkimusongelmiin.

Haastattelutilanteessa pyrittiin turvaamaan haastattelun luottamuksellisuus tekemällä haastattelut rauhallisessa ympäristössä suljettujen ovien takana ilman ulkoisia häiriötekijöitä. Tämä oli mahdollista SYTY ry:n tiloissa, joista oli varattu etukäteen kutakin haastattelua varten oma huone. Lisäksi haastateltavien oikeuksien turvaamiseksi jokaisen haastattelun alussa kerrottiin haastattelun arvioidusta kestosta, mahdollisuudesta keskeyttää haastattelu ja valinnan mahdollisuudesta käydä haastattelu teemarungon mukaisessa tai vapaamuotoisessa järjestyksessä. Haastattelujen alussa varmistettiin myös, että haastateltava suostui keskustelun nauhoittamiseen. Haastateltavien yksityisyyden turvaamiseksi haastattelujen nauhoituksissa tunnistetietona käytettiin ainoastaan haastatteluajankohtaa. Haastatteluvaiheen laadun takaamiseksi tallentamiseen käytettiin kahta eri nauhuria ja se todettiin hyväksi toimintatavaksi, sillä tämä varmensi haastattelujen tallentumisen. Haastattelupäiväkirjan pitäminen kunkin haastattelun jälkeen helpotti haastattelutilanteisiin liittyviin yksityiskohtiin ja tutkijoissa heränneisiin ajatuksiin palaamista raportointivaiheessa. Mahdollisuus käyttää haastattelupäiväkirjaa lisäsi tutkimuksen laatua.

Haastatteluaineiston purkaminen vaikuttaa myös tutkimuksen eettisyyteen ja laatuun. Eettisyyteen liittyy muun muassa se, miten sanatarkasti tutkija kirjoittaa ylös nauhoituksesta haastateltavan lausumat. Laatua taas parantaa haastattelujen litteroinnin tekeminen mahdollisimman pian haastattelujen jälkeen. Litteroinnissa olisi myös hyvä käyttää ainakin osittain kahta eri litteroijaa ja vertailla saatuja tuloksia. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 20, 185). Kaikki asiasisältö pyrittiin tässä tutkimuksessa litteroimaan tarkasti, mutta yksityisyyden turvaamiseksi henkilökohtaiset kokemukset jätettiin litteroimatta. Litteroinnit tehtiin noin vajaan viikon sisällä haastattelujen ajankohdista. Tutkijat litteroivat kumpikin itsenäisesti kaksi haastattelua, eikä vertailevaa litterointia tehty näiden osalta ristiin. Yksi haastatteluista litteroitiin tutkijoiden kesken puoliksi ja tämän haastattelun osalta tuli myös vertailevaa litterointia. Litterointivaiheessa tutkijat keskustelivat ja vertailivat kokemuksiaan ja tällöin sovittiin myös litteroinnin tarkkuudesta ja muun muassa siitä, miten toimitaan litteroinnissa haastateltavien henkilökohtaisia asioita koskevien yksityiskohtien osalta.

Tutkijan pyrkimyksenä on löytää haastateltavien ilmaisuista mahdollisimman totuudenmukainen tulkinta (Laine 2001, 29). Tässä tutkimuksessa lähtökohtana oli analyysin tekeminen kahden tutkijan yhteistyönä. Tämä mahdollisti sen, että aineistoa analysoitaessa voitiin käydä keskustelua ja siten yritettiin välttää yksipuolista tulkintaa. Luotettavuutta pyrittiin lisäämään selostamalla mahdollisimman tarkasti haastatteluaineiston sisällönanalyysin eri vaiheet. Esimerkiksi pelkistetyissä ilmaisuissa pyrittiin säilyttämään alkuperäisissä ilmaisuissa esiintyneitä sanoja. Ryhmiteltäessä pelkistettyjä ilmauksia tutkijat pohtivat useaan kertaan liiallisen tulkinnan mahdollisuutta ja sitä, onko alkuperäinen ilmaisu ymmärretty oikein ja säilyykö sen alkuperäinen sanoma analyysin vaiheiden edetessä. Tulosten raportoinnissa pyrittiin siihen, että teksti ja taulukot tukisivat toisiaan ja helpottaisivat lukijaa tarkastelemaan analyysivaiheiden etenemistä. Mukaan liitettiin myös suoria otteita haastatteluaineistosta, mikä auttaa lukijaa luotettavuuden arvioinnissa. Tässä tutkimuksessa esitetyt sisällönanalyysissä muodostuneet luokat ovat kuitenkin tutkijoiden muodostama tulkinta haastatteluaineistoista.

Tutkimuksen luotettavuutta parantaa, jos aikaisemmista tutkimuksista löytyy vastaavia tuloksia ja ilmiöitä. (Moilanen & Rähä 2001, 59 - 61.) Tässä tutkimuksessa saatuja tuloksia vertailtiin aiempiin kirjallisuudessa esitettyihin tutkimustuloksiin ja kirjallisuuden kanssa samansuuntaisia ilmiöitä voitiin havaita.

Mahdollisuus ymmärtää toista on laadullisessa tutkimuksessa kaksisuuntainen ilmiö. Toisesta suunnasta tarkasteltuna kysymys on siitä, miten tutkijan on mahdollista ymmärtää haastateltavaa ja toisaalta kysymys on siitä, miten toisen ihmisen on mahdollista ymmärtää tutkijan tekemää tutkimusraporttia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 68 – 69.) Tässä tutkimusraportissa on pyritty tuomaan esille tutkimuksen eri vaiheet mahdollisimman tarkasti ja pitämään erillään tässä tutkimuksessa saadut tulokset kirjallisuudessa aiemmin esitetyistä tuloksista ja teorioista. Tämän toivotaan helpottavan lukijaa ymmärtämään, miten tutkijat ovat tässä työssä päätyneet johtopäätöksiinsä.

8 POHDINTA

Yhdistysten välisen yhteistyön kehittämiseksi olisi tärkeää tarkastella, miten yhdistykset suhtautuvat yhteistyön tekemiseen, millaista tarvetta yhteistyölle on ja millaisia odotuksia yhteistyölle asetetaan. Lisäksi yhteistyötä kehitettäessä olennaista on selvittää, millaisia yhteistyön muodot voisivat olla ja millaisia etuja yhteistyöllä voitaisiin saavuttaa.

Tähän tutkimukseen osallistuneilla yhdistyksillä oli jo entuudestaan kokemuksia yhteistyöstä yhdistysten välillä. Yhteistyötä oli toteutettu yhteisinä tapahtumina, harrastustoimintana ja vaikuttamalla yhdessä päättäjiin. Samanlaisia esimerkkejä yhdistysten välisestä yhteistyöstä ovat esittäneet myös Wihinen (2010, 26) ja Pessi & Oravasaari (2010, 52 - 56). Yhteistyön jatkaminen ei kuitenkaan aina ole onnistunut. Syinä tähän ovat muun muassa olleet liian vähäinen toimijoiden määrä, eriävät toimintatavat ja määrätyn projektin päättyminen.

Yhteistyön tekemiselle voi muodostua myös sitä rajoittavia tekijöitä tai yhteistyö voi kokonaan estyä rajoittavien tekijöiden myötä. Yhteistyötä voivat vaikeuttaa moninaiset tekijät. Nämä tekijät voivat liittyä toimijoiden määrään, sitoutumishaluun ja jaksamiseen. Myös Pessi ja Oravasaari (2010) ovat todenneet, että yhdistyksissä koetaan uhkana auttamisen vastuun siirtyminen yhä enemmän vapaaehtoisille ja järjestöille. Samaan aikaan vapaaehtoistyössä koetaan heikkoutena se, että aktiivitoimijoita on vähän ja sen seurauksena yksittäisten aktiivien työmäärä kasvaa liian suureksi. (Pessi & Oravasaari 2010, 135 - 140.) Yhteistyötä voivat vaikeuttaa myös uusien kontaktien luomiseen ja henkilösuhteisiin liittyvät ongelmat. Lähteminen mukaan toisen tuntemattoman yhdistyksen toimintaan voi tuntua vaikealta ja yhteistyö voi estyä kokonaan, jos uusia osallistujia ei huomioida positiivisella tavalla. Yhteistyötä voi rajoittaa myös hallitseva tai hankalaksi koettu yhteistyökumppani. Yhteistyössä saatetaan myös kokea, että osapuolet eivät saa tuotua esille omia näkemyksiään riittävästi. Puron ja Matikaisen (2000) mukaan kehittyvään yhteistyöhön liittyy keskeisesti dialogi eli vuoropuhelu, joka antaa tilaa monenlaisille käsityksille ja mahdollistaa uusia yhdessä löydettyjä ajatuksia ja

ratkaisuja ongelmiin. Sen sijaan taantuvaan yhteistyöhön liittyy dialogin asemesta väittely tai monologi ja vain muodollisten yhteisten päämäärien tavoittelu. (Puro & Matikainen 2000, 62.) Pitäytyminen oman yhdistyksen toiminnassa sekä ennakkoluulot ja pelot yhteistyön johtamisesta jäsenten menettämiseen voivat estää yhteistyön tekemistä. Pessi ja Oravasaari (2010) ovat myös tutkimuksessaan tuoneet esille järjestöjen keskinäisen kilpailun ja sisäänpäin lämpenevän toimintakulttuurin vapaaehtoistoiminnan heikkouksina (Pessi & Oravasaari 2010, 136, 139). Yhteistyötä voivat rajoittaa myös rahalliset resurssit ja liian pienet kokoontumistilat.

Yhteistyötä rajoittavien tekijöiden tiedostamisen jälkeen tärkeää on pyrkiä myös niiden poistamiseen. Yhteistyön käynnistämiseen tarvitaan rohkeutta sekä ennakkoluulotonta ja avarakatseista suhtautumista. Tapaamiset ja kanssakäyminen eri yhdistysten välillä ovat tärkeitä, jotta voidaan yhdessä löytää kiinnostavia asioita yhteistyön pohjaksi ja ideoida toimintatapoja. Yhteistyö voisi perustua myös jo olemassa olevien hyväksi havaittujen toimintatapojen tiedostamiseen omassa yhdistyksessä ja niiden tarjoamiseen muille yhdistyksille. Yhteistyön kehittämisen lähtökohtana on oltava valmius lähteä kehittämään yhteistyötä. Kehittämisen valmiuden tulisi syntyä jokaisen yhdistyksen omien tarpeiden pohjalta. SYTY ry tarjoaa yhteistyön toteuttamiselle monipuolisia mahdollisuuksia. SYTY ry on hyväksi koettu yhteistyökumppani ja se tarjoaa myös edellytyksiä jäsenyhdistystensä väliselle yhteistyölle.

Toimivan yhteistyön kautta voidaan saavuttaa etuja. Tässä tutkimuksessa yhteistyön kautta mahdollisesti saavutettaviksi eduiksi nähtiin tiedon lisääminen yhdistysten toiminnasta ja sairauksista sekä monipuolisempi yhdistystoiminta. Jurvansuun esittämän jaottelun mukaan nämä olisivat osa yhdistysten inhimillisen pääoman menestystekijöitä (Jurvansuu 2010, 131). Tässä tutkimuksessa yhteistyön mahdollisina etuina esille nousivat yhteistyön mahdollistamat kustannussäästöt. Jurvansuun esittämän jaottelun mukaan tämä olisi yksi yhdistysten fyysisen pääoman menestystekijöistä (Jurvansuu 2010, 131). Yhteistyön kautta mahdollisesti saavutettaviksi eduiksi mainittiin myös yhdistyksen toimijoiden määrän kasvattaminen ja jäsenten hyvinvoinnin

tukeminen. Jurvansuun esittämän jaottelun mukaan nämä olisivat osa yhdistysten sosiaalisen pääoman menestystekijöitä (Jurvansuu 2010, 131).

Tässä tutkimuksessa nousi esille myös rahoittajan vaatimus yhteistyön tekemisestä. RAY (2011) on esittänyt avustusstrategiassaan vuosille 2012 – 2015, että yhdistyksiltä edellytetään tavoitteellista ja lisäarvoa tuottavaa yhteistyön tekemistä ja kumppanuuksia. Tässä tutkimuksessa yhteistyön koettiin tuovan hyötyjä ja lisäarvoa esimerkiksi siten, että kustannussäästöt olisivat mahdollisia. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että yhteistyössä noudatettaisiin yhdessä sovittuja toimintatapoja. Ståhlen ja Laennon (2000, 103) esittämän kehittyvän kumppanuuden mallin mukaisesti tämä voisi olla operatiivista kumppanuutta, jonka lisäarvo on ensijaisesti taloudellinen. Seuraava kehittyvän kumppanuuden taso ilmeni tässä tutkimuksessa siten, että yhteistyön odotettiin tuovan uusia avartavia näkökantoja ja monipuolisempaa yhdistystoimintaa. Lisäksi olisi mahdollista vaikuttaa asenteisiin, tutustua eri yhdistysten voimavaroihin ja vähentää päällekkäisiä tapahtumia ja toimintoja. Ståhlen ja Laennon (2000, 103) mukaan tällä taktisen kumppanuuden tasolla tavoitteena ovat päällekkäisyyksien poistaminen ja toimintakulttuurien yhdistäminen, jotka tuottavat lisäarvona toiminnan tehostamista ja uuden oppimista.

Vaativin kumppanuuden taso on strateginen kumppanuus (Ståhle & Laento 2000, 101). Tässä tutkimuksessa ei välttämättä noussut esille konkreettisia esimerkkejä tai toimintaehdotuksia strategisesta kumppanuudesta. Ajatuksia kuitenkin esitettiin siitä, että kaikki voisivat olla kaikkien kanssa toiminnassa ilman rajoja ja että uutta yli rajojen menevää yhteistyötä tulisi kehittää. Yhteistyötä kehittämällä voitaisiin mahdollisesti päästä kokonaan uudelle tasolle yhdistysten välisessä yhteistyössä. Esimerkkinä tästä voisi olla uusi yhteinen palvelumuoto tai uudenlainen vaikuttamiskanava, jonka avulla voitaisiin tavoittaa uutta jäsenistöä.

Johtopäätöksinä tämän tutkimuksen tuloksista voidaan todeta, että yhdistykset suhtautuvat yleensä myönteisesti yhteistyön tekemiseen ja yhteistyöstä on jo olemassa kokemuksia myös muiden yhdistysten kanssa. Näyttäisi siltä, että

yhdistyksillä on halukkuutta ja valmiuksia lähteä kehittämään yhteistyön tekemistä ja yhteistyöltä odotetaan myös konkreettisia hyötyjä. Esteitä ja yhteistyötä vaikeuttaviakin tekijöitä on ja monet niistä liittyvät käytännön asioihin, joihin olisi suhteellisen helppo vaikuttaa. Yhteistyön aloittaminen ja yhteyden ottaminen toiseen ryhmään voidaan kokea haasteelliseksi ja siksi vapaamuotoisella tutustumisella olisi suuri merkitys. Lähtökohtana koko yhdistystoiminnalle ja siten myös yhdistysten väliselle yhteistyölle on huolehtiminen yhdistysten vapaaehtoisten jaksamisesta, uuden jäsenistön hankinnasta ja siitä, että ihmiset saataisiin osallistumaan ja mukaan käytännön työhön. Erityisen merkittävä rooli on SYTY ry:llä, joka jo tällä hetkellä tarjoaa monille yhdistyksille edellytyksiä yhteistyön tekemiseen ja tarjoaa yhteisiä tapahtumia sekä koulutuksia. SYTY ry:n tekemää arvokasta työtä on myös vapaaehtoistoimijoiden tiedon lisääminen ja voimavarojen tukeminen. Voitaisiin ajatella, että tulevaisuudessa SYTY ry:n rooli korostuu entisestään yhteistyön merkitystä korostavassa ilmapiirissä hyvänä yhteistyökumppanina ja yhdistysten välisen yhteistyön kehittäjänä.

Tämän tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää konkreettisinä esimerkkeinä ajatuksista, joita yhdistyksillä on yhteistyön tekemiseen liittyen. Huolimatta siitä, että tutkimuksen otos on pieni, tutkimuksessa esille tulleet ajatukset muodostavat arvokkaan perustan keskustelulle yhdistysten välisen yhteistyön kehittämisestä. Lähdeettäessä kehittämään yhteistyötä keskustelua voitaisiin käydä yhdistysten välillä ja pyrkiä löytämään yhteisiä tavoitteita, jotka voitaisiin saavuttaa yhteistyöllä. Tämän jälkeen yhdistykset voisivat yhdessä kehittää yhteistyötä järjestökentän ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Lähitulevaisuuden jatkotutkimuskohteina voisivat olla vapaamuotoisten tapaamisten ideointi ja järjestäminen yhdistysten jäsenistön välillä. Näistä voitaisiin kerätä ideoita yhteistyön tekemiseen ja esimerkkejä siitä, miten käytännössä yhteistyötä voitaisiin toteuttaa. Yhteistyötä voitaisiin tutkia myös yhdistysten ja muiden yhteistyötahojen välillä. Siitä saatavaa tietoa ja esimerkkejä voitaisiin mahdollisesti soveltaa yhdistysten väliseen yhteistyöhön.

Ammatillisen kasvun näkökulmasta tämän tutkimuksen tekeminen on antanut erinomaisen mahdollisuuden harjaantua teemahaastattelun tekemisessä ja siitä

saadun aineiston analysoimisessa. Tämä on antanut valmiuksia ajatellen terveydenhoitajan käytännön työtä, josta erilaiset haastattelutilanteet muodostavat merkittävän osan. Erityisen merkityksellistä tämän tutkimuksen tekijöille on ollut mahdollisuus tutustua haastateltavien kautta potilasyhdistysten toimintaan ja niiden merkitykseen ihmisten jokapäiväisessä elämässä. Potilasjärjestöjen toimintaan tutustuminen osoitti todeksi, että järjestöissä on todellista omien kokemusten myötä kehittynyttä arkielämän asiantuntijuutta, aitoa herkkyyttä ja kokonaisvaltaista välittämisen taitoa.

Yhteenvetona todetaan, että yhdistysten välisen yhteistyön kehittämisen tulisi lähteä liikkeelle pienistä asioista, yksittäisten jäsenten kuulemisesta ja heidän toiveistaan. Toimivaa dialogia hyödyntäen voitaisiin luoda yhteiset tavoitteet yhteistyön pohjaksi. Askel kerrallaan etenemällä jäsenistön hyvinvointia tukien, saataisiin onnistumisen kokemuksia yhteistyöstä ja rakennusaineiksi vaativallekin yhteistyölle ja yhdistysten väliselle kumppanuudelle.

LÄHTEET

- Dunderfelt, T. 1998. Henkilökemia. Yhteistyö erilaisten ihmisten välillä. Söderkulla: Dialogia Oy.
- Eskola, J. 2001. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Laadullisen tutkimuksen analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Aaltola, T. & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimus metodeihin II. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Forss-Mäkinen, M. & Nurmi, M. 2011. Loppuraportti. VERTO-Vertaistukitoiminnan kehittämishanke. Salo: salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry. Viitattu 26.11.2011. http://www.salonsyty.fi/muut/tiedostot/vert_o_loppuraportti.pdf.
- Harju, A. 2003. Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Helsinki: Kansanvalistusseura.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Isoherranen, K.; Rekola, L. & Nurminen, R. 2008. Enemmän yhdessä – moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Jurvansuu, S. 2002. Paikallisyhdistysten menestystekijät. Tutkimus kansalaistoiminnan hyvistä käytännöistä. Sarja A. Tutkimuksia 2. Kansalaistoiminta ja nuorisotyö. Kauniainen: Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Karjalainen, P. 2010. Palveluntuottajia ja arkielämän asiantuntijoita. Kolmas sektori hyvinvointipalvelujen tuottajana. Kilpailuvirasto. Viitattu 16.9.2011. <http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?luku=julkaisut/kilpailuviraston-uutisia&sivu=uut/u-2010-1-3>.
- Klemola, A. & Peräkylä, J. 2003. Järjestöt sosiaali- ja terveyspolitiikan toimijoina Kansalaisjärjestötoiminnan strategia. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:4. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 6.2.2012. http://pre20031103.stm.fi/suomi/hao/julkaisut/kansalais/kansa_strategia.pdf.
- Koskiahho, B. 2001. Sosiaalipolitiikka ja vapaaehtoistyö. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Vastapaino.
- Kouvo, A. 2011. Järjestöt sateentekijöinä. Suomalainen järjestöaktiivisuus luottamuksen lähteenä. Teoksessa Pessi, Saari (toim.); Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailuyhteiskunnassa. 2011. Diakonia ammattikorkeakoulun julkaisuja. A Tutkimuksia 31. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.11.2011. http://www.diak.fi/files/diak/Julkaisutoiminta/A_31_ISBN_9789524931113.pdf.
- Kukkurainen, M-L. 2007. Vertaistuki ja tukihenkilötoiminta. Duodecim terveyskirjasto. Viitattu 8.2.2012. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=reu00322.
- Kuuskoski, E. 2003. Vertaistominta osana ihmisyyttä. Teoksessa Niemelä, J. & Dufva, V. (toim.) Hyvinvoinnin arjen asiantuntijat. Sosiaali- ja terveysjärjestöt uudella vuosituohannella. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Laine, T. 2001. Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa Aaltola, T. & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimus metodeihin II. Jyväskylä: PS-kustannus.

Laurikainen, H. 2008. ”Me voidaan jopa keksii jotain uutta toimintaa, kun me tehdään vähän yli rajojen”. Rajanylittäminen paikallisyhdistysten yhteistyöverkostossa. Opinnäytetyö (ylempi AMK). Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 24.11.2011.

<https://pro.humak.fi/humakpro/humak/342770/opinn%C3%A4ytety%C3%B6.pdf>.

Loimu, K. 2007. Yhdistystoiminnan käsikirja. 3., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Mikkonen, I. 2009. Sairastuneen vertaistuki. Väitöskirja. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.

Kuopio: Kuopion yliopisto. Viitattu 1.11.2011. http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-951-27-1303-5/urn_isbn_978-951-27-1303-5.pdf.

Moilanen, P. & Räihä, P. 2001. Merkitysrakenteiden tulkinta. Teoksessa Aaltola, T. & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimus metodeihin II. Jyväskylä: PS-kustannus.

Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan abc. Helsinki: Tammi.

Möttönen, S & Niemelä, J. 2005. Kunta ja kolmas sektori. Yhteistyön uudet muodot. Jyväskylä: PS-kustannus.

Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1997. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. Helsinki: WSOY.

Peltosalmi, J. & Särkelä, R. 2011. Järjestöbarometri. Ajankohtaiskuva sosiaali- ja terveysjärjestöistä. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto

Peltosalmi, J.; Vuorinen, M. & Särkelä R. 2010. Järjestöbarometri. Ajankohtaiskuva sosiaali- ja terveysjärjestöistä. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto.

Pessi, A. B. & Oravasaari, T. 2010. Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä. Tutkimus RAY:N avustamien sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoistoiminnasta. Avustustoiminnan raportteja 23. Helsinki: Raha-automaattiyhdistys. Viitattu 6.2.2012.

<http://www.kansalaisareena.fi/RAYraportti23.pdf>.

Pihlaja, R. 2010. Kolmas sektori maaseutukunnissa. Julkaisu 19. Helsinki: Helsingin yliopiston Ruralia instituutti. Viitattu 15.11.2011.

http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/1406/Kolmas_sektori_maaseutukunnissa_PDF.pdf.

Puro, U. & Matikainen, J. 2000. Dialogi – yhdessä ajattelemisen taito. Työväen Sivistysliitto TSL ry.

Raninen, A.; Raninen, T.; Toni, I. & Tornaesus, G. 2008. Mathildan muodonmuutos. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan uudet kasvot. 1.painos. Helsinki: WSOY.

RAY. 2011. Avustusstrategia 2012 – 2015. Viitattu 17.4.2012.

https://www.ray.fi/sites/default/files/emmi_mediabank/Avustusstrategia_2012-2015.pdf.

Ruusuvuori, J.; Nikander, P. & Hyvärinen, M. 2010. Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa Ruusuvuori, J.; Nikander, P. & Hyvärinen, M. (toim.) Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.

Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2005. Johdanto. Teoksessa Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.

Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistys yhteistyöyhdistys SYTY ry. Jäsenyhdistykset. Viitattu 13.3.2012. www.salonsyty.fi/jasenyhdistykset.

Siisäinen, M. 2002. Kolmas sektori, yhdistykset ja innovaatiot. Kolmas sektori ja yhdistykset. Teoksessa Siisäinen, M. (toim.) Yhdistykset kolmannen sektorin toimijoina. Tutkimus jyvaskyläläisistä yhdistyksistä. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry. 2011. Järjestöt voimana muutoksessa. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen vuosikirja 2011. Helsinki: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry. Viitattu 8.2.2012. http://www.sosteryty.fi/filebank/558-tyty_vuosikirja_2011.pdf.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5., uudistettupainos. Helsinki: Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2002. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen. Viitattu 23.4.2012. http://www.tenk.fi/hyva_tieteellinen_kaytanta/Hyva_Tieteellinen_FIN.pdf.

Ståhle, P. & Laento, K. 2000. Strateginen kumppanuus -avain uudistumiskykyyn ja ylivoimaan. Helsinki: WSOY.

Vornanen, R. 1995. Organisaatioiden välisen yhteistyön tutkiminen. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 24.

Wihinen, A. 2010. Mannerheimin lastensuojeluliiton Pohjois-Karjalan paikallisyhdistysten alueellinen ja paikallinen yhteistyö. Opinnäytetyö. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Humanistinen ammattikorkeakoulu. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/21100/Wihinen_Anu.pdf?sequence=1.

Yeung A. B. 2005. Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa Nylund, M. & Yeung A-B. (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.

Yeung, A. B. 2001. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – Ihanteita vai todellisuutta? Tutkimus suomalaisten asennoitumisesta ja osallistumisesta vapaaehtoistoimintaan. Helsinki: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry

Toimeksiantosopimus

**OPINNÄYTETYÖN
TOIMEKSIANTOSOPIMUS**

1

OPISKELIJAN TIEDOT

Nimi Elina Kapilo ja Raija Savolainen

Osoite Perniöntie 186, as 9, Salo (Elina), Ilmaristentie 355, Loimaa (Raija)

Puhelin koti 050 5275958 (Elina), 050 4004658 (Raija) Puhelin työ _____

Sähköposti elina.kapilo@students.turkuamk.fi; raija.savolainen@students.turkuamk.fi

Koulutusohjelma Hoitotyö/ Terveystieteiden opintokokonaisuus

OPINNÄYTETYÖ

Aihe/ työnimi

Järjestöjen välisen yhteistoiminnan kehittäminen

Aikataulu Opinnäytetyö valmistuu keväällä 2012

TOIMEKSIANTAJA

Organisaatio Salon Syty ry

Työn ohjaaja / yhteyshenkilö Eija-Riitta Hilska

Osoite Rummunlyöjänkatu 7 B, 24100 Salo

Puhelin 0400 752 611 Sähköposti eija-riitta.hilska@salonsyty.fi

OHJAAVAN OPETTAJAN YHTEYSTIEDOT

Ohjaava opettaja Satu Halonen

Puhelin 044 907 5488 Sähköposti satu.halonen@turkuamk.fi

Turun ammattikorkeakoulu
Joukahaisenkatu 3 A, 20520 Turku
puh. 02 263 350 faksi 02 2633 5791
sposti etunimi.sukunimi@turkuamk.fi

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT

OHJAUS JA VASTUUT

Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Turun ammattikorkeakoulu vastaa opinnäytetyön ohjauksesta. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajajärjestönsä näkökulmasta.

OIKEUDET

Opinnäytetyön tekijänoikeus kuuluu tekijälle eli opiskelijalle. Tekijänoikeuden lisäksi myös muiden immateriaalioikeuksien osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa kyseessä olevaa oikeutta koskevaa lainsäädäntöä.

TULOSTEN JULKISTAMINEN JA LUOTTAMUKSELLISUUS

Opinnäytetyöstä laaditaan Turun ammattikorkeakoulun ohjeen mukainen kirjallinen raportti. Kirjallinen raportti luovutetaan toimeksiantajalle ja asetetaan kirjaston kokoelmiin tai julkaistaan elektronisessa muodossa verkkokirjastossa.

Julkaistava opinnäytetyöraportti on laadittava niin, ettei se sisällä liike- tai ammattisalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta) salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, vaan ne jätetään työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyön arvioinnissa otetaan huomioon sekä julkaistava että salassa pidettävä osa.

Opinnäytetyön toimeksiantaja ja opiskelija sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat.

Toimeksiantajan edustajalle varataan mahdollisuus tutustua opinnäytetyöraporttiin viimeistään neljätoista (14) päivää ennen aiottua julkaisemista. Toimeksiantajalla on oikeus määrittellä salassa pidettävä osuus, jota ei julkaista. Toimeksiantaja antaa työstä ennen edellä mainittua julkaisemisajankohtaa lausunnon, jossa toteaa, että opinnäytetyöraportti voidaan julkaista kokonaisuudessaan tai määrittelee, mikä osuus työstä on salassa pidettävää.

TYÖSUHDE JA KUSTANNUKSET

Mahdollisesta työsuhteesta, työstä maksettavasta palkkiosta ja työstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten korvaamisesta toimeksiantaja ja opinnäytetyön tekijä sopivat erikseen.

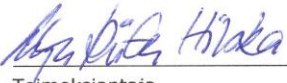
OLEMME YHTEISESTI SOPINEET OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUKSESTA YLLÄ ESITETTYLLÄ TAVALLA

16/09 20 11

(Raina Kapilo)
RAINA SAVOLAINEN

Opiskelija

20/9 20 11

EIJARITTA HILTUNEN

Toimeksiantaja

LIITE : OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA

Tulosta lomake

Alustava kysely

Hyvä vastaanottaja/ Salon SYTY ry:n jäsenyhdistys

Olemme terveydenhoitajaopiskelijoita Turun Ammattikorkeakoulun Salon toimipisteestä ja tarkoituksemme olisi Salon seudun potilas-ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry:n toimeksiannosta opinnäytetyössämme tutkia jäsenyhdistysten yhteistyön mahdollisuuksia.

Käytännössä työ toteutettaisiin niin, että tekisimme yhdistyksille muutaman kysymyksen sisältävän ennakkokyselyn kirjeitse aiheeseen liittyen. Sen jälkeen haastattelisimme kunkin yhdistyksen edustajaa vielä erikseen SYTY ry:n tiloissa sopivana ajankohtana. Ennakkokysely ja haastattelut tehtäisiin ensi talvena/ keväällä 2012.

Olisimme kiitollisia, jos voisitte yhdistyksenä lähteä mukaan. Toivomme, että euroopalaisen vapaaehtoistoiminnan teemavuoden 2011 tiimoilta voisimme opinnäytetyöllä osaltamme tuoda esille järjestöjen ja yhdistysten arvokasta osaamista ja asiantuntemusta hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kysymmekin, olisitteko halukkaita osallistumaan tähän tutkimukseen (kysely ja haastattelu)?

Entä kuka voisi yhdistyksessänne toimia yhteyshenkilönä ja mitkä ovat hänen yhteystietonsa?

Toivomme vastauksia mahdollisimman pian, mutta kuitenkin viimeistään 4.12.2011.

Vastaukset voi lähettää/ Lisätietoja tarvittaessa: Opinnäytetyötä ohjaavien opettajien yhteystiedot:

Elina Kapilo, terveydenhoitajaopiskelija

Satu Halonen

s-posti: elina.kapilo@students.turkuamk.fi

s-posti: satu.halonen@turkuamk.fi

Raija Savolainen, terveydenhoitajaopiskelija

Jaana Uuttu

s-posti: raija.savolainen@students.turkuamk.fi

s-posti: jaana.uuttu@turkuamk.fi

Tutkimuslupa

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
Terveysala, Salo
Ylhäistentie 2
24130 SALO
Puh. (02) 263 350
Fax. (02) 2633 6179

ANOMUS OPINNÄYTETYÖN AINEISTON KOKOAMISEKSI

Tutkimuksen nimi	Järjestöjen välisen yhteistyön kehittäminen
Tutkimusongelma	1. Mitä voitaisiin tehdä yhteistyön edistämiseksi? 2. Mitkä ovat esteitä potilasjärjestöjen väliselle yhteistyölle? 3. Miten yhteistyön esteitä voidaan poistaa?
Tutkimuksen kohde ja aineiston keruumenetelmä	Salon Seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry:n jäsenyhdistykset Teemahaastattelu
Aineiston ko-koamisajankohta	Helmikuu/maaliskuu 2012
Tutkimuksen arvioitu valmistumisajankohta	Toukokuu 2012
Tutkimussuunnitelma hyväksytty	<i>Jaana Uuttu</i> 18/01/2012
Tutkimuksen ohjaajat	<u>Satu Halonen</u> puh 044 907 5488 <u>Jaana Uuttu</u> puh 040 355 0150
Sitoudumme käyttämään kokoamaamme aineistoa tutkimusongelman puitteissa ja siten, että tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden anonymiteetti säilyy.	
Tutkimuksen tekijät	<u>Terveystyö STHS09</u> <u>Terveystyö STHS09</u> <i>Elina Kapilo</i> <i>Raija Savolainen</i> <u>Elina Kapilo</u> <u>Raija Savolainen</u> <u>Perniöntie 186 as 9 SALO</u> <u>Ilmaristentie 355 LOIMAA</u> <u>050 527 5958</u> <u>050 400 4658</u>

Anomus käsitelty

18.1.2012

 lupa myönnetty lupa eväty, peruste _____

Allekirjoitus

Elina Kapilo
ELINA KAPILLO*Raija Savolainen*
RAIJA SAVOLAINEN

Anomus ja tutkimussuunnitelma toimitetaan yhtenä kappaleena, josta toimeksiantaja lähettää kopiot yhdelle opiskelijalle, yhdelle ohjaavalle opettajalle ja kullekin työhön osallistuvalla toimipisteellä. Alkuperäinen jää toimeksiantajalla. Valmis työ toimitetaan toimeksiantajalle sovitulla tavalla.

Teemarunko

A. Taustatiedot ja aikaisemmat kokemukset yhteistyöstä:

- Millainen rooli sinulla on yhdistyksen toiminnassa?
- Kuvaile omin sanoin lyhyesti yhdistyksenne tämänhetkistä toimintaa.
- Mikä sai yhdistyksenne lähtemään mukaan tähän tutkimukseen?
- Mitkä tapahtumat tai asiat yhdistyksessänne koetaan onnistuneeksi?
- Millaisia haasteita yhdistyksenne toiminnassa on tällä hetkellä?
- Onko yhdistyksellänne ollut aikaisempaa yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa?
- Millaisia ajatuksia tai kokemuksia siitä on?

B. Yhteistyön mahdollisuudet ja hyödyt:

- Millaisia ajatuksia yhdistyksien välinen yhteistyö herättää?
- Näettekö tarvetta yhteistyölle?
- Minkälaista yhteistyö voisi olla?
- Millaisia toiveita yhteistyölle olisi?
- Mitä hyötyjä yhteistyö voisi tuoda?
- Voisiko yhteistyö vastata johonkin haasteeseen?

C. Yhteistyötä rajoittavat tekijät:

- Mitkä tekijät vaikeuttavat yhteistyön tekemistä?
- Jos aikaisemmassa yhteistyössä ilmeni ongelmia, millaisia ne olivat?
- Jos aikaisempi yhteistyö on päättynyt, mihin se päättyi?
- Mitä esteitä koette olevan yhdistysten väliselle yhteistyölle?
- Onko yhdistyksessänne ennakkoluuloja yhteistyötä kohtaan?

D. Yhteistyön lisääminen:

- Millä keinoilla yhteistyötä voitaisiin lisätä?
- Mikä helpottaisi yhteistyön tekemistä?
- Mitä yhteistyön kehittämiseksi oltaisiin valmiita tekemään?
- Mitä hyväksi havaittuja toimintatapoja tai asiantuntemusta yhdistyksenne voisi tarjota muille yhdistyksille?
- Millaisena näette SYTY ry:n roolin?

Mitä muuta haluaisitte sanoa, kommentoida tai nostaa esille?

Saatekirje

Hyvä vastaanottaja,

Olemme terveydenhoitajaopiskelijoita Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteestä ja tarkoituksemme on tutkia potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyön mahdollisuuksia ja esteitä. Tutkimuksen toimeksiantaja on Salon seudun potilas- ja vammaisyhdistysten yhteistyöyhdistys SYTY ry. Tutkimukseen osallistuu SYTY ry:n jäsenyhdistyksiä. Työn tavoitteena on kehittää vapaaehtoisjärjestöjen yhteistyötä.

Keräämme tutkimusaineiston haastatteluilla ja haastattelut tehdään SYTY ry:n tiloissa erikseen sovittuna ajankohtana. Haastatteluiden suorittamisen ajankohta ajoittuu helmi-maaliskuulle 2012.

Lähetämme ohessa haastattelun teemat jo etukäteen tutustuttaviksi ja voitte käsitellä aiheita sekä pohtia vastauksia mahdollisesti yhdistyksessänne. Vastauksia ei tarvitse toimittaa kirjallisena ennalta, mutta toivomme, että tutustumalla kysymyksiin yhdistyksenne edustajan on helpompi toimia haastattelutilanteessa.

Haastatteluun osallistumisenne on vapaaehtoista ja teillä on mahdollisuus keskeyttää haastattelu halutessanne. Tarkoituksenamme on nauhoittaa haastattelut, ellette esitä muita toivomuksia. Tutkimuksessamme henkilöllisyytenne tai muut tunnistettavat tiedot ovat ainoastaan opinnäytetyöntekijöiden tiedossa. Tutkimuksen raportointi tehdään siten, että yksittäisten vastauksien antajaa ei voida tunnistaa.

Allekirjoituksellani vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen.

Allekirjoitus

Päiväys

Kiitos mielenkiinnostanne tutkimustamme kohtaan.

Otamme Teihin myöhemmin yhteyttä ja voimme silloin sopia haastattelun ajankohdasta.

Elina Kapilo ja Raija Savolainen

Lisätietoja tarvittaessa:

Elina Kapilo, terveydenhoitajaopiskelija
s-posti: elina.kapilo@students.turkuamk.fi

Raija Savolainen, terveydenhoitajaopiskelija
s-posti: raija.savolainen@students.turkuamk.fi

Opinnäytetyötä ohjaavien opettajien yhteystiedot:

Satu Halonen
s-posti: satu.halonen@turkuamk.fi

Jaana Uuttu,
s-posti: jaana.uuttu@turkuamk.fi

Teema B

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Positiiviset ajatukset	Yhteistyön näkeminen positiivisena mahdollisuutena		
Myönteinen suhtautuminen			
Yhteistyö ei ole pahasta			
Yhteistyön kannattaminen			
Mahdollisuuksien suuri määrä			
Hyödyllisyys			
Mukavuus			
Järkevyys			
Aiheena ajankohtainen			
Yhdistävät tekijät yhdistysten välillä	Yhteistyön rakentuminen mahdollista	Suhtautuminen yhteistyöhön	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Yhteisiä kiinnostuksen kohteita			
Valmius avoimeen ajatusten vaihtoon			
Ajatusten ja näkemysten vaihto			
Laajakatseisempi näkemys	Tiedon jakaminen yhteistyön avulla		
Halutaan yhteistyötä myös terveystalan ammattilaisten kanssa			
Kilpailu jäsenistä	Yhteistyön uhat omaa yhdistystä kohtaan		
Saadaan enemmän huomiota, kun tapahtuma järjestetään vain oman yhdistyksen kesken			
Säästötoimiin painostaminen			
Selkeästi on tarvetta	On tarvetta	Tarve yhteistyölle	
Nähdään tarvetta			
Isompien tapahtumien järjestämisessä			
Liikuntaryhmien saamisessa			
Tutustuminen yhdessä vammaisten arkea helpottaviin välineisiin	Ei välitöntä tarvetta		
Ei tällä hetkellä			
Ei tarvetta yksittäisissä tapahtumissa			
Liitot edellyttävät yhteistyön tekemistä			
RAY edellyttää yhteistyön lisäämistä	Rahoittajan vaatimus yhteistyöstä		

Teema B

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Asioiden sopiminen yhteisesti ja sopimusten pitäminen	Yhdessä sovittujen toimintatapojen noudattaminen	Odotukset yhteistyölle	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Pelissäännöistä kiinnittäminen			
Toivotaan kärsivällisyyttä			
Ei toimita omin päin			
Toimivuus			
Kustannusten jakaminen puoliksi			
Liitot voisivat ohjalla	Ulkopuolinen tuki yhteistyölle		
Eri yhdistysten henkilöt voisivat tutustua SYTY ry:n kautta	Sosiaaliset kontaktit		
Kanssakäyminen	Yhteistyöstä saatava hyöty		
Hyödyllisen asian hoitaminen	Yhteiset vaikuttamismahdollisuudet		
Toivotaan isompia osallistujamääriä			
Yhteisien asioiden ajaminen			
Yhdessä eri yhdistykset koonneet asioita vammaispoliittiseen ohjelmaan	Kiinnostuksen herättäminen yhdessä toimimiseen		
Miten jäsenet tekemään			
Miten saada jäsenistö liikkeelle			
Miten saa ihmiset liikkeelle	Huvitoiminta		
Retkiä, matkoja, messuja ja myyjäisiä			
Yhteiset teatterimatkat	Tiedonvälitystoiminta	Yhteistyön muodot	
Atk-opetusta ja sen tapaista			
Esitteiden saaminen			
Johonkin asiayhteyteen liitetyt yhteiset tapaamiset			
Yhteiset luennot			
Isot tapahtumat			
Vapaat tapaamiset	Yhdistysten väliset vapaamuotoiset tapaamiset		
Puheenjohtajien tai aktiivijäsenten kokoontumisia ja vapaata keskustelua			
Vierailuja yhdistykseen ja vastavierailuja			

Teema B

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Kustannussäästöt	Yhteistyön mahdollistamat kustannussäästöt	Yhteistyön tuomat edut	Yhteistyön edistämistä mahdollistavia tekijöitä
Pienemmät kustannukset			
Säästöt matkakuluissa			
Yhdessä järjestäminen edullisempaa			
Suurempi osallistujamäärä mahdollistaa edullisemmat kulut			
Informointi ja markkinointi	Tiedon lisääminen yhdistysten toiminnasta ja sairauksista		
Tunnetuksi ja nähdyksi tuleminen			
Ajantasaisin tieto tapahtumista			
Yhteistyön myötä tiedonsaanti toisten yhdistysten toiminnasta			
Tiedon saaminen eri yhdistyksistä ja sairauksista			
Tiedottaminen aikatauluista vähentää päällekkäisiä tapahtumia			
Eri tavalla vammautuneiden ja sairaiden ymmärtäminen	Monipuolisempi yhdistystoiminta		
Eri yhdistysten voimavaroihin tutustuminen			
Uudet avartavat näkökannat			
Vinkkejä			
Enemmän virikkeitä			
Rikastuttaminen	Yhdistyksessä toimijoiden määrän kasvattaminen		
Vaikuttaminen asenteisiin			
Uusien jäsenten saaminen	Jäsenien hyvinvoinnin tukeminen		
Yhteistyön myötä osallistujamäärän kasvattaminen			
Eri ikäisten ja erilaisia kokemuksia omaavien ihmisten tapaaminen			
Tutustuminen			
Sairauden alussa tarvitaan ryhmiä			
Ryhmistä ihmiset saisivat muutakin ajateltavaa	Sairauden unohtaminen		
Sairauden unohtaminen			

Teema C

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Ihmisten passiivisuus	Vähäinen määrä aktiivisia toimijoita	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Kukaan ei viitsi tehdä			
Halukkaita toimijoita vähän			
Samat aktiivit vuodesta toiseen			
Samat ihmiset tekevät			
Ihmiset eivät lähde minnekään			
Osallistumisen peruuttaminen			
Ulkopuolelta ei tuoda mitään myytäväksi			
Pelko jäsenten lähtemisestä	Pitäytyminen oman yhdistyksen toiminnassa		
Kilpailu jäsenistä			
Jokainen kiinni omassaan			
Oma rajattu näkemys			
Avoimuuden lisäämisessä paljon tekemistä			
Lupauksia ei pidetä	Halu sitoutua toimintaan vaihtelee		
Vastuunkannon puuttuminen			
Asennekysymykset			
Välinpitämätön suhtautuminen ilmaiseen toimintaan			
Mikään ei kelpaa			
Ei viitsitä pyytää			
Ennestään tunteminen ehdotonta	Uusien kontaktien luominen haastavaa		
Yksin harva lähtee tuntemattomien joukkoon			
Ei voi mennä vain ovesta sisään			
Kuka tekee aloitteen			
Ei yhteydenottoja			
Aikaisemmin oltu tiiviisti yhdessä oman kanssa			
Ihmisten kohtelu hyvää tai huonoa mainosta			
Kukaan ei huomioi, tervehdi, ota vastaan			
Kukaan ei toivota tervetulleeksi			
Tiedottamisesta monia käytäntöjä			
Kalliit matkustuskustannukset		Rahallisten resurssien rajallisuus	
Luennoimistilojen suuret maksut			
Erilaiset jäsenedut			
Rahoituksen saannin tiukentaminen rajoittaa toimintaa			

Teema C

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Matkat vaikuttavat osallistumiseen	Välimatkat	Yhteistyötä vaikeuttavat tekijät	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Saloon ei jakseta tulla kauempaa			
Ei ajella huvikseen			
Kokoontumistilan puute	Kokoontumis- tilojen rajallisuus		
SYTY ry:n tiloihin ei mahduta			
Tiloihin ei mahdu			
Koulujen tilat ovat varattuja			
Täydet ryhmät	Vaikeus löytää yhteistä aikaa		
Aikataulu			
Koskaan ei sovi kaikille			
Aikakysymykset			
Osa ihmisistä töissä osa ei	Ihmisten rajalliset voimavarat		
Ihmisten jaksaminen			
Ei ehditä ei jakseta			
Ei jakseta	Hankalat henkilösuhteet		
Kaikki eivät tule toimeen keskenään			
Kemiat eivät kohtaa			
Ei haluta olla tekemisissä toisten kanssa			
Sosiaaliset suhteet	Hallitseva yhteistyö- kumppani	Henkilö- suhteisiin liittyvät ongelmat	
Hallitseva henkilö			
Hallitsevat henkilöt			
Paljon omaa yhdistystä ja omaa juttua			
Ei suunvuoroa toisille	Yhdistysten tuntemattomuus		
Vaaditaan toisen yhdistyksen tuntemista			
Yhdistys ei pääse mukaan remmiin	Omien ajatusten esille tuomisen haasteellisuus		
Oma asia ei aina etene eikä muut innostu			
Spesiaalit ajatukset			

Teema C

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Aloitteen tekoa ei ajateltu	Aloittamisen vaativuus	Käytännön järjestelyihin liittyvät ongelmat	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Tekemisen kynnyks on suuri			
Ei toiminut niin kuin olisi pitänyt	Yhteistyö ei sujunut odotetusti		
Ei toimintaa jatkavia aktiiveja	Vähäinen toimijoiden ja rahan määrä		
Resurssipula			
Aktiivisuuden loppuminen	Toimijoiden ja aktiivisuuden loppuminen		
Henkilöresurssien loppuminen			
Jäsenmaksujen kattamattomuus	Raha-asioiden sopiminen vaikeaa		
Kuluja vaikea jakaa tasan			
Ajan puute	Ajan riittämättömyys		
Aika ei riitä			
Autoja ei enää kulje	Huonot kulkuyhteydet		
Ei haluttu jatkaa	Yhteistyön jatkaminen ei onnistunut	Aikaisemman yhteistyön päättymisen syyt	
Mekään emme jatkaneet sitä enempää			
Meihin ei ole sen jälkeen otettu yhteyttä			
Odotukset seuraavista tapaamisista eivät toteutuneet			
Pois jääminen liian pienen porukan vuoksi	Liian vähän toimijoita		
Sopimuksia ei noudatettu	Erilaiset toimintatavat		
Toinen oli määräilevä			
Määrätyn projektin päättyminen	Projektin päättyminen		

Teema C

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Vanhoilliset ajatukset	Epäröinti uudistuksia kohtaan	Yhteistyöhön kohdistuvat ennakkoluulot	Yhteistyötä rajoittavia tekijöitä
Pelätään uutta			
Epäröidään nimen antamista postituslistalle	Yhteystietojen joutuminen väärin käsiin		
Ei ole mitään puhuttavaa	Yhteisiä keskustelun aiheita ei löydy		
Toisten juttuihin ei puututa	Omat ja toisten jutut erikseen		
Toisen leiriin ei voi mennä			
Peikkona yhteyden ottamisessa epäily jäsenten lähtemisestä	Yhteydenotto johtaa jäsenten menettämiseen		
Omasta luennosta enemmän huomiota	Yksin toimiessa saavutetaan suuremmat hyödyt		
Koettujen oireiden vertailu	Muiden oireet vähäisempiä/ suurempia kuin omat		

Teema D

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Oltaisi avoimempia	Avarakatsei- sempi suhtautuminen		
Avoimuutta ja tietoa enemmän yhdistyksistä			
Tiedottaminen yhdistyspalstalla ja nettisivuilla			
Asenteiden muokkaus, avoimuus ja ennakkoluulottomuus olisivat paikallaan			
Ei oltaisi niin oman muurin sisällä			
Ei olla salaperäisiä			
Ei oltaisi niin nurkkapatriotteja			
Kaikki voisivat olla kaikkien kanssa ilman rajoja			
Asennekasvatus	Ennakkoluuloton suhtautuminen	Yhteistyötä helpottavat tekijät	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Tervetulleeksi toivottaminen			
Mielipiteen kysyminen hiljaisemmiltakin			
Hyväksyttävä ettei kaikkien kanssa ole yhtä kivaa			
Yhteisen tekemisen löytäminen	Toteuttamis- keinojen ideointi yhdessä		
Yhdessä pohditaan mitä tehtäisiin			
Sovussa yhteistyön toteuttamisen pohtiminen			
Keksimällä uutta yllirajojen menevää yhteistyötä			
Jonkun rohkean täytyy olla aloitteen tekijä	Tarvitaan rohkeutta yhteistyön käynnistämiseen		
Vaatii rohkeutta			

Teema D

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Yhteistyö lähtisi pyörimään toisten tuntemisen myötä	Tapaamiset ja kanssakäyminen eri yhdistysten välillä	Yhteistyötä helpottavat tekijät	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Olemalla aktiivisempi			
Eri yhdistysten jäsenistö olisi yhteydessä			
Vapaa keskustelu syventäisi mahdollisesti yhteistyön tekemistä			
Yhdistysten yhteisiä tapaamisia enemmän			
Sopimukset yhdistysten kohtaamisesta			
Vierailemalla, tutustumalla muihin ja muiden voimavaroihin			
Hallitusten ja aktiivitoimijoiden kesken enemmän tapaamisia			
Aktiivisia jäseniä tarvitsee löytyä	Aktiiviset osallistujat		
Määrätyt ihmiset tekisivät valmiiksi ja toiset vain tulisivat	Kutsun saaminen valmiiksi järjestettyyn tapahtumaan		
SYTY ry voisi olla kutsuja	Vastuunottaminen		
Omavastatuita täytyy olla ja täytyy ottaa	Esteettömät kokoontumistilat		
Isompi paikka			
Amk:lla ja lukiollakin pidetty tilaisuuksia kun niihin pääsee hyvin sisälle			
Puolueeton paikka			
Omasta tilasta ei tarvitse maksaa	Verkkoyhteydet		
Kaikilla olisi nettiyhteys			
Nettisivut hienot jos vain päivitetään	Kiinnostusta herättävät asiat		
Hyvä ruoka voisi helpottaa ihmisten saantia			
Harvinaisempi saa ihmiset tulemaan			
Silloin innostuttaisiin ja kuuluttaisiin samaan poppooseen ja pidettäisiin viran- ja luottamustoimenhaltijat hereillä	Yhteistyö lisääntyisi opinnäytetyön myötä		
Opinnäytetyö lisää yhteistyötä			

Teema D

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Vertaistukipalvelut	Erilaiset yhteydenpito-keinot jäsenistöön	Asiantunte- muksen ja hyväksi havaittujen toiminta- tapojen tarjoaminen	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Facebook-ryhmä			
Viikoittain palveluasema, jossa voi puhua muistakin yhdistyksistä			
Ihmiset osallistuvat teatterimatkat toimii	Aktiiviset osallistujat		
Osallistuvat ihmiset			
Reiluus ja rehellisyys	Hyvä ilmapiiri		
Huumorin tärkeys			
Hulvatonta touhua			
Värikäs toiminta ja saa olla oma itsensä			
Muu toiminta kuin sairaudesta puhuminen	Sairaus- keskeisyyden välttäminen		
Koetetaan unohtaa mahdollisimman paljon sairaudet ja autetaan kun joku tarvitsee apua			
Mukana nuoria ja vanhoja jäseniä	Toiminnan sopivuus monelle		
Mukana pariskuntia ja miehiä			
Ei olla asiantuntijoita vaan tavallisia jäseniä			
Samanlaiset asut voivat yhdistää	Yhteenkuulu- vuuden lisää- minen saman- laisilla asusteilla		
Toimintaa yli yhdistysrajojen	Aikaisempi kokemus yhteistyöstä		

Teema D

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääloukka
Kyllä me voitaisiin lähteä	Ollaan valmiita lähtemään kehittämään yhteistyötä	Yhteistyön kehittämisen valmiudet	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Viestin laitto valmiudesta tulla			
Voidaan tehdä jotain kun saadaan ihmiset liikkeelle			
Ohjaajat sijaistavat toinen toisiaan	Yhteisien ohjaajien käyttäminen		
Jokaisen ohjaajan oma yhdistys antaa matkakorvauksia			
Mitä muilla paikkakunnilla tehtiin ja miten sitä voisi toteuttaa täällä	Uusien ideoiden kerääminen		
Yhdistyksen kutsuminen tilaisuuksiin	Muiden yhdistysten kutsuminen		
Vieraiden kutsuminen			
Toiminnan järjestäminen kaikille ketä toiminta koskee			
Useampi mukaan luentoihin			
Kaikkien toivottaminen tervetulleeksi			
Muutkin yhdistykset tervetulleita kuuntelemaan			
SYTY ry:n puolesta puhuminen	Yhteistyö SYTY ry:n kautta		

Teema D

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
SYTY:n järjestämä kevät/kesärieha erittäin hyvä	Tapahtumien järjestäjä	SYTY ry:n roolin huomiointi	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Kevät/kesärieha			
SYTY ry järjestää virkistäytymistilaisuuksia eri yhdistysten vapaaehtoistyöntekijöille			
Vapaa-ajan päivät	Koulutusten järjestäjä		
Ryhmä ohjauksia, koulutuksia, viestintää			
Tarpeellista atk-opetusta ja muuta			
SYTY järjestää vertaistukikoulutusta	Tarjoaa edellytyksiä yhteistyölle		
Yhteistyö lähtisi SYTY ry:n kautta pyörimään			
SYTY ry keskipisteessä yhteistoiminnan luojana			
SYTY ry:llä mahdollisuus tehdä yhteistyötä			
SYTY ry yhdistävä tekijä			
SYTY ry:n näkeminen yhteistyöntekijänä			
Liittyminen Syty ry:n toi avaruutta toimintaan kun lupa kokoontua SYTY ry:n tiloissa			
Avoin toimintamuoto			
Puolueeton paikka ja paljon mahdollisuuksia			
Voi tulla päivittäin istumaan ja olemaan			
Toiminta paikallisyhdistysten kanssa SYTY ry:n kautta			
Kaikki eri yhdistykset SYTY ry:hyn	Hyväksi koettu yhteistyökumppani		
Monella tavalla tehtyä työtä eikä ollenkaan moitittavaa			
SYTY ry ehdottoman hyvä asia			
Järjestää paljon ja järjestää myös ehdotuksien mukaan			
Edullinen toimintamuoto yhdistyksille			
Kahviakin saa			

Teema D

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
SYTY ry:stä löytyy kaikkien yhdistysten paperit	Tärkeä rooli tiedottajana	SYTY ry:n roolin huomiointi	Yhteistyön rajoitteita poistavia tekijöitä
Henkilökunta hakee vastauksia ja toimii välittäjänä			
SYTY ry paikka jossa helpoin tiedottaa			
SYTY ry:n kautta kulkevat tiedotukset			
SYTY ry:n kautta ilmoitusten näkeminen ilmoitustaululta			
SYTY ry:n Sanomat hyvä			
SYTY erittäin tärkeä tiedon antaja valtakunnallisista asioista ja avartaa toimintaa			
SYTY ry:ssä saa kokoontua	Tärkeä kokoontumistilojen tarjoaja		
Ei muodostu paineita rahasta tai tilasta			
Samoissa tiloissa voi kokoontua kaksikin yhdistystä ja hoitaa asioita			
SYTY ry:n tilat hyvät ja keskeisellä paikkaa	Ainutlaatuinen toimija		
Suomessa ei vastaavanlaista toimintaa			
Epäily ettei näin toimivaa muualla			
Ympäri Suomea arvataan mikä SYTY ry on			
SYTY ry:tä voisi lähteä markkinoimaan	SYTY ry:n toiminnanjohtaja pidetty henkilö		
SYTY ry yhdistävä tekijä ja toiminnan johtajan saanti ollut onni			
Toiminnanjohtaja tietää, jaksaa kertoa ja on joustava	Apuna rahoituksen hankkimisessa		
Asiat eivät voisi olla paremmin anomuksien tekoon ja rahoituksen saantiin liittyen			
Eivät tienneet SYTY ry:stä	Joillekin SYTY ry tuntematon toimija		

Kehittämistehtävä (AMK)

Hoitotyö

Terveystenhoitotyö

3.12.2012

Elina Kapilo ja Raija Savolainen

YHTEISTYÖSTÄ LISÄVOIMAA YHDISTYKSILLE – MITEN PÄÄSTÄ ALKUUN?

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

DEVELOPMENT TASK

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Nursing | Public Health Nursing

December 2012 | 12+ appendices

Satu Halonen and Jaana Uttu

COOPERATION PROVIDES EXTRA POWER TO ASSOCIATIONS – IDEAS FOR LAUNCHING COOPERATION BETWEEN PATIENT ASSOCIATIONS

Yhteistyöstä lisävoimaa yhdistyksille –miten päästä alkuun?

Salon SYTY ry:n jäsenyhdistyksiä haastateltiin

Yhdistysten välisen yhteistyön mahdollisuuksia ja esteitä selvitettiin opinnäytetyössä Salon SYTY ry:n jäsenyhdistysten näkökulmasta haastatteleamalla yhdistysten edustajia keväällä 2012.

Tässä artikkelissa esitetään opinnäytetyössä saatujen tulosten perusteella kehitettyjä käytännön työkaluja yhdistysten välisen yhteistyön käynnistämiseen.

Miksi yhteistyö yhdistysten välillä on hyödyllistä?

Yhdistystoiminnan merkittävä rahoittaja Raha-automaattiyhdistys (RAY) rohkaisee avustusstrategiassaan vuosille 2012–2015 yhdistyksiä yhteistyöhön ja kumppanuuksiin sekä eri yhdistysten välillä että yhdistysten ja erilaisten hyvinvointia edistävien toimijoiden välillä. Yhdistysten välinen yhteistyö on merkittävä keino saavuttaa tehokkaammin asetettuja tavoitteita ja lisätä vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnassa.

Yhteistyö lisää yksittäisen yhdistyksen toimintamahdollisuuksia ja yksittäisen jäsenen saatavissa olevien palvelujen määrä kasvaa. Yhdistysten välisellä yhteistyöllä on mahdollista tehostaa tiedon ja kokemusten jakamista. Yhteistyön tuomat monipuoliset uudet ideat voivat houkuttaa ja toimia keinona hankkia uusia jäseniä ja aktiivitoimijoita.

Mitä yhdistyksissä ajatellaan yhteistyön tekemisestä?

Salon SYTY ry:n jäsenyhdistyksille tehdyissä haastatteluissa esille tulleita ajatuksia yhteistyöstä yhdistysten välillä on esitetty ”Yhteistyökartassa” nelikenttämallin mukaan **kuviossa 1**. Yhteistyökartassa näkökohdat on jaoteltu neljään osa-alueeseen: vahvuudet, heikkoudet mahdollisuudet ja uhat.

Jokaisessa yhdistyksessä voidaan nähdä sekä vahvuuksia että heikkouksia yhteistyön tekemisessä. Löydetään myös tekijöitä, jotka koetaan yhteistyötä uhkaavina. Toisaalta yhteistyön nähdään tuovan mahdollisuuksia.

Yhdistykset voisivat omassa toiminnassaan miettiä näitä eri osa-alueita ja sijaintiaan tällaisella yhteistyökartalla. Tämä pohdinta voisi auttaa yhdistystä tunnistamaan ensin omia valmiuksiaan yhteistyöhön ja viritellä yhdistyksen väkeä yhteistyön aloittamiseen.

Kuvio 1 Salon SYTY ry:n jäsenyhdistysten ajatuksia yhteistyöstä (mukaillen Kapilo & Savolainen 2012)

Tunnista toimivan yhteistyön tunnusmerkit omassa ja yhdistyksesi toiminnassa

Pyrkimyksenä on, että yhteistyö sujuisi ongelmitta ja hyvässä yhteishengessä, olipa kyse sitten yhteistyöstä yksittäisten ihmisten tai yhdistysten välillä. Aina yhteistyö ei kuitenkaan suju suunnitelmien mukaan.

Yhteistyössä voi olla sekä kehittyvän että taantuvan yhteistyön ominaisuuksia. Puro & Matikainen (2000) ovat onnistuneesti kiteyttäneet yksittäisten henkilöiden välisen yhteistyön tuntomerkkejä. Näitä samoja ominaisuuksia voidaan tarkastella myös yhdistysten välisessä kanssakäymisessä **kuvion 2** mukaan.

Yhdistyksissä todennäköisesti löydetään helposti sekä kehittyvän että taantuvan yhteistyön tuntomerkkejä niin käynnissä olevista yhteistyöprojekteista kuin aikaisemmistakin yhteistyökokemuksista. Myös ennen uuden yhteistyön käynnistämistä voisi olla hyödyllistä pohtia, millainen yhteistyökumppani oma yhdistys on.

Kuvio 2 Yhteistyön tuntomerkit (mukaillen Puro & Matikainen 2000)

TAANTUVA YHTEISTYÖ	KEHITTYVÄ YHTEISTYÖ
Muodolliset yhteiset päämäärät yhdistysten välillä	Yhteisyyden kokemus yli yhdistysrajojen
Kilpailu yhdistysten välillä, yhdistysten vastakkainasettelu	Keskinäinen luottamus yhdistysten välillä
Itsekeskeisyys, vain oman yhdistyksen etujen tavoittelu	Toisilta oppiminen, avoin suhtautuminen palautteelle, uusille näkökulmille ja yhdistyksen kehittämiseksi
Oma yhdistys pyrkii aina olemaan oikeassa	Yhdistys antaa tilaa monenlaisille, myös muiden yhdistysten käsityksille
Yksiäänisyys, vahva pyrkimys yksimielisyyteen, herruuden tavoittelu	Moniäänisyys, jokaisella yhtäläinen oikeus osallistua
Asioiden käsittely ajautuu väittelyksi, vain toinen yhdistys äänessä	Yhdistysten välillä toimiva keskusteluyhteys ja vuoropuhelua
Toisen yhdistyksen häpäiseminen, nolaaminen, ryppyotsaisuus	Yhteisestä hyvinvoinnista huolehtiminen, itselle nauraminen ja yhdessä nauraminen
Oma virheettömyys: "Minähän sanoin."	Kunnioittaminen ja arvostus
Yhteistyössä korostuu, kuka tai ketkä ovat oikeassa.	Tärkeää, mikä on oikein.

Tuttujen kanssa on helpompi tehdä yhteistyötä

Salon SYTY ry:n jäsenyhdistysten haastatteluissa selkeästi tuotiin esille se, että yhteistyön aloittaminen on helpompaa tutun yhteistyökumppanin kanssa. Yhteistyön aloittaminen voisikin olla helpompaa, jos mahdolliset yhteistyöosapuolet voisivat aluksi tutustua toisiinsa ilman sitoutumista tai velvoitteita.

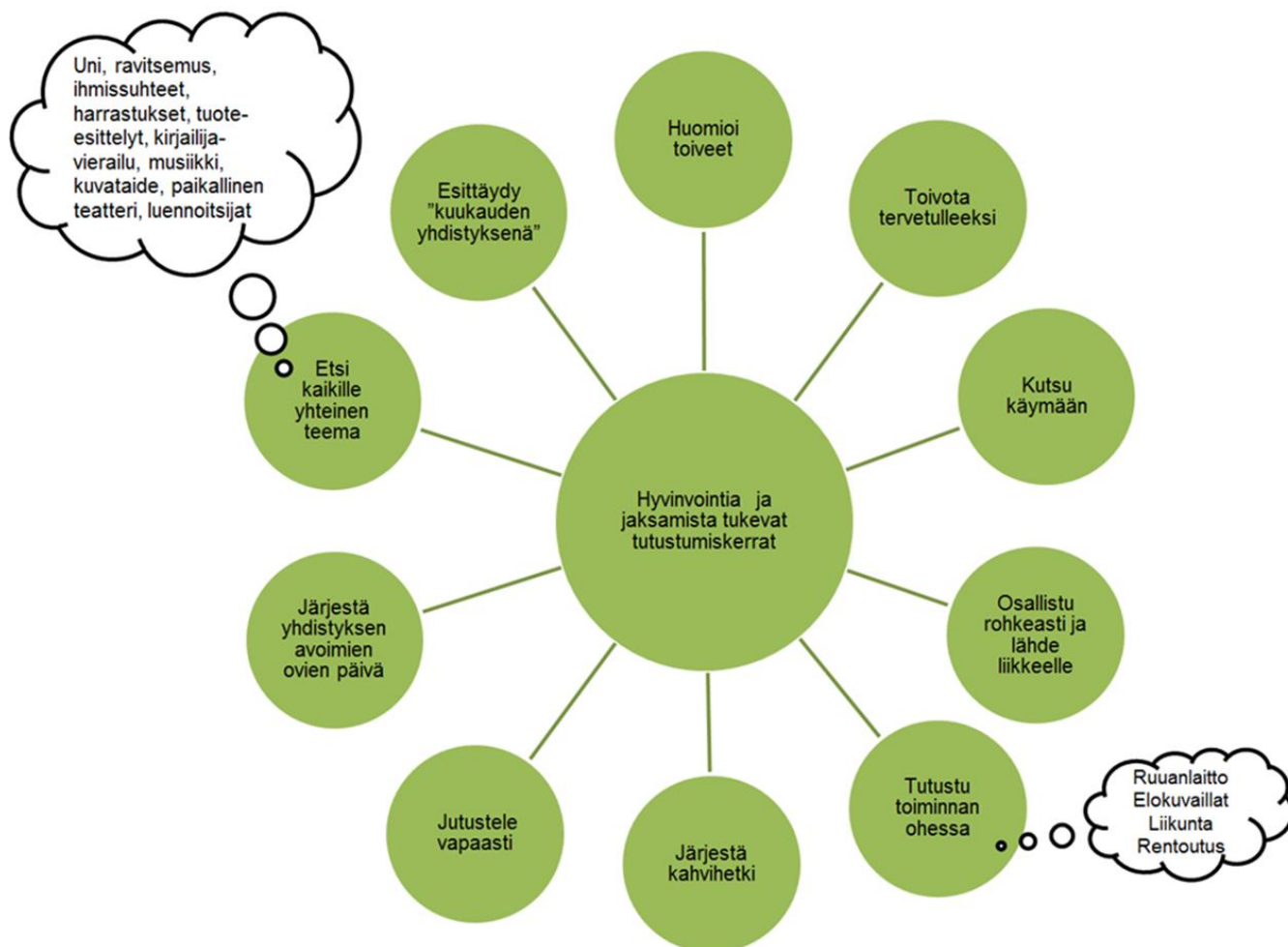
Tutustuminen voisi hälventää ennakkoluuloja ja avata väyliä yhdistysten välille. Yhdistysten jäsenet voisivat viettää aikaa yhdessä yli yhdistysrajojen ja tavata toisiaan jättäen vähemmälle huomiolle sairaustaan sitä kuitenkaan väheksymättä.

Tutustumiskerrat mukavia ja hyvinvointia tukevia

Monia yhdistyksiä ja jäseniä koskevien yhteisten teemojen esille nostaminen yhdistysten välisten tapaamiskertojen suunnittelussa olisi tärkeää. Olennaista olisi pyrkiä matalan kynnyksen toimintaan, johon olisi helppo osallistua.

Tapaamisia varten jokainen saisi esittää omia toiveitaan vapaasti. Tavoitteena olisi, että toiminta olisi mahdollisimman vähän osallistujia kuormittavaa. Esimerkkejä tämän tyyppisistä tapaamisista on koottu **kuviin 3**.

Kuvio 3 Ideoita tutustumiskertoihin

Hyvät käytännöt omasta yhdistyksestä muidenkin tietoisuuteen

Avoin yhdistysten välinen keskustelu omista vahvuuksista ja toisaalta heikkouksista luo pohjaa yhteistyölle. Konkreettisesti **kuviin 1** yhteistyökarttaa apuna käyttäen voidaan miettiä, voisivatko toisen vahvuudet vastata toisen heikkouksiin?

Rohkea asioiden esille tuominen ja oman yhdistyksen hyväksi koettujen toimintatapojen ja asiantuntemuksen tarjoaminen muille yhdistyksille voivat helpottaa yhteistyön sisällön ideointia.

Yhteistyö liikkeelle pienin askelin – ota avuksi yhteistyökartta

Kaikenlainen yhteistyön tekeminen on arvokasta ja yhteistyömuodot ja -tavat voivat vaihdella. Onnistumiset kannustavat osallistumaan yhteistyöhön, mutta epäonnistumisiakin voidaan matkan varrella kohdata. ”Takapakkien” ei pidä kuitenkaan antaa lannistaa.

Jäsenistön hyvinvointia tukien voidaan askel kerrallaan etenemällä päästä lähemmäs toimivaa yhteistyötä. Yhteistyön käynnistämisessä ja keskustelun tueksi yhteistyön edistämiseksi yhdistyksissä ja Salon SYTY ry:ssä voitaisiin hyödyntää tässä artikkelissa esitettyä tehostamismateriaalia.

Kiitokset

Artikkelin kirjoittajina haluamme esittää lämpimät kiitokset kaikille tutkimukseemme osallistuneille. Lisäksi kiitämme Salon SYTY ry:n toiminnanjohtaja Eija-Riitta Hilskaa mahdollisuudesta tehdä opinnäytetyö ja julkaista kehittämistehtävänä tämä artikkeli.

Terveystoimittajat Elina Kapilo ja Raija Savolainen, Turun AMK, Salon toimipiste

Lähteitä:

Kapilo, E. & Savolainen, R. 2012. Potilasjärjestöjen välisen yhteistyön kehittäminen -Teemahaastattelu. Luettavissa Salon SYTY ry:n verkkosivuilla.

Puro, U. & Matikainen, J. 2000. Dialogi – yhdessä ajattelemisen taito. Työväen Sivistysliitto TSL ry.

RAY. 2011. Avustusstrategia 2012 – 2015.

**Salon SYTY ry:n jäsenyhdistysten ajatuksia yhteistyöstä
(mukaillen Kapilo & Savolainen 2012)**

Yhteistyön tuntomerkit (mukaillen Puro & Matikainen 2000)

TAANTUVA YHTEISTYÖ	KEHITTYVÄ YHTEISTYÖ
Muodolliset yhteiset päämäärät yhdistysten välillä	Yhteisyyden kokemus yli yhdistysrajojen
Kilpailu yhdistysten välillä, yhdistysten vastakkainasettelu	Keskinäinen luottamus yhdistysten välillä
Itsekeskeisyys, vain oman yhdistyksen etujen tavoittelu	Toisilta oppiminen, avoin suhtautuminen palautteelle, uusille näkökulmille ja yhdistyksen kehittämiseksi
Oma yhdistys pyrkii aina olemaan oikeassa	Yhdistys antaa tilaa monenlaisille, myös muiden yhdistysten käsityksille
Yksinäisyys, vahva pyrkimys yksimielisyyteen, herruuden tavoittelu	Moniäänisyys, jokaisella yhtäläinen oikeus osallistua
Asioiden käsittely ajautuu väittelyksi, vain toinen yhdistys äänessä	Yhdistysten välillä toimiva keskusteluyhteys ja vuoropuhelua
Toisen yhdistyksen häpäiseminen, nolaaminen, rypyotsaisuus	Yhteisestä hyvinvoinnista huolehtiminen, itselle nauraminen ja yhdessä nauraminen
Oma virheettömyys: "Minähän sanoin."	Kunnioittaminen ja arvostus
Yhteistyössä korostuu, kuka tai ketkä ovat oikeassa.	Tärkeää, mikä on oikein.

Ideoita tutustumiskertoihin

